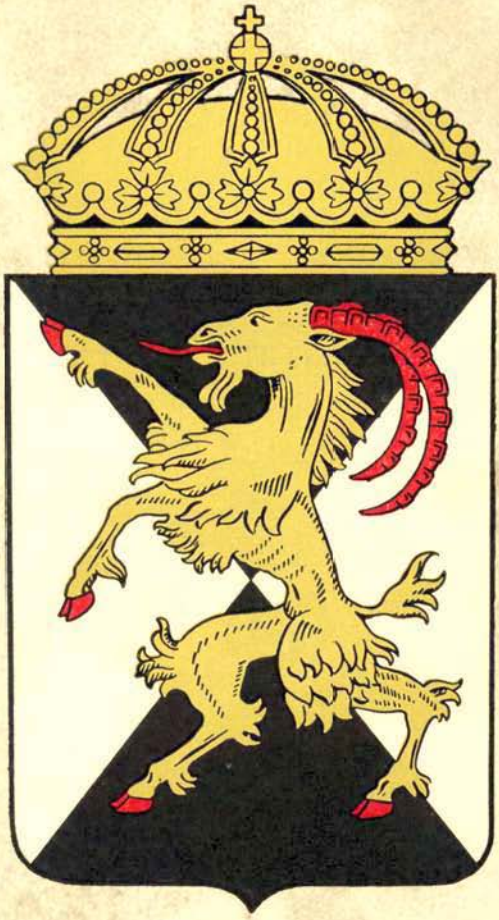

BOCKEN

Årsskrift för Hälsinge regementes Kamratförening 1967

I redaktionen:

GUNNAR FERNQUIST
SVEN BRATT
IVAR HILLSTRÖM

GEFLEBORGS TR. A-B. GÄVLE 673580

BOCKEN

årsskrift

Utgiven av HÄLSINGE REGEMENTES KAMRATFÖRENING 1967

INNEHÅLL

Kamratföreningen en viktig länk 7
Andra kompaniet inom Gästrikland 9
Kompaniområdena vid Hälsinge regemente, karta 11
Kompaniets chefer och dess adjutanter 12
Hemmanet Nordansjö där fänriken bodde 18
En berömd karolinsk officer på fänrikssätet Nordansjö 25
En hälsingekapten i Dybböls kulregn 27
Johan Fyrs stuga vid hembygdsgården 35
Ovansjöknektar i helg och söcken 38
Soldater, brännvin och arresten i Bro 46
I kronans kläder då seklet var ungt 50
Krigs- och krigarminnen i Ovansjö och Ockelbo 59
Om skarpskytte i Gästrikebygd 61
Kapten räddade Moheds tapeter 65
1916 års rekryter på femtioårsträff 68
Gossarna från Valbo och Ovansjö och Skog 70
Ett solvarv i kronans kläder 1966, årskrönika 71
Vi och vårt kompani under rekrytåret med textbidrag av soldater 96
I fädrens spår för framtids segrar, idrottskrönika 125
Jag var en karl på kronans tross 137
Vad kan vi vänta oss av framtiden 138
Till Damaskus i FN-uppdrag 147
Bäste soldaten på Englandsresa 152
Kring minnesstenen i Hagen, Delsbo 154
Regementets kamratförening 157
Annonsavdelning 159

I 14 KAMRATFÖRENING

skall verka för vidmakthållandet och stärkandet av sambandet mellan regementet och bygden samt samhörigheten mellan nuvarande och förutvarande hälsingesoldater.

Medlemskap kan vinnas av varje svensk man och kvinna, som hyser intresse för föreningens verksamhet.

KAMRATFÖRENINGEN EN VIKTIG LÄNK

Liksom Kungl Hälsinge regemente på indelningsverkets tid var ett bygdens eget regemente, där såväl befäl som soldater var utspridda över hela länet, så är också dagens regemente det. Regementet består nämligen inte bara av kasernerna i Gävle och den där bedrivna verksamheten. Det består framför allt av alla de värnpliktiga som ingår i regementets krigsförband, och dessa värnpliktiga är fortfarande på samma sätt som under indelningsverket spridda över hela bygden, liksom de fältförråd varifrån de får sin utrustning.

För att regementet i ofärdstid skall kunna lösa sina uppgifter fordras inte endast välutbildade soldater och förstklassig utrustning och materiel. Det fordras också en verklig förståelse för uppgiften hos alla och envar och en samhörighet inte bara inom regementet utan också mellan regementet och stad och bygd. Jag vågar påstå att samhörighet och ömsesidigt förtroende kanske till och med är viktigare i dag än i gamla tider. Då var kriget huvudsakligen en rent militär angelägenhet, i dag är kriget totalt och berör inte bara krigsmakten utan hela vårt land och dess befolkning. Det är här — för att skapa samhörighet och ömsesidigt förtroende — som kamratföreningen har en av sina största och viktigaste uppgifter.

Under de tio år, jag haft den stora förmånen att vara chef för regementet, har jag fått den bestämda uppfattningen att

förhållandet mellan regementet och bygden är gott, för att inte säga mycket gott. Vart vi kommer blir vi väl mottagna och den välvilliga inställning, som regementet alltid möter ute i bygden, är inte att ta miste på. Detta goda förhållande är något som vi hälsingar och alla medlemmar i kamratföreningen måste slå vakt om, försöka bibehålla och än mer utveckla.

Men kamratföreningen har också en annan viktig uppgift och det är att hålla försvarsviljan levande och stark. Vårt försvar skall främst vara fredsbevarande men om vi mot vår vilja skulle bli indragna i ett krig, har vi en stor uppgift att kämpa för. Det gäller då att till kommande släkten bevara den urgamla frihet, som våra förfäder lämnat oss i arv. Båda uppgifterna kräver ett starkt försvar, ett försvar som måste byggas upp på lång sikt oberoende av stundens utrikespolitiska växlingar. Endast ett starkt försvar kan inge den respekt som fordras för den fredsbevarande uppgiften i ett kritiskt läge, och i händelse av krig kan vi aldrig vara för starka.

Inför avgången som chef för regementet och ordförande i kamratföreningen riktar jag ett varmt tack till kamratföreningen och dess styrelse för ett gott arbete under de gångna tio åren, ett arbete som varit till gagn inte bara för regementet utan för hela vårt försvar.

Jag uttalar också min förhoppning om en fortsatt framgång för kamratföreningen i dess viktiga uppgifter.

Axel Henriksson

Regementets Dag

äger rum i GÄVLE

söndagen den 10 september 1967

ANDRA KOMPANIET INOM GÄSTRIKLAND

Ovansjö kyrka

Av de åtta kompanier, som enligt Karl XI:s indelningsverk skulle uppsättas inom nuvarande Gävleborgs län och bilda Hälsinge regemente, skulle det befolkningsmässigt mindre landskapet Gästrikland bidraga med två. Det ena av dem, Överstelöjtnantens (sedermera Färnebo) kompani, som rekryterades i provinsens södra delar, har tidigare behandlats i "Bocken 1963/64"; det andra fick med tiden sitt namn efter Ovansjö, som på den tiden omfattade även socknarna Högbo och Järbo. Dess kompaniområde var emellertid betydligt större än så — Ovansjö socken bidrog med endast 66 rotar, under det att 51 av kom-

paniets soldatrotar fanns i Ockelbo och 33 i Torsåker. Sistnämnda socken levererade med andra ord knektar till landskapets båda kompanier.

Vid indelningsverkets tillkomst benämndes kompaniet efter sin chef kapten Anders Törnefelts kompani, men redan på 1690-talet började benämningen Ovansjö kompani bli allt vanligare. Det fick 1833 nr 8, kallades från 1887 officiellt "Nr 3 Ovansjö kompani" och från 1916 helt enkelt "3. kompaniet".

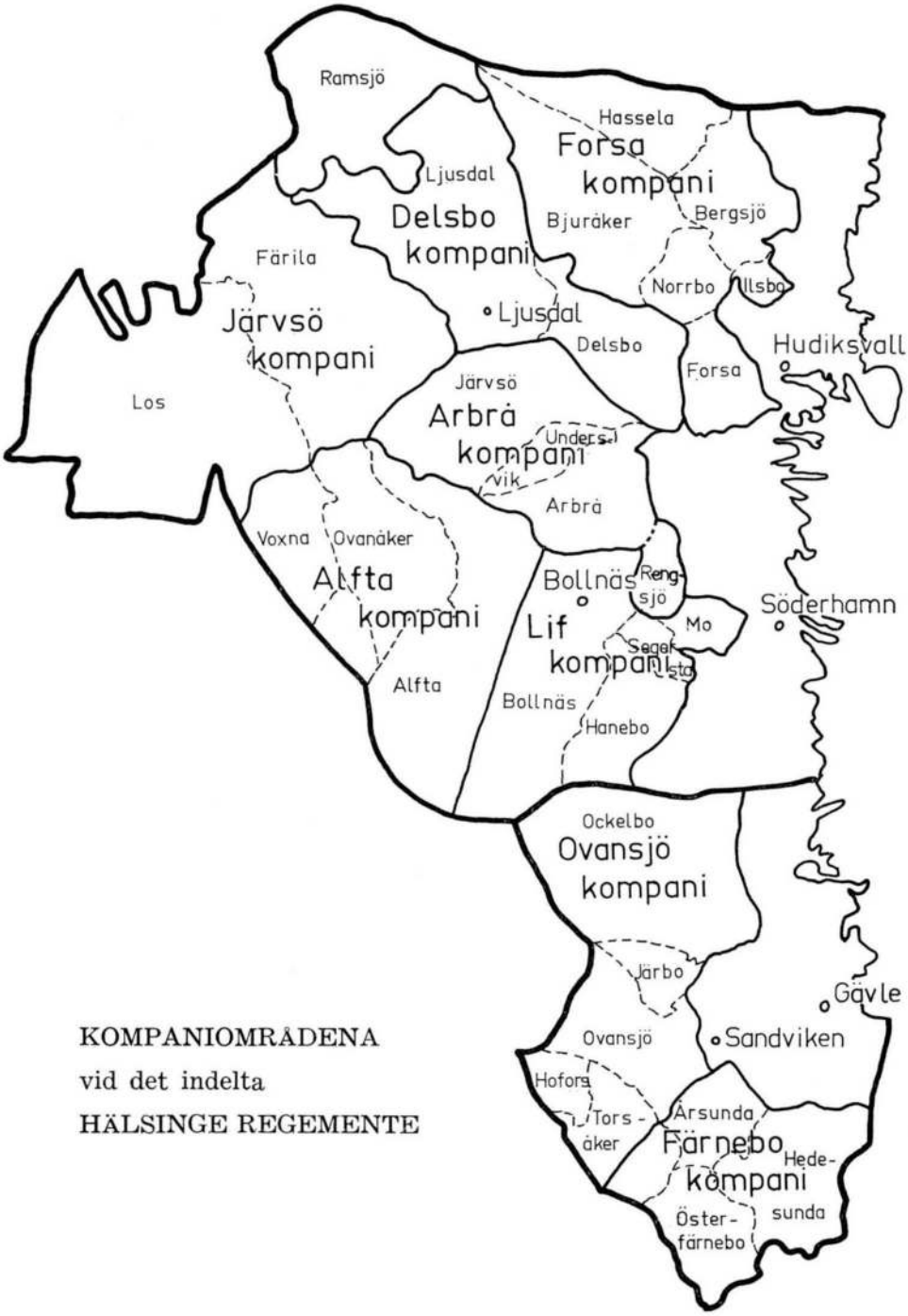
Kompanichefen bodde i Ovansjö, men saknade egentligt tjänsteboställe. Den så kallade "Kaptensgården" i See ej långt från kyrkan utgör ett minne från den tiden, men var sålunda icke något av kronan ägt kaptensboställe. Först 1833 tilldelades kompanichefen ett sådant i Vibyhyttan, Torsåker, vilket han tillträdde vid midfastotiden 1835, och som tidigare innehafts av fänriken på Färnebo kompani.

Ej heller löjtnanten disponerade något kronans löneboställe, men väl fänriken, som residerade på hemmanet Nordansjö nr 1 i Torsåker. Det hade omkring år 1700 tillfallit kronan på grund av vanhävd.

Liksom vid övriga kompanier saknade regementets underofficerare kronoboställen. För att avhjälpa denna brist utfärdade visserligen landshövdingen 1772 en befallning om att underofficersboställen skulle uppföras på sockenmännens gemensamma bekostnad, men planerna tycks endast i undantagsfall ha givit positivt resultat. Enligt dessa skulle fältväbeln, föraren och furiren ha sockenboställen i Ovansjö, sergeanten i Ockelbo och rustmästaren i Torsåker, men dessa befattningshavare tycks i allmänhet ha ägt privata gårdar. Vissa uppgifter tyder dock på att sockenmännen i Ovansjö låtit uppföra åtminstone ett underofficersboställe, obekant var och för vilken befattningshavare, men detta tycks åtminstone ännu icke vid mitten av 1770-talet ha tagits i bruk för avsett ändamål. Möjligen har det gamla gårdsnamnet "Förars" i Ovansjö något sammanhang med denna byggnad.

Kompaniets huvudsamlingsplats var vid Ovansjö kyrka, dit Ockelboknektarna marscherade i sluten trupp efter samling vid sin egen sockenkyrka. I Ovansjö fanns även kompaniets trossbod och arrestlokal, den sistnämnda för övrigt ännu i behåll.

Erik Wickberg

KOMPANIOMRÅDENA
vid det indelta
HÄLSINGE REGEMENTE

KOMPANIETS CHEFER OCH DESS ADJUTANTER

KOMPANICHEFER

Kaptener

1681—1710 *Törnefelt, Anders.* Född 1640, avsked 1710, död 1718.

1710—1718 *Rickman, Jakob Johan.* Född 1688, fången hos ryssarna vid Liesna 1708, men rymde strax därpå, överstelöjtnants avsked 1750, död 1753.

1718—1719 *Lagerblad, Knut.* Född 1689, död 1719 på fjällen under hemmarschen från Norge.

1719—1722 *Lithoff, Bo.* Född 1689, fången hos danskarna vid Tönning 1713, hemkom 1714, avsked 1750, död 1764.

1722 *Palmhielm, Karl Johan.* Född 1688, överstes avsked från Älvsborgs regemente 1749, död 1752.

1722—1723 *von Knorring, Isak.* Född 1687, fången hos ryssarna vid Perevolotjna 1709, hemkom 1722, överstelöjtnants avsked 1732, död 1755.

1723—1738 *von Brömsen, Henrik Vilhelm.* Född 1684, fången hos ryssarna vid Kolkampä 1708, hemkom 1722, major i armén, död 1738.

1739—1741 *Phallén, Hans.* Född 1687, avsked 1741.

1741—1742 *von Dellvig, Hans Henrik.* Född 1693, överste och chef för Björneborgs regemente 1749, död 1758 som vice landshövding i Kymmenegårds län.

1742—1748 *Wallensten, Isak.* Född 1692, majors avsked 1749, död 1760.

1748—1759 *Cederström, Tomas.* Född 1722, avsked 1759, död 1770 som hovmarskalk.

1759—1765 *Hederstierna, Salomon.* Född 1726, landshövding i Kronobergs län 1782, generalmajors avsked 1787, död 1808.

1765—1770 *Wennerstedt, Gustav Filip.* Född 1732, överste 1780 och chef för Östgöta kavalleriregemente 1783, generalmajors avsked 1787, död 1815.

1770—1773 *af Donner, Johan Gustav.* Kom i tjänst 1747, avsked som överstelöjtnant vid Västerbottens regemente 1779.

1773—1777 *Dahl, Isak.* Född 1722, majors avsked 1777, död 1792.

1778—1781 *Siöstedt, Tomas.* Avsked 1781, död 1799.

1790—1796 *Nordenadler, Teodor.* Född 1761, avsked 1811 som överste i armén, död 1833.

1801—1806 *Fahnehjelm, Fredrik Vilhelm.* Född 1772, avsked 1817 som major, död 1835.

Övre raden fr. v.: kaptenerna T. Nordenadler, L. A. Åkerhielm och O. G. Wrangel; därunder kaptenerna A. J. Alexandersson, P. J. Bergenzaun och O. von Wolcker.

1806—1811 *Rückersköld, Ture Reinhold.* Född 1772, död 1811 som sekundmajor, bar Svensksundsmedaljen för tapperhet till sjöss.

1812—1818 *Sten, Joakim.* Född 1765, majors avsked 1818, sårad i slaget vid Oravais, bar medalj för tapperhet i fält.

1818—1825 *Unander, Johan Gustav.* Född 1783, avsked 1827, död 1856, bar medalj för tapperhet i fält.

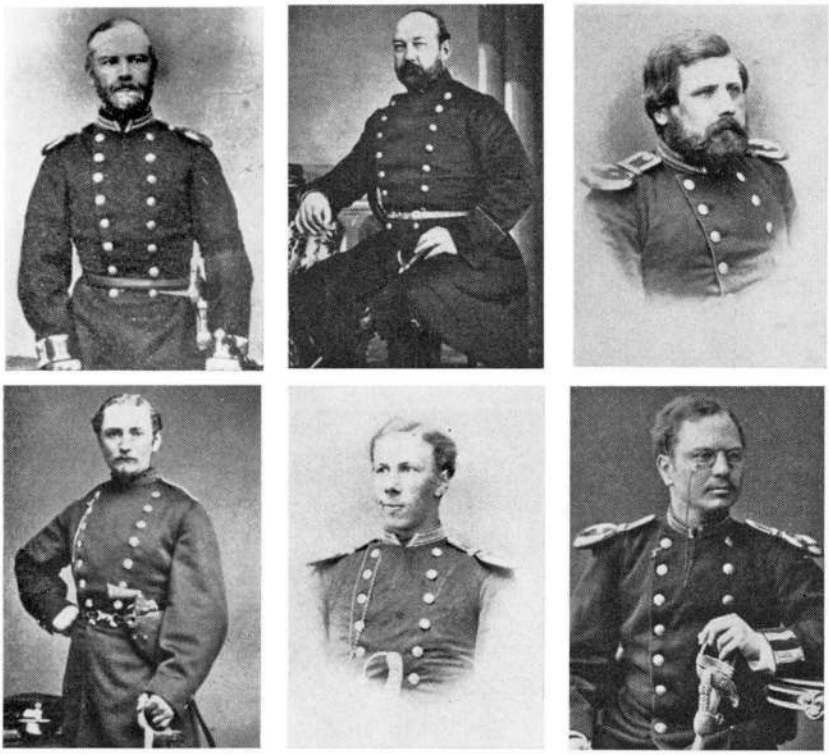
1825—1831 *Åkerhielm, Lars Abel.* Född 1791, avsked 1854 som överstelöjtnant, död 1874.

1831—1848 *Wrangel, Otto Gustav.* Född 1804, avsked 1851 som major, död 1886.

1848—1849 *Alexandersson, Abraham Jakob.* Född 1820, död 1864 som överstelöjtnant.

1849—1858 *Löfman, Fran Adolf.* Född 1806, avsked 1858, död 1864.

1859—1860 *Bergenzaun, Per Johan.* Född 1806, avsked 1878 som premiärmajor, död 1898.

Övre raden fr. v. A. W. Hallström, S. R. Örtengren och K. R. F. Reuterskiöld; därunder A. F. Paues, A. E. M. Söderhielm och K. G. V. Moberg.

1860—1864 *von Wolcker, Oskar.* Född 1821, överstelöjtnants avsked 1879, död 1912.

1864—1867 *Hallström, Alexis Willehard.* Född 1817, avsked 1870, död 1879.

1867—1874 *Örtengren, Sven Reinhold.* Född 1824, avsked 1874, död 1897.

1874—1879 *Reuterskiöld, Knut Robert Fabian.* Född 1838, avsked 1901 som överste och regementschef, död 1902.

1879—1891 *Paues, Adolf Fredrik.* Född 1839, avsked 1891, död 1894. Bevistade dansk-tyska kriget 1863—1864 som frivillig och belönad med tapperhetsmedalj.

1892—1898 *Söderhielm, Axel Erik Mauritz.* Född 1846, majors avsked 1898, död 1918.

1898—1900 *Moberg, Karl Gustav Vilhelm.* Född 1854, död 1903 som överstelöjtnant vid Västmanlands regemente.

Fr. v. kaptenerna L. V. Fineman, T. K. H. Södersten och E. A. Lindh.

1900—1904 *Fineman, Ludvig Vilhelm.* Född 1860, död 1911 som överste i armén.
1904—1909 *Södersten, Tor Karl Hjalmar.* Född 1859, avsked 1909, död 1924.
1909— *Lindh, Erik August.* Född 1872, avsked 1923. Död 1960.

KOMPANIADJUTANTER

Fältväblar

1681 *Warg, Nils.* Avsked 1703.
1681—1682 *Jönsson, Jakob,* Avsked 1682.
1682—1684 *Bång, Esbjörn.* Avsked 1684.
1684—1686 *Törnefelt, Jobst.* Stupad vid Poltava som major 1709.
1686—1689 *Kullon, Arvid.* Stupad vid Gadebusch som major 1712.
1689—1693 *Törnefelt, Johan.* Stupad vid Liesna 1708 som regementskommissarie.
1693—1702 *Bölberg, Daniel.* Stupad vid Liesna 1708.
1702—1705 *Krook, Olof.* Stupad vid Liesna 1708 som fänrik.
1705—1707 *Lind, Anders.* Avsked 1707.
1707—1708 *Bång, Torsten.* Försvunnen vid Liesna 1708.
1709—1710 *Schytz, Johan.* Avsked 1711 som fänrik.
1710—1712 *Grass, Olof.* Fången hos danskarna vid Tönning 1713, hemkom 1714, avsked 1719 som fänrik.
1712—1717 *Borin, Anders.* Född 1688, fången hos danskarna 1711, men rymde 1712, stabskapten vid Jämtlands regemente 1720, död 1766.
1718—1719 *Wolgemut, Anders.* Fången hos danskarna 1713, hemkom 1714, avsked 1719, död 1725.

Ovan fr. v.: fanjunkarna O. Stålberg, K. I. H. Åhman och K. J. E. Hallborg. Därunder fr. v.: fanjunkarna P. J. Skog och E. Roos.

1719—1722 *Bergner, Erik.* Född 1696, avsked 1722.

1722 *Brandström, Olof.* Född 1691, död 1742.

1722—1723 *Oliveqvist, Samuel.* Född 1686, fången hos ryssarnas vid Perevolotjna 1709, hemkom 1722, död 1724 som löjtnant.

1723—1738 *Kerting, Henrik Georg.* Född 1689, död 1742 som fänrik.

1738—1742 *Brandström, Olof.* Se ovan!

1742—1764 *Jennische, Jakob Augustinus.* Född 1696, avsked 1764, död 1787.

1764—1773 *Jennische, Petter Reinhold.* Född 1731, avsked 1779 som löjtnant, död 1820.

1773—1789 *Axling, Johan Daniel.* Född ca 1730, avsked 1789.

1789—1792 *Axling, Nils.* Född 1768.

1792—1795 *Ljungman, Gustav Fredrik.* Född 1773, avsked 1814 som kapten. Han "avslog vid Oravais 1808 flera gånger fiendens framträngande och behöll, oaktat därunder erhållen svår kontusion, befälet ända till affärens slut", bar guldmedalj för tapperhet i fält.

1796—1802 *Holmblad, Per.* Född 1758, avsked 1802.

1802—1805 *Svansson, Olof.* Född 1773, majors avsked 1824. Bar medalj för tapperhet i fält.

1805—1809 *Bergström, Samuel Henrik.* Född 1784, fången hos ryssarna 1809.
1809—1812 *Bergman, Johan Gustav.* Född 1790, avsked 1824 som löjtnant.
1812 *Hjort, Kristoffer.*
1812—1815 *Jennische, Per Anton.* Född 1790, kapten i armén 1827.

Fanjunkare

1816—1825 *Ahlgren, Lars.* Född 1776, fältväbel 1816, fanjunkare 1817.
1826—1844 *Jäderström, Gustav Fredrik.* Född 1797, avsked 1844, död 1876.
1844—1852 *Hemlin, Hampus.* Född 1804, avsked 1852, död 1879. Den förste svärdsmannen vid regementet.
1852—1865 *Huldson, Olof.* Född 1825, avsked 1865.
1865—1873 *Stålberg, Olof.* Född 1835, död 1873.
1874—1884 *Berglin, Lars Olof.* Född 1831, avsked 1884, död 1904.
1884—1894 *Åhman, Karl Ivan Henning.* Född 1849, avsked 1894.
1894—1898 *Hallborg, Karl Johan Edvin.* Född 1852, avsked 1903, död 1925.
1898—1907 *Skog, Per Johan.* Född 1857, avsked 1907, död 1923.
1907— *Roos, Emanuel.* Född 1872, avsked 1924, löjtnant i armén 1931.

HEMMANET NORDANSJÖ
DÄR FÄNRIKEN BODDE

Nordansjö i våra dagar.

Gården Nordansjö i Torsåkers socken i Gästrikland blev fänriksboställe vid Ovansjö kompani år 1693. Gården tillhörde då rådmannen Anders Hansson Grubb, som råkat i skuld till kronan. Hans skuld uppgick till 148 daler silvermynt, och då han saknade andra tillgångar, lade kronan beslag på gården. Denna värderades till 200 daler. Hur mellanskillnaden erlades visste man inte vid 1724 års husesyn. "Huru härmed tillgått därom fanns nu inga dokumenter", står det i protokollet.

En lång rad fänrikar innehade gården mellan åren 1693 och husesynen år 1724, men de flesta av dem blev befordrade ute i fält och hade aldrig satt sin fot på bostället. Förste innehavare

var Jost Törnefelt, som satt på gården åren 1693—1696. Han betalade inalles 335 daler för ombyggnaden av gården, men om och hur han fått ersättning härför, fanns inga uppgifter, upplyste protokollet. Törnefelt kunde själv inte ge besked: han stupade ogift vid Poltava år 1709 och hade då avancerat till major vid regementet.

Han efterträddes av fänriken Gabriel Magnus, som innehade bostället åren 1696—1704. Han drog ut med regementet i Stora Nordiska kriget och stupade år 1705 i slaget vid Gemauerthof. Hans änka Maria Holmberg var närvarande vid husesynen år 1724. Hon skulle ansvara för den eventuella husröta, som uppkommit på bostället under makens frånvaro under krigsåren.

Den tredje innehavaren var fänrik Bertil Brinck, som innehade bostället utan att bo där åren 1704—1708. Han stupade som sekundlöjtnant vid Poltava, och hans änka hade dött.

Fänrik Robert Petre övertog år 1708 bostället under det ryska fälttåget. Fänriksfullmakten undertecknades av Karl XII i Ukraina. Vid Poltava blev han tillfångatagen, och därefter fick han dela lönen med den hemmavarande officeren, som uppehöll hans tjänst vid det nyuppsatta Hälsinge regemente.

Åren 1709—1711 satt Samuel Boursell på Nordansjö. Han avancerade vid regementet. Vid avskedet år 1719 hade han blivit kapten. Han blev därefter kapten vid det uppbådade manskapet i Hälsingland. Efter fredsslutet bosatte han sig i Mo socken, där han dog sjuttioårig år 1752.

Boursell efterföljdes på Nordansjö av fänriken Petter Stoltz, som innehade bostället åren 1711—1712. Han blev år 1713 fånge hos danskarna vid Tönningens kapitulation. Året efteråt kom han hem men lämnade regementet och blev kapten vid lantmilisen på Rügen. "Vet ingen vart han sedan tagit vägen", säger protokollet.

Några månader under året 1712 satt fänrik Hans Henrik von Dellwig på bostället, innan han befordrades till sekundlöjtnant vid regementet. Också han blev fången vid Tönningens kapitulation år 1713 men fortsatte efter hemkomsten året därpå att tjänstgöra vid regementet till krigets slut. Han blev senare överste vid Björneborgs regemente och dog år 1758 som vice landshövding i Kymmenegårds län.

Dellwig efterträddes av fänrik Olof Grass, som tjänat upp sig från menig soldat. Han satt kvar på Nordansjö till sitt avsked år 1719. Enligt protokollet bodde han därefter på gården i Bäck i Valbo socken, Gävleborgs län.

Den siste innehavaren av bostället under kriget var kvartermästaren Petter Furuträ. Han hade kommit hem med Karl XII från Turkiet år 1714 och tjänat som kornett vid Upplands tremänningsregemente till häst, innan han fick sin sista placering vid Hälsinge regemente. Han dog år 1722 och hans änka gifte sedan om sig med fänriken vid regementet Frans Wilhelm von Knorring.

I maj 1722 återvände fänrik Robert Petre efter tretton års fångenskap i Ryssland. Med sig hem hade han en dagbok, som genom sin utförlighet och rikedom på detaljer blivit mycket citerad av forskare. Den är tryckt i första delen av August Quennerstedts samling Karolinska krigares dagböcker. I den berättar Petre om sin tjänstgöring i Östersjöprovinserna och om marschen till huvudarmén i Ryssland. Han beskriver den förskräckliga färden genom Severiens urskogar, då han under tio dygn "ej så mycket mat smakade som min hands storlek undantagandes några råa rovor och rödbetor. In summa: sådana rätter som man tillförne haft en styggelse för att röra vid smakade nu som den skönaste marsipan. De stunder som man ibland vilade om nätterna under blotta himlen i regn och slagg gav oss större glädje och ro än man förr haft i stora gästabud och dunsängar". Det är också Petre, som berättar om hur han under belägringen av Poltava en tidig morgon klockan tre blev varse Karl XII: "Hans Majestät låg på sina blotta knän och gjorde sin bön till Gud vid ett stort träd i gården, som framför dess kvarter var belägen."

Under den ryska krigsfångenskapen bodde Petre i fånglägret Solwytschegodsk tillsammans med regementskamraterna, kapten Anton von Essen, löjtnant Göran Johan Knorring och fänrikarna Hartvig Berg och Stefan Fredrik Tetgren. Petre tillhörde den berömda skotska brukspatronsläkten Petre. Hans far var handelsmannen i Stockholm Robert Petre. Fänrik Petre var ogift, och under fångenskapsåren utkvitterades hans lön av hans bror, handelsmannen Vilhelm Petre i Stockholm.

Vid husesynen av Nordansjö år 1724 var fänrik Petre själv närvarande. På regementets vägnar hade den från Ryssland hemkomne majoren Henrik Vilhelm von Brömsen infunnit sig i sällskap med regementsauditören Christian Wallensteen. Den civila sidan var representerad av häradshövdingen Lars Axel Stiernmarck, befallningsmannen Lars Harsten, länsman Erik Kergren och nämndemännen i Berg Lars Olsson och Vall Olof Jonsson.

Nämnden konstaterade först att någon boställsbyggnad inte fanns på gården. Den förste innehavaren Jost Törnefelt hade på egen bekostnad flyttat två gamla stugor samman till en byggnad. Han hade också anlagt en kryddtäppa, uppsatt ett nytt vedlider och reparerat hemlighus och badstuga. Hans utgifter på 335 daler hade tydligtvis aldrig ersatts av kronan. Under fänrik Magnus' bortovaro i fält hade hans änka brukat gården. Hon var skyldig kronan 185 daler för husröta och annat, men eftersom hon lagt ner ansenliga kostnader på att hålla stället i stånd, befriades hon från sin skuld.

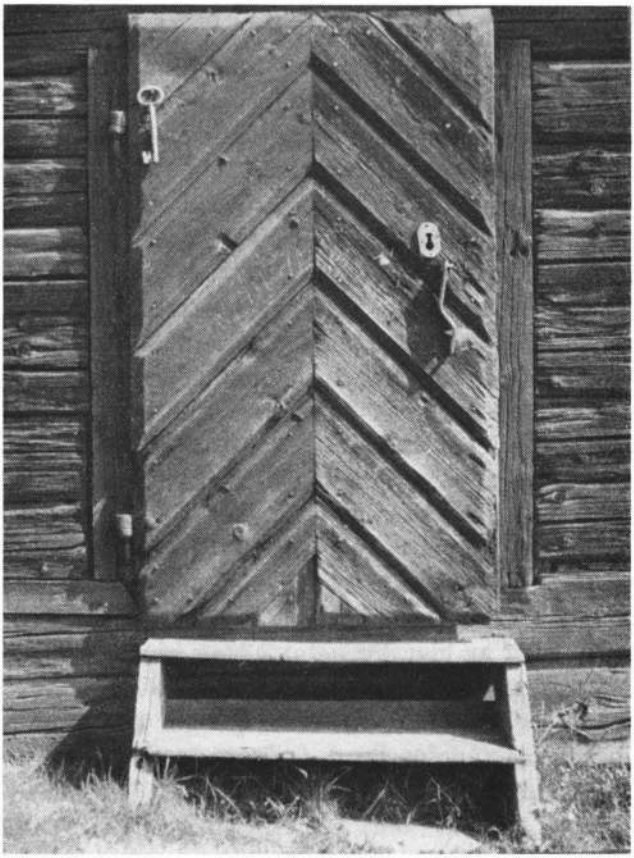
Också fänrik Brincks änka Anna Dahl hade bott på Nordansjö och stannat kvar där efter makens död vid Poltava ända till år 1715. Hennes skuld till kronan beräknades till hela 374 daler. Redan år 1710 hade hon klagat över att hon lidit sådana förluster genom att bruka bostället, att hon blivit alldeles medellös. Hon var nu död, och ingen behållning hade funnits i hennes dödsbo att gälda skatten. Fänrik Petre förklarades därför ansvarig för husrötan, och nämnden beslöt att skulden skulle betalas av hans innestående lön.

Det föreföll orimligt att Petre skulle betala för husröta som uppkommit på hans boställe under de år han vistats i fångläger och inte kunnat ha någon tillsyn över bostället. Han blev också mycket förbittrad. Protokollet säger: "Häremot protesterade dock herr Fänriken högeligen, eftersom han ingen fördel eller avans av bostället haft under hela sin fångenskap utav löjtnantskan för sina år hon där setat." Han kunde också visa att han under sina tretton fångenskapsår inte fått mer än 105 daler silvermynt hemifrån, och dessa pengar hade kommit från den gemensamma fångkassan.

Från år 1715 hade en landbonde, Lars Larsson i Österhästbo i Torsåkers socken, brukat jorden. Han hade också gjort vissa tillbyggnader inomhus.

Nämnden gick nu husesyn. Den började med mangården — en 27 alnar (16 meter) lång och 10 alnar (6 meter) bred stuga under ett taklag. Därbredvid fanns en liten sätesstuga, som var så förfallen att den inte gick att reparera. I stugan fanns ett långbord med säte, två gamla bänkar, två gamla sängar och en kärlhylla.

Nämnden konstaterade att en huvudbyggnad måste uppföras på Nordansjö efter den modell, som generalkvartermästaren Erik Dahlbergh förfärdigat för fänrikar och löjtnanter. Kostnaderna för en sådan byggnad beräknades till 1.306 daler. På gården fanns ett vedlider, ett redskapslider, en källare, ett hemlighus och två bodar under ett tak.

Härbret har en vacker dörr

Ladugården bestod av en sädeslada, ett foderhus, ett stall och ett stort fähus. Utanför gården fanns ett härbre, en badstuga, en kryddgård, två kålgårdar, en humlegård med 200 stänger och fyra ängslador. Åborna hade inte vårdat sig om ängsslåttern, och detta hade lett till att skogen tagit överhanden. Åkern var däremot väl gödd och körd — den gav sex fjärdingar råg och lika många fjärdingar korn.

Av dikena var 175 famnar (315 meter) uppgrävda, medan 615 famnar (1100 meter) fått gro igen. Timmer kunde hämtas från skogen som låg en halv mil därifrån. Gården hade delar i en smedja och en bälghytta.

Robert Petre, som efter hemkomsten fick löjtnants titel, hade flera blessyrer från kriget — i låret, armen och sidan — och levde inte längre än till år 1725. Han efterträddes av Johan Högmarck, också han en veteran från kriget. Han dog som kapten vid regementet år 1727 och efterträddes av en annan krigsbuss, löjtnanten Petter Johan Forstadius.

Vid den nya husesynen år 1728 konstaterade nämnden att landbonden Lars Larsson föregående år gjort en tillbyggnad på den gamla mangården. Av timret från den förfallna gäststugan hade han åtstadkommit en byggnad under ett tak, bestående av en sätesstuga, en gäststuga, två små kammare och två förstugor. Höjden var densamma — sju varv — och gammalt och nytt timmer var blandat med vartannat.

Nästa förändring vid Nordansjö inträffade år 1735. Änkorna efter kvartermästare Furuträ och kapten Högmarck hade måst betala sammanlagt 161 daler i husröteböter. För denna summa uppförde den nya boställsinnehavaren, löjtnant Henrik Georg Kierting, en byggnad mittemot den gamla bondstugan. Denna nya byggnad var tolv meter lång, sex meter bred och tre meter hög samt bestod av en stuga och två kammare.

Därefter hände inte mycket vid bostället under resten av 1700-talet. "Karaktärsbyggnad är ej", står det kort och gott i husesynsprotokollet år 1768, då löjtnant Carl Adam Silfverlås överlämnade bostället till fänrik Henrik Gustaf von Knorring. Regementets historieskrivare, överstelöjtnant Carl Petter Ström, innehade Nordansjö under sin fänrikstid. När han lämnade bostället år 1798, antecknade man i protokollet, att han

i stället för karaktärsbyggnad nyttjat den utdömda våningsbyggnaden, som blivit vid makt hållen. Ström hade murat en källare vid huset.

Först i början av 1800-talet fick Nordansjö en ordentlig huvudbyggnad. Detta skedde under åren 1809—1815, då Olof Abraham Burman innehade bostället. Burman var son till en bergmästare och utbildade sig som lantmätare, men intresset för det militära blev honom övermäktigt, och år 1803 antogs han 22 år gammal som förste adjutant vid Hälsinge regemente. Han var full av uppslag och en flitig skriftställare. I en artikel i Krigsvetenskapsakademiens tidskrift år 1806 yrkade han på att man skulle inrätta särskilda förband av skidlöpare vid de norrländska regementena. Han utarbetade kartor över försvaret av den norska gränsen och skrev en bok om byggnad av vägar och broar.

Under det finska kriget deltog Burman som fältmätningsofficer vid den norra fördelningen och var också med om striderna i Finland, för vilket han erhöll tapperhetsmedaljen i guld år 1810. Han blev kapten och major vid regementet, och efter avskedet år 1815 återgick han till sitt gamla yrke och dog som förste lantmätare i Bohuslän.

Vid husesynen år 1815 kunde nämnden konstatera att Burman uppfört ett nytt hus på stenfot 14 meter långt och sex meter brett inom knutarna. Taket var täckt av näver. Huset bestod av två stugor på vardera ändan med en kammare emellan och en förstuga. Kammaren hade tapeter och paneler i brösthöjd som Burman dock ämnade taga bort, om han inte nådde överenskommelse med efterträdaren. Av övriga byggnader var visthuset, redskapsboden och badstugan också nya.

Sådant var Nordansjö boställe, när det gick "ur tjänst". Redan vid nästa husesyn var det utarrenderat till en bonde Olof Ekström. Därefter skulle aldrig mera någon officer vid regementet bruka gården.

Alf Åberg

EN BERÖMD KAROLINSK OFFICER PÅ FÄNRIKSSÄTET NORDANSJÖ

Hälsinge regementes oerhörda förluster särskilt i slaget vid Liesna 1708 medförde bland annat, att av Ovansjö kompanis 150 soldater endast 38 fanns kvar vid jultiden samma år. Därom vittnar löjtnanten Robert Petre i sin dagbok, som mer än något annat gjort hans namn känt för eftervärlden.

Petre, som var född i Arboga troligen 1678, tillhörde den i Gästrikland välkända brukspatronsläkten med samma namn, trädde i tjänst vid regementet 1702 som gemen soldat och följde det sedan i fält ända fram till Poltavaslaget 1709, då han blev rysk fånge. Han hade då avancerat till fänrik. I 13 år framlevde han sitt liv i Solwytschegodsk som krigsfånge och återkom först i maj 1722 till fosterlandet, befordrades samma år till löjtnant med bibehållen fänriksindelning, vari ingick bl. a. kronobostället Nordansjö i Torsåker. Där avled han 13 april 1725 och begrovs 12 dagar senare på socknens kyrkogård.

Sannolikt återkom Petre helt blottställd från den långa fångenskapen, och det är därför ägnat att förvåna att bouppteckningen efter honom upptar inte mindre än 1 817 daler kopparmynt i säkra tillgångar. Han ägde ett för den tiden ganska omfattande bibliotek om inalles 23 volymer, drygdelen av religiöst innehåll, men även flera historiska böcker på både latin, tyska och holländska och naturligtvis även en "Swänsk Exercerings Bok".

En karolinsk officers utrustning ger bouppteckningen även-ledes gott besked om. Där finns en "gammal dock ovänd" blå rock med mässingsknappar och gulaktigt "rask", en "gammal blå väst", ävenså med mässingsknappar, älglädersbyxor, stövlar "nyss uppskodda med gamla kragar", nya sporrar, nya handskar "av bockläder med kragar av älgläder och fodrade med gult lärft, en svart "crepons halsduk 2 3/4 alnar lång" samt en ny svart hatt. Två bruna peruker, "den ena alonge och den andra pungperuk", fanns därjämte i dödsboet.

Till Petres "officersvärja med handklave av silver" hörde ett "rött undergehäng med mässingssölja och hake". I beväpningen ingick vidare två pistoler. Petres häst, "10 år, sotig med vit bläs, som hr kyrkoherden har om händer", taxerades till 120 daler, sadeln "med betsel och pistolhölster" till 18 daler.

Två blåa näsdukar av rysslärft, en tekanna av sten, en ryss-päls och en kopekslant, allt upptaget i bouppteckningen, var sannolikt minnen från fångenskapen.

Ungefär samtidigt med Petre återkom ur fångenskapen Ovan-sjö kompanis sergeant Mats Lindström, född ca 1684, även han bosatt i Torsåker, där han avled "i oförsonlighet" 1733. Bland de hemkomna soldaterna nämnes på kompaniet endast nr 67 Olof Nilsson Stadig och korpralen nr 25 Olof Andersson Seberg.

Erik Wickberg

EN HÄLSINGEKAPTEN I DYBBÖLS KULREGN

Det dansk-tyska kriget 1864 gällde de mellan Danmark och Preussen liggande hertigdömena Slesvig och Holstein.

Efter det slesvig-holsteinska upproret 1848—50, förorsakat av det oklara styrelsesättet samt befolkningens olika nationella inriktning, utfärdades 1855 en ny författning. Denna innebar att ett riksråd skulle handha monarkiens och hertigdömenas gemensamma angelägenheter. Holsteinarna vägrade emellertid att delta i riksrådet.

1863 antog riksdagen ett förslag om ny grundlag, gemensam för "kungariket" och Slesvig. Trots betänkligheter undertecknade Kristian IX författningen, vilket medförde att Preussen och Österrike i januari 1864 krävde ett omedelbart upphävande av densamma. Då så icke skedde utbröt det för danskarna så olyckliga kriget som slöt med freden i Wien 30/10 1864 genom vilken Danmark avträdde Lauenburg, Holstein och Slesvig.

I detta krig deltog bland andra svenska frivilliga den 25-årige löjtnanten Fredrik Paues, sedermera under 1879—91 chef för Ovansjö kompani. Efter krigets slut skrev denne en dagbok ur vars första hälft i det följande något skall återges.

Fredrik Paues' ivriga önskan att få hjälpa danskarna i deras krig mot tyskarna gick i uppfyllelse 16/3 1864, vilken dag han erhöll Kungl Maj:ts medgivande att från 1/4 under ett år söka anställning vid "någon med Sverige i vänskapligt förhållande stående magts krigshär".

Efter besök hos föräldrarna i Göteborg, uppvaktning för bl. a. svenska ministern i Köpenhamn, anskaffning av utrustning, presentation för och middag hos danska kungaparet, inträffade löjtnant Paues vid det danska högkvarteret på Als. Han placedes vid 5. infanteriregementet under major A. Myhre. Regementet med uppgift att under de närmaste dagarna bevaka Dybbölsskansarna ingick i 6. infanteribrigaden med överste Bülow som chef.

Från striderna kring Dybböl

Den 13/4 anmälde sig löjtnant Paues vid regementet och berättar härom i sin dagbok:

"Efter åtskilligt sökande påfanns ändtligen Regement- och Bataljonskommendörerna i en löpgraf, den förre och några andra officerare flitigt sysselsättande sig med en lugn sömn. Min presentation för dessa Herrar officerare skedde helt komiskt. Det befanns nemligen wid kanten af wallen en trädstam, lemning efter ett afskjutet träd och just som jag skulle sätta ena foten ner i den helt grunda grafen kommer en granat och exploderar mot trädstammen, hwaraf följden blef, att jag kom framstupa och höll på bryta benen af en nedanför liggande hornblåsare. Öfver detta föga krigiska sätt att träda inför mitt befäl bad jag om tillgift, lofvande, att jag skulle derefter te mig bättre".

Fredrik Paues' första dag i fält blev innehållsrik. Förutom den livliga elden från tyskarnas kanoner — 150 granater per kvarts timme — gavs på kvällen larm för hela brigaden. Tyskarna hade nämligen under avlösningen tillfångatagit 60 man och några underofficerare ur 6. kompaniet, bland vilka senare ingick f. d. furiren vid Hälsinge regemente, den sedermera för mordet på sin mormor beryktade greven Cronhjelm.

Om förhållandena vid kompaniet berättar dagboksförfattaren

att de tyvärr icke var de bästa, vilket han delvis tillskriver kompaniets insatser i de följande operationerna. De mindre goda förhållandena berodde även på kompanichefens personliga uppträdande och tjänsteduglighet. Denne var en äldre man som deltagit i stridigheterna 1848 men icke nått längre än till löjtnantsgraden. "Han hade under den korta tid han warit dess chef i högsta grad werkat till dess snara förfall" utan ingripande från högre chef. Kompanichefens svaghet för sprit förbättrade självfallet icke situationen. Det förhållandet att "uppassaren alltid hade i reserv twänne buteljer brännvin som han bar i ett par stövlar" talar för sig självt.

Efter några dagar med strider och förluster i döda och sårade förflyttades kompaniet för vila till Sundmarks och Olkeböls baracker. För de närmaste händelserna redogör dagboksanteckningarna:

"Här lågo wi ostörda hela påföljande dagen, som tillbringades med lust och gamman, men morgonen derpå, den 18:de April, förmärktes något ovanligt wara å färde, ty till den grad hade wäl ej bombardementet tillförene gjort sig gällande. Wi woro likväl i okunnighet om att tyskarna ämnade storma till längre fram på Morgonen. Wäl hörde man sägas: 'Nu storma tyskarne' men ingen hade ändå riktigt klart huru sig dermed egentligen hängde tillsammans. Först inemot kl 1/2 10 började Gewärselden tydligt höras och då blefvo wi förvissade om den tänkta tilldragelsen. I hack och häl följde på hwarandra underrättelser att den ena skansen efter den andra war intagen.

Wi började ordna oss till strid, men detta hade sig ej så lätt enär regementet, som redan dagen förut hade börjat aflemna sina gewär för att få bättre, men hvilka ännu ej hunnit utdelas, till större delen stod utan något slags gevär.

En hwar måste emellertid i största hast tilldelas sitt gamla gewär med ty åtföljande patroner och blefvo wi följaktligen färdiga till strid i så god tid att wi wid Sönderborgs wallar kunde afbida tiden ännu någon halftimma. Att komma fram war omöjligt ty wägen hwimlade af menniskor, sårade och osårade, åkande och gående. Regementet fick ordres draga sig ner mot Alssund för att der utkasta en bevakningskedja och hindra en möjlig öfvergång.

Endast några få skott wexlades på denna del af linjen mellan de bägge kedjorna, men Artilleriet å ömse sidor sköt häftigt.

Jag påminner mig huruledes min Herr Kompani Chef kommenderade kompaniet just wid detta tillfälle. Min avdelning fick ordres att framkastas på kedja strax framför det häftigt beskjutna Flanke Batteriet och der det qwarlåg en stund. Wäl gjorde jag ett försök att rycka längre ned mot ett wisserligen helt grundt dike, men fick ordres att intaga min förra plats. Ändtligen kom Bataljons Chefen och tillsade Kommendören, som så i onödan wille spilla menniskolif. Wi ryckte ned mot en häck som helt och hållet dolde oss för fienden.

Wid Dyppel fortfor striden med förtwiflan. Danskarna slogos och föllo som hjeltar; det vitsordet hoppas jag att ingen kan förneka dem wid detta tillfälle. Tyskarne, som ständigt hade nya trupper till hands, trängde på från alla sidor och de wåra som deremot ingen förstärkning från Ön (Als) erhöll och som straxt wid stridens början mistat sina skickligaste och djervaste anförare nödgades retirera. Denna reträtt gick likwäl med lugn, ehuru med förtwiflan. Icke en häck eller jordvall lemnades utan att fienden måste med sitt blod tillkämpa sig den. Danskarne veko ej förr än de sett hvitögat på sina fiender. Ehuru häftigt fienden trängde på, hunno de wåra att rifva broarne efter sig. Det som ej medhanns sköts i brand från "Krikebatteriet". Wid aftonen war tyst med striden; ett annat lif började nu.

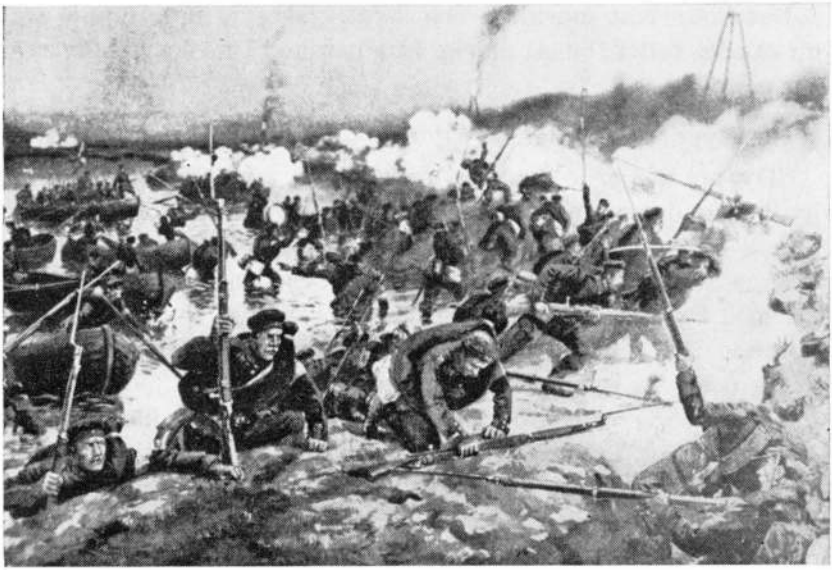
På f. d. wåra skansar planterades preussiska fanor och stora segereldar antändes omkring hvilka de segerdruckna tyskarna musicerade och förde ett muntert lif. Allt war lif och glädje på Dyppel. Men hurudant hade wi det måntro? Jo, wi lågo på Als, lågo tysta och nedslagna inwid en häck icke egande ett leende åt hwarandra; ingen annan eld som lyste oss än stjernorna; ingenting som kunde wärma oss utom då tyskarne från sitt midt emot liggande batteri sände öfver några hotande granater. Allt war hemskt och dystert. Ovanan wid den jemförelsevis djupa tystnaden gjorde sinnena ännu mer mörka. Gnistrande blickar sändes öfver till de lyckliga på andra sidan sundet och man tänkte: Den som kunde slunga hela detta helvetiska byke in i evigheten, så gjorde man säkert en wälgerning; dessa grodor som snart kommer att öfverswämma hela jordklotet. Och varför kunde man ej sända åtminstone dem som vistades på eller tätt invid skansarna till sina fäder? Jo, derför att de danska ingenieurerna ej vetat göra sin plikt. Ty att denna bjöd dem underminera alla skanserna tager jag för fullkomligt gifvet.

Det historiskt märkliga och strategiskt vigtiga Dyppel war nu således fallet för att aldrig, åtminstone i Danska händer resa sig mer."

Om Dyppel — på danska Dybböl — skriver löjtnant Paues:

"Dyppel utgjorde den operationspunkt i Norra Slesvig eller, hvilket är detsamma, Södra Jutland, som de Krigförande makterna, sedan Dannevirke uppgafs, en hwar till sina ändamål ansågo såsom den wigtigaste. Danskarne naturligtvis derföre att med Dyppels fall den herrliga ön Als, från hvilken de mest hotande flankeringar, då man nemligen ägde Dyppel, kunde göras och som i wälstånd sjelf kunde föda 10 à 12000 soldater lätt skulle bli offer för fiendens wapen. Häraf kan man ju sluta hwarför Tyskarne lade all sin flit till för att komma åt denna wigtiga punkt. Till förswar af Dyppel omgjordades höjden med 10 skansar, bestyckade med omkring 100 kanoner. Skansarne förbundos medelst löpegrafvar, här och der försedda med Kanonplacementer, förutom ett mindre antal espingaler. Inseende faran att genast löpa till storms mot ett sådant bålverk beslöto tyskarne att förvandla skanserne till grushögar, blockhusen till splint samt att äfven söka moraliskt döda hwarje gnista af stridslust hos Danskarne. För detta ändamål öppnades emot Dyppel redan den 15 mars ur öfver 100 kanongap den mest förstörelsebringande eld. Omkring 4 till 6000 skott per dygn, åtminstone mot slutet, östes öfver höjderna och förvandlade verkligen åtminstone wenstra flygelns skanser till fullkomliga grushögar, oberäknadt den förstörelse dessa fasawäckande elementer gjorde bland soldaterna. Man beräknade wid min ankomst till Arméen att dagligen i medeltal 50 à 60 man sattes ur stridbart stånd. Öfver en månad arbetades således på hwad en armée med förtroende till sin bajonett om icke afgjort så åtminstone försökt redan första veckan."

När skansarna var i det närmaste sönderskjutna, ville danska överbefälhavaren utrymma ställningen, men en begäran till regeringen att få göra detta avslogs. På grund av att Dannevirke fallit utan svärdsslag krävde den allmänna opinionen återupprättelse. "Nationen, eller rättare, liberala pressen och köpenhamnska pöbeln, ville se blod flyta och först sedan 100 officerare och 5000 man med sina lif, lemmar eller frihet

Preussarna stormar Als

gifvits till pris, så började de efter blod törstande tungorna så småningom att tystna."

Mot den danska förlusten av halva den styrka, som var i elden, svarade på tysk sida en förlust av endast 1200 man. Om striden heter det vidare i dagboken: "Dolda af mörkret hade tyskarne emellertid med hela sin styrka på natten dragit sig fram i dels wåra, ty förposterna woro nu indragna, dels sina egna löpegrafvar. För att förhindra Danskarne att upptäcka deras rörelser hade Artilleriet fått ordres att ösa öfver Dyppel med granater hwaraf naturligtwis följde att wårt folk till wärn emot de i tusental yrande stumparne nödgades söka ett swagt skydd i dels sina helt swagt betäckta löpegrafvar och dels bakom skanserna på öppna fältet. Planen lyckades fullkomligt, ty efter hwad man derom berättat, så lärer Danskarne ej vetat af meningen förr än de helt plötsligt förnummo fienden straxt framom förskansningslinjen."

Efter dessa inblickar i dåtidens taktik övergår författaren till att granska orsakerna till nederlaget och gör sina reflexioner över de timade händelserna, bl. a. tyskarnas plundring av främst officerarnas lik. "Man kunde ej på någon af de döde upptäcka spår af distinctionstecken, knappar, ur, smycken

eller plånböcker. — — — Man skylle visserligen på soldaten, och ingår ej soldaten som elementer i hela statsorganismen, men månne en sådan handling ej återfaller på deras ledare, officerarne. Olycklig den armée hvars officerare ej ega makten öfver sin trupp, den må wara på paradfältet eller valplatsen och dålig officer den, som ej förmår utöfva sin myndighet öfver soldaten."

Veckorna efter slaget vid Dybböl förflöto på det hela taget lugnt. "Efter åtskilliga promenader fram och åter erhöll Regementet ordres att draga sig upp emot 'Arnkilsöerne', der det hade sig uppdraget bevakningen vid Sundet till den 1ste Maj. Tjenstgöringen war under denna tid ej särdeles sträng. — —— Wi gingo på hvar sin sida af sundet, som der kunde wara vid pass 8 à 900 alnar (c:a 500 m) bredt, och betraktade hwarandra med största lugn, icke egande någon fiendtligare afsigt än den vi utan blod kunde visa, nemligen att på små flottor öfversända och emottaga symboler af förstörelsemedel, såsom granatskrot, kulor, ris jemte hotande bref.

För min del nödgades jag separera mig från detsamma och resa till Augustenburg, der jag skulle vårdas för ett erhållet sabelhugg i högra handen, hvilket jag erhöll af en vän under kontrahuggning".

Efter tillfrisknandet återvände löjtnant Paues den 13 maj till regementet, vid den tidpunkt då vapenstilleståndet trätt i kraft. Regementet bevakade sundet varannan fridag och hjälpte därvid till att överföra innevånare i Slesvig, som flytt från sina hem, till Als.

Om fritiden berättar dagboken: "Hwad min sysselsättning på lediga stunder angick så war den af sådan beskaffenhet, att de aldrig glömmes. Resor till olika delar af ön, besök hos bekanta, roddturer, vistelser i lundar och ängar, njutningen af den för oss obekanta näktergalen, som der i rikt mått fanns, woro de sysselsättningar jag hade och vilka, som sagt, qvarstå som en ljuf erindring om en hänsvunnen tid.

Genom den mängd svenska officerare som voro förlagda i och omkring Augustenburg kunde man som oftast få njuta på äkta svenskt vis. Arrangementerna woro, hvad mat och dryck beträffa, mycket stolta och drufvans ädla safter bragte mången krigare inom gränsen af de sällas boningar".

Fredsunderhandlingarna i London strandade emellertid och efter 26/6 utbröt åter fientligheterna. Om de stridande parternas sätt att använda tiden under vapenstillståndet gör dagbokens författare några reflexioner: "Tyskarna hade såväl före som under sjelfva vapenhvilan, då likväl de ömsesidiga öfverenskommelserna förbjöd någon slags förstärkning vare sig med arbete eller soldater, vidtagit de mått och steg de ansågo sig, för en blifvande öfvergång behöfva. De woro ej lika barnsliga att hålla sina förbindelser de, som danskarne likväl samvetsgrant gjorde."

Den första delen av hälsingeofficerens dagboksanteckningar slutar med några rader inför den uppkomna situationen:

"Stackars Danskar! De hade således intet hopp om hjelp och konferensen, som de likväl hoppades något af, war redan den 25:te f.m. afslutad. Återigen måste de förlita sig på Gud och sig sjelva."

Redan den 29/6 gick preussarna över till Als och stormade skansarna där, varefter danskarna gav upp kampen. 20/7 inträdde vapenstillestånd och den 30/10 slöts — som inledningsvis är sagt — freden.

Ivar Hillström

Källa:
"Dagboksglimtar från dansk-tyska kriget", införd i Tidskrift i Fortifikation, tredje häftet 1947, efter bearbetning av nuvarande f. överstelöjtnanten Georg Ullman, Lidingö.

Fotnot:
Fredrik Paues var morfar till f. kaptenen vid Hälsinge regemente Åke Bucht, Märsta, vilken lämnat uppslag och material till artikeln.
En syster till kn Bucht är gift med övl Ullman.

JOHAN FYRS STUGA VID HEMBYGDSGÅRDEN

Soldattorpet Fyrstugan vid Ockelbo hembygdsgård Pålsgården

Soldatstugan vid Ockelbo hembygdsgård Pålsgården kallas Fyrstugan. Den är flyttad från Böle. Soldaten, som bebodde den, hette Johan Fyr. Han var mönstrad för roten Böle nr 3 (Mårtens), Jan Pers, Hedmans och Grönbergs.

Torpställets åker- och ängsmark, Fyrsveden, som nödtorftigt födde ett par kor, hörde till Böle-Åkerby och gränsade till rån mot Ulvsta. Till torpet hörde dessutom en ängsslog vid Gramre. Den kallades Fyrs-Källåsbäcken.

Enligt generalmönsterrullan 1825 antogs den 27 januari 1824 vid Hälsinge regemente och Ovansjö kompani soldaten Johan Fyr för roten nr 29 Tomtnäs (Källsjön). Han uppgavs vara 25 år, ogift samt 5 fot och 10 1/4 tum lång. Den 5 januari 1826 transporterades Fyr till nr 98 Åkerby av samma kompani. I en senare rulla meddelas, att Fyr — eller Thyr som han emellanåt kallas — tidigare hetat Johan Jansson och att han var född i Ugglebo (Ockelbo) socken den 7 augusti år 1800.

År 1850 begärde Tyr avsked, vilket beviljades emedan han enligt läkarintyg var oduglig till krigstjänst. I Vadstena krigsmanshuskassas rulla omtalas, att soldaten Fyr fått vicekorprals grad och från och med 1 februari 1853 fick han underhåll med 12 riksdaler om året.

Förutom vad torpet kunde ge ägde Fyr rätt att av rotebönderna årligen erhålla ett par tunnor säd, två lispund sovel (dvs. sammanlagt 17 kg kött, fläsk och smör) vidare ett par skor och i kontanter 3 à 4 riksdaler. Detta underhåll räckte naturligtvis inte till underhållet av en soldatfamilj med två barn, men det var ju inte heller meningen, eftersom de indelta soldaternas tjänstgöring var vad vi kallar deltidstjänst. Reglementet föreskrev, att soldaten *"skulle förtjäna med hantverk eller arbete"* och det gjorde även Johan Fyr.

Fyrstugan inrymmer förutom förstugan och ett rymligt kök en mindre sidkammare. På vintern och eljest, då han var ledig från regementsmöten eller andra sysslor, satt Fyr i lillkammaren och lagade skor och seltyg. På söndagarna fann man honom i kyrkan. Fyr var nämligen också kyrkväktare. Förre kyrkvaktaren Östberg berättade, att hans företrädare Fillman av sin årslön på 150 kr måste avstå en tredjedel till årlig gratifikation åt Fyr, då denne på äldre dagar blev så ofärdig, att han inte längre orkade upprätthålla tjänsten.

Utom den knappt tillmätta kontanta avlöningen ägde kyrkväktaren rätt till naturabidrag från sockenborna. Detta utgjordes av säd, fläsk, någon gång en fårbog, litet hö till korna, en knippa lin osv. Det mesta fick han — liksom de gamla skolmästarna och andra socknars löntagare — hämta själv. Då lämnade man också fram de hemstöpta talgljus, som från varje bondgård skulle lämnas till kyrkan, såvida man inte redan lämnat dem till sexmannen.

Tyrs efterträdare på roten hette Samuel Samuelsson. Han antogs den 22 februari 1851 och fick soldatnamnet Nordin. Tyrs kontrakt har tyvärr inte kunnat spåras, men Nordins, som finns bevarat, torde väl vara en ganska ordagrann avskrift och har i stort samma lydelse som andra soldatkontrakt från denna tid.

Då rotesoldaten Johan Fyr år 1892 "lämnade in för gott", som gamla soldater brukade säga, ändades ett långt och strävsamt liv. I 26 år var han kronans soldat, under en lång följd av år tjänade han i kyrkan och under en ännu längre tid sysslade han med sitt hantverk och skötseln av torpställets jordbruk.

Soldatstugan vid Pålsgården är inte bara en vacker idyll från indelningsverkets dagar. Den minner också om rotesoldatens strävsamma liv och samtidigt är den ett minnesmärke över de många soldater från Ockelbo, som under tidigare skeden stupade på slagfält i främmande land, som blev kvar i Sibirien eller frös ihjäl på fjället.

Josef Bidner

OVANSJÖKNEKTAR I HELG OCH SÖCKEN

De gamla soldaterna från indelningsverket har gått till sina fäder och av deras torpställen finns ofta inte mera kvar än en och annan krum apel. Men minnena lever kvar om soldaternas framfart ute i socknarna. Många av dem var stora original och spelade en framträdande roll i bygdens liv, där flera av dem sattes till skolmästare och genom sin större erfarenhet än folk i allmänhet tilldelades diverse förtroendeuppdrag. Många av dem var skickliga hantverkare.

Om man sitter och pratar med äldre människor, kan man få höra intressanta skildringar om de färgstarka soldaterna. De som bodde i Högbo, tillhörde Ovansjö kompani. Några soldattorp i vedertagen mening fanns inte där, utan roteböndernа upplät åkerlappar på sina hemman åt soldaterna och när knektarna lämnade in för gott, återgick också jordlappen till hemmanet. En av soldaterna var Huld. Efter honom blev en gård kallad Huldas. En annan soldat hette Kvist. Han hade sin jord och stuga intill missionshuset. Löf var en tredje soldat. De nämnda framlevde sitt liv och leverne som folk i allmänhet. Annat var det med soldaten Olle Mård.

INDELTE SOLDATEN OLLE MÅRD

Han brukade jord under Jugas med två kor och en oxe, som hjälpte honom i sysslorna. Åkern vid Jugas var på ett par tunnland, men han hade även en jordbit uppe vid Stråmurens fäbodar, där det fanns en stuga. Denna är nu borta, men brunnen finns kvar. I fäboden höll han korna på sommaren. Soldatstugan nedanför nuvarande postkontoret, revs för ett 40-tal år sedan. Mård själv gick till sina fäder vid den tiden.

Efter pensioneringen var han alltjämt verksam, hjälpte folk i bygden och arbetade även åt järnverket i Sandviken. Sina sista år tillbringade Mård hos en släkting vid namn Hillström, som arrenderade jordbruket i Gruvan av Högbo bruk. Där dog också Mård. Han var vid sin bortgång närmare 80 år.

Mård var, som antytts, ett stort original, full av lustigheter och infall, gick klädd litet hur som helst — vanligen i kläder av blaggarn med en kullrig hatt på huvudet — och betecknades närmast som slarvig och ovårdad, tog sig gärna ett rus men inte mer än att han kunde sköta sina uppgifter. Hans hustru Mård-Britta var hans raka motsats: en renlig och proper kvinna, som kämpade tappert för att få någon rätsida på sin make. Hon var även flitigt anlitad som sveperska i bygden, ett grannlaga yrke, som hon skötte på ett fint sätt. Deras äktenskap var barnlöst.

En sommar, då det led mot slåttern for Olle Högman och Mård till Gävle för att skaffa slåtterbrännvin. Mård gick och sneglade på flaskorna, längtade efter en sup, men när inte Högman gjorde någon min av att vilja tulla sin kutting, sa Mård:

— Men hör du Olle, du och jag som har pengar och har råd å supa — nog är dä föll skamlit att vi skä komma hem till Högbo alldeles nyktra.

En gång hade några grannar varit ute i markerna och jagat älg. Men de hade bommat och berättade vid hemkomsten om den misslyckade jakten. Mård, som ansåg sig vara en skicklig skytt, satt och lyssnade på deras utläggningar om situationen i skogen, när älgen kom lufsande. Han demonstrerade på gårdstunet sina färdigheter från lägret och sa:

— Nä, gubbar, ni skulle ha kastat er på bälg i skyttelinje ...

Att kasta sig på bälg betydde att man skulle kasta sig ner på magen.

En sommardag kom Mård traskande från Småängarna över ån vid Ski. Där träffade han bonden i färd med att såga bräder. Mård gick fram till honom och slog sig i samspråk:

— Men nu har jag vure mä om nått, som jag allri vure mä om förr!

— Va kan dä vara? undrade mannen vid sågen.

— Jo, när jag geck förbi Hed-Abraham, så kom han ut å fråga, om jag välla ha en skvätt fin mjölk. Å jag var ju törstin, så jag tacka ja. Å jag feck en skopa åv en där mjölken. Men om jag inte hade fått ett glas vatten ätteråt, så hade jag säkert stryttje mä. För si hä var sån där sepratorsmjölk ...

Men svagdricka tålde Mård. Hans präktiga hustru bryggde mustigt dricka åt honom. När han bärgade höet på Småängarna, brukade han ha en redig flaska med sig. Mård var fallen för

experiment. Det var fin lerjord vid ängarna och för att pröva lerans genomsläpplighet för vätskor fick han idén att göra en grop i leran och tömma hustruns fina brygd i gropen. Om resultatet berättade han för byfolket:

— Å kan du tänka däg, kär, att leran var så fin, så hon släppte inte igenom en droppa, utan jag geck å drack ur den där gropen hela slåttern, å dä minska inte mera i gropen än vad jag själv bälga i mäg!

Det berättas om Mård, att han också tog lera och bäddade med under lagårdsbottnen för att samla upp gödselvatten, som han sedan spred ut på åkern till välsignelse för växtligheten. Det var ideer som han fått ute på mötena. Om bönderna tog efter hans uppslag är inte känt.

Mård var fostrad i den gamla andan. Han var högkyrklig och talade med djupt förakt om väckelserörelsen och nykterhetsrörelsen. Han oroades mycket över att kvinnorna övergav sina gamla folkvisor och började sjunga de nya andliga sångerna för korna, när dessa skulle föras i vall. Mård hörde en dag en grannkvinna gå och sjunga något andligt framför skällkon i bygatan, varvid han fräste ur sig:

— Hänn går dom å sjunger "Jesus är min, Jesus är min". Men om korna inte går som dom skä, så börjar dom svära. Är hä kristendom hä?

Mård var kyrksam och saknades aldrig vid högmässan, så vitt han var frisk och hemmavid. Kyrkoherde Fryklund satte stort värde på sin församlingsbo. Ja, det talet gick, att Mård var den enda inom församlingen, som han hade riktig respekt för.

Han brukade köra på förtjänst med sin oxe åt järnverket. En dag kände sig oxen törstig och gick ner till sjön för att dricka. Mård följde villigt med och bjöd oxen att släcka sin törst:

— Jä, hän har du å drick ur skvätten!

Oxen och Mård var ofta osams och grälade på varandra. En dag fick oxen för sig, att han skulle stanna och vila vid åbron. Det gick inte att få oxen ur fläcken. Då gick Mård, som var en storväxt karl, fram och fattade tag i hornen för att få oxen på andra tankar. Men oxen var starkare än Mård och brottningen slutade med att Mård fick ett ordentligt ryggskott. Det blev sängläge i flera dagar. En granne stod vid bädden:

— Hur är det, vart du så förstörd?

— Ja, kan du si. Folk bryter armar å ben åv säg och inte får nå men åv dä, men jag skulle råka ut så här bara för en där oxfnaskerns skull!

Som pensionär fick Mård hämta sin lilla pension i Ovansjö. Dit for han alltså varje månad för att få ut sina slantar. Men innan han hämtade pensionen, måste han få kyrkoherdens namn på papperet. Mård skulle fara med första tåget till Ovansjö och kom därför redan vid 6-tiden på morron och knackade på hos kyrkoherden. Allt där var lyckt och låst, men Mård dunkade på dörren så att en piga kom utspringande och undrade, vad som stod på:

— Vem är ni? undrade pigan.

— Jag är soldaten Mård, å jag skä ha Fryklunds namn på dä här papperet!

— Men inte kan vi störa honom så här tidigt. Han ligger ju och sover!

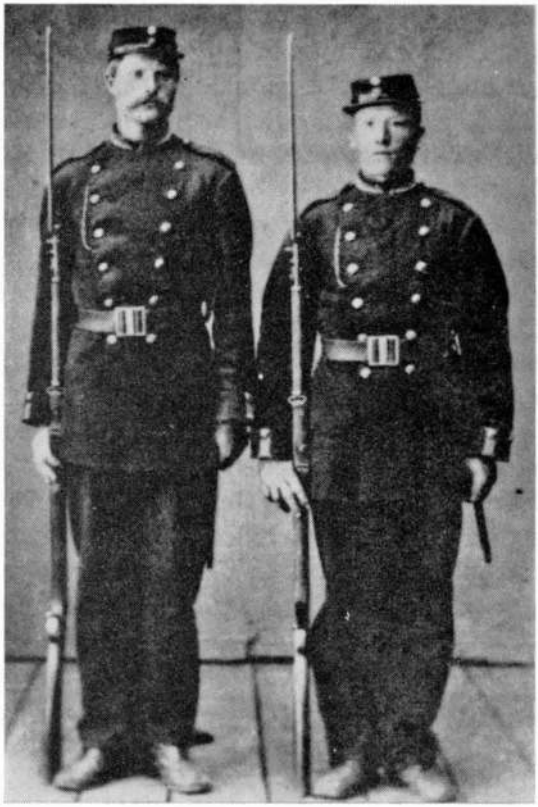
— Väck'n då, befallde Mård och stirrade på pigan, som om hon varit hans fiende. — Jag skä täll Ovansjö å hämta pangsjon å Fryklund skä skriv på, innan jag får ut pängarna. Förräxten, är dä dags för en körkherre å ligg å söva så här. Han skä opp å göra nytta för säg . . !

Och pigan tog papperet, gick in och fick den sömninge kyrkoherdens namn påskrivet. Mård hann med morrontåget. Ja, Fryklund, hade nog litet respekt för Mård.

Ja, egentligen hade man litet till mans i gamla Högbo respekt för soldaten Olle Mård, som var stor och kraftig, sade vad som föll honom in till vem som helst och krusade ingen, utom en gång Karl XV, som han själv hyste verklig aktning och respekt för. Ibland hade Mård kommendering till kungens livvakt. Sämre ansåg han däremot Oscar II vara. Enligt Mård var denne en stor slösare, som hotade förstöra hela landet. Men Karl XV det var en karl det!

Betula

Torparesonen Lars Petter Larsson föddes den 25 nov. 1867 i Vikåsen, Ovansjö socken. Den 25 jan. 1888 tog han soldattjänst vid Hälsinge regemente för roten 29 i Ovansjö. Den 21 sept. 1918 erhöll han avsked och blev "enligt gällande stadganden till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa berättigad, vadan han kommer att till sådan förmåns erhållande i vederbörlig ordning bli anmäld".

T. v. Petter Larsson som rekryt

Larssons lönekontrakt med kronan är daterat den 3 jan. 1888. Han hade enligt detta en årlig lön av tvåhundra kronor, som erlades med hälften den 1 maj och hälften den 1 nov. varje år, så länge han kvarstod i tjänst. Av ovanstående summa inne-

hölls årligen tio kronor för att av soldaternas kompanichef "för insättning i sparbank användas". Kontraktet är undertecknat av 13 rotebönder från socknen.

Lars Petter Larsson slutade sina dagar år 1944. Året innan gjorde han med styva arbetshänder några anteckningar som bättre än något annat belyser den tidens utkomstmöjligheter för fattiga pojkar. Det mesta handlar om hårt arbete på åker och äng, i skogar och vid järnverk. Huvuddelen saknar kanske intresse för Bockens läsare, men det som rör militärlivet — endast några rader — må citeras.

"Så gick vintern (1888?) och våren kom sent. Den 11 maj for jag till heden (Mohed) för hundra dagars rekryttjänstgöring och därefter var man utlärd soldat. Därefter regementsmöte i 22 dagar. Så hade vi manöver, där endast fast anställda fick vara med, när den var slut fick vi åka hem och lämna utrustningen åter nästa år."

Dessa Larssons anteckningar visar, att det blivit helt annorlunda för våra dagars ungdom. Därom skriver Larsson: "Något som man aldrig kunnat drömma om, långt mindre tänka något sådant för fattigt folk, så som vi har det nu."

Man får verkligen en tankeställare genom en blick tillbaka på den tidens levnadsförhållanden.

Qvåse

NYBERGS HANS OCH ANDRA KNEKTAR

Hans Nyberg var född i Mom. Gården kallas än i dag för Bombs, fastän en annan släkt nu bor där. Nyberg ansågs allmänt för att vara en duktig karl, och alldeles särskilt framstående lär han ha varit som talare. Hans tal till konung Karl XV var dock knappast någon retorisk triumf, men att det blev väl mottaget är tydligt.

Det var så, att kungen var ute på en fältmanöver. Officerarna hade logi i bondgårdarna runt om och varför kungen sökte natthärbärge under en trossvagn, förmäler ej historien. Natten var ganska kylig och när kungen vaknade på morgonen var han frusen och kulen. Han gäspade och frågade soldaterna Bro och Nyberg, som stod i närheten, var de andra officerarna

fanns. Hans Nyberg stegade då fram till Karl XV, gjorde ställningssteg och sade: "Bro och jag har tagit var sin sup ur flaskan, men vi har druckit ur locket. Om Majestätet vill, så går det för sig att dricka ur flaskan." Vilket också skedde! Kungens humör blev genast glättigare, tyckte de båda soldaterna.

Hans Nybergs son tog roten i arv efter fadern. Sonsonen däremot bröt kedjan. Det var Viktor Andersson, Bombs Viktor kallad, som i stället ägnade sig åt politiken och blev en framstående kommunalman.

En annan soldatsläkt i Ovansjö var släkten Bro. Far och son deltog båda i finska kriget 1808—1809; och båda dödades. Av släkten Bro finns nu kvar i Ovansjö målarmästare Alfred Bro, som lämnat dessa uppgifter. Hans farfar var från Bjus i Dalarna och han fick roten efter de båda i Finland stupade krigarna. Han hette Per Bro och var tillika tingshusvaktmästare vid tingshuset i Kungsgården. "I dag har vi dömt bra", sa Bro, när han stängde tingshusdörrarna. Men även om domslutet varit bra, kunde verkställigheten stundom bli sämre.

Vid ett sammanträde i Kungsgårdens tingshus hade en tjuv instämts och erkänt sin skuld. Han talade t. o. m. om var han gömt de stulna pengarna. De skulle ligga i en kruka under en sten i Vallhov. Vid det beskedet reste sig en man i tingssalen och smög sig försiktigt ut. Soldaten Bro och några av nämndemännen avdelades för att hämta tillbaka tjuvgodset, men när de kom till den utpekade stenen i Vallhov fanns där intet att hämta. Man anade kanske vart pengar och kruka tagit vägen, men det blev aldrig klarlagt.

Korpral Åsblom bodde i Mom. Han var sjukvårdssoldat. Efter avskedet blev även han tingshusvaktmästare i Storvik, och efter hans död skötte änkan sysslan.

Backbergs by är kanske soldatbyn framför alla andra i Ovansjö. Där bodde soldaterna Möller och Lind. Korpral Renglén var svärfar åt Möller och Petter Lind blev måg hos Möller. I Backbergs by bodde också soldaten Källberg, far till Erik Källberg. Källbergs bror nämndes Källborg, soldat även han från samma by.

Trumslagare Hurtig från Stocksbo var med i Armfelts marsch över norska fjällen. Han var en av de få som klarade den strapatsen.

Korpral Ek bodde i Österberg och musikfanjunkare Gelhaar ovanför S'Lars Ollas i Mom, nuvarande Normarks gård. Gelhaar var född i Hedesunda och bodde först på Mohed. Sonen Daniel öppnade musikaffär i Gävle.

Fanjunkare Jäderström, född på 1820-talet, bodde i Backberg. Hustrun levde flera år efter mannens död och sålde sedan gården till Blomqvist. Soldaterna skulle på den tiden gå i kyrkan varje söndag. De skulle föra gevären med sig, och dessa ställdes upp i vapenhuset, därav namnet. De hakades fast vid gafflar, som sköt ut från väggen. Vid varje gaffel fanns ett nummer och varje soldat hade sin särskilda numrerade gaffel, där geväret skulle hängas. Ibland förekom stora kyrkparader, och fanjunkare Jäderström var alltid befälhavare vid dessa.

Bland soldaterna fanns också Bååth från Spjutmuren och Lantz på Åsen. De var svågrar. Lantz var en duktig jägare.

Birger Nordström

SOLDATER, BRÄNNVIN OCH ARRESTEN I BRO

Arrestlokalen i Bro

Soldaterna 100 Gyld, gemenligen kallad "Haren", och 107 Säll från Ockelbo var två glada kurrar, som höll ihop i vått och torrt. Under ett regementsmöte i mitten av förra seklet, då brännvin ännu fick försäljas supvis i ett stånd på Mohed, råkade Gyld i något överförfriskat tillstånd somna på ett vaktpass och ådömdes arrest, som efter mötets slut skulle avtjänas i kompaniarresten i Bro, Ovansjö.

På utryckningsdagen avmarscherade kompaniet till Bergvik, där rast gjordes vid stranden av Bergviken, på vars andra sida rotebönderna väntade med hästskjuts, så att knektarna skulle få åka resten av vägen hem. Säll, som var en utomordentligt skicklig simmare, hoppade då i för att simma över sjön och

därigenom komma före kompaniet för att hinna få smaka på det brännvin, som han av erfarenhet visste att forbönderna medförde i sin packning. Men han hann inte långt, förrän ett par andra knektar fick fatt på en båt och hämtade honom tillbaka. Han beslöt då i stället att ensam marschera i förväg och saknades följaktligen, när kapten Örtengren beordrade uppställning och avmarsch.

— Nu har du ställt bra till för dig i slutet av mötet, och nu får du följa Gyld i arrest, sa' kaptenen, när kompaniet åter hann upp Säll.

—Kan väl vara detsamma det, kapten, för jag har ändå lovat skjutsa Gyld dit, blev svaret.

Så gick en tid hemma på roten. Säll, som hade två hästar på torpet i Gåsbo, förberedde under tiden arrestresan till Ovansjö och lånade till den ändan gästgivare Jon Jonssons kurvagn, avsedd för dubbelspann och för övrigt den enda som fanns i hela socknen. Nu skulle det ordnas för en riktig herrskapsfärd!

Gyld trodde emellertid inte på den historien, så när "dagen" kom begärde han skjuts av sin rotebonde, förebärande att "jag ska te Ovansjö å märsk (märka) mej nya klär, för jag ska te Karlsborg på körpralskolan". Så kom det sig att Gylds mor, som bodde intill landsvägen i Rabo, fick se en skjuts med en knekt i full uniform och en rotebonde vid tömmarna, och som hon väl anade vem knekten var, så sprang hon ut på vägen och skrek:

— Ojojoj, gösse, va har du nu gjorst för illa, ättersom du ska te arresten?

— Äh, tyst kärng, jag ska te Ovansjö å märsk mej nya klär, svarade Gyld, och vänd till rotebonden tillade han: "Kör, kärngen ä tokug!"

Dagen därpå kom Säll åkande ensam samma väg och mottogs liksom Gyld av arrestföreståndaren sergeant Lindblom. Det var mitt i slåttertiden, och arrestvistelsen blev därför tämligen angenäm för de två syndarna, ty för det första fick sergeanten disponera Sälls häst, och för det andra tog han omväxlande Gyld och Säll till slåtterhjälp på åkern.

Och för det tredje fick ju också Gyld och Säll sitta inne samtidigt och därefter ressällskap hem till Ockelbo, nu med Säll som egen skjutskarl.

*

I brännvinsståndet på Mohed, som låg mellan rekryt- och kompanibarackerna och strax söder om pumpen, pågick försäljningen t. o. m. 1885. Den var utlämnad på entreprenad, och den sista entreprenören var en lång, rödblomig och "kuvryggig" gubbe från Själstuga i Skog vid namn Örn. Priset för en sup konjak var 15 öre, medan en "bäsk" kostade 10 och brännvinssupen 8 öre, men därtill dracks på Mohed även s. k. "punsarell", som knektarna kom över smuggelvägen.

Till brännvinsståndet kom en dag soldaterna Svärd på Ovansjö och Sköld på Delsbo kompani för att släcka sin törst, men som vanligt hade de ont om pengar. Det gällde därför att beveka Örn med andra medel, och som det påstods att Örn stod under toffeln hemma hos sig, så riktade den poetiske Sköld till honom följande känsliga bön:

Delsbo Sköld och Ovansjö Svärd,
tag dem på dina vingar!
Ge oss en sup, den är vi värd,
men ingen dock dej tvingar.
Du heter Örn, blir aldrig uv,
men smörj du får uppå din kuv
utav din Örnarinna.

*

Till Moheds utskänkningshistoria hör även en händelse, som inträffade under järnvägsbygget Söderhamn—Kilafors 1885. Rallarna hade en dag begivit sig till Mohed för att få en tår på tand, och det slutade med ett animerat slagsmål mellan rallare och beväring. Det bar sig därvid inte bättre, än att en av de mest vildsinta rallarna hamnade i den öppna latringrop med "sittstång", som på den tiden utgjorde lägerplatsens toalett. Hur rallaren såg ut, när han så småningom tagit sig upp igen på terra firma, låter sig lättare tänkas än beskrivas.

Erik Wickberg

*

Arresten i Bro byggdes på 1850-talet att döma av den gjutna järnhällen i öppna spisen i förrummet med årtalet 1859. Dessutom står namnet på dess dåvarande ägare, Anders Lindblom, fältmusikant.

Det rum, som tjänstgjort som arrest, syns på grund av vissa märken ha varit delat i två delar. Man kan sålunda förmoda, att det funnits både ljus och mörk "bur" i denna stuga. Soldaten 59 L. P. Larsson från Bro lär en gång ha varit insatt i den förstnämnda några dagar, därför att han sade sin oförgripliga mening om kronans mathållning.

Men även arrestlivet i Bro hade sina ljusa sidor. Fruntimren i gården ömmade för de instängda och förljuvade tiden för delinkventerna med både extra mat och kaffe. Och ibland hände det, att de inburade släpptes ut på trädgårdsarbete till nytta och nöje för båda parter.

En liten historia har Johan Grane berättat för sina anhöriga om den förste ägaren, fältmusikanten. En kväll hördes från vinden ett skrik, som inte var av denna världen. Fältmusikanten satte då på sig sabeln och stegade morskt uppför den smala trappan, där han fann en katt, som klämts fast under ett nerrasat såll. Som krigare ansåg fältmusikanten det bäst att beväpna sig med huggverktyg, fastän han inte ens hade plats att dra blankt i det trånga utrymmet. Under uppträdet på vinden satt gumman och läste bibeln med energi och eftertryck. Men det var Lindblom, som klarade situationen, vilket han gärna framhöll, när saken kom på tal.

På arrestens innerväggar fanns det på sin tid även *"hällristningar"* efter *"gästerna"*. Men dessa är nu helt utplånade. Några kunde kanske ha varit av intresse om de funnits kvar i våra dagar.

År 1966 övertogs fastigheten av ny ägare. Den östra gården skall rustas upp, men hur det går med den lilla arreststugan är ovisst. Den är illa gnagd av tidens tand och emedan den yttre kammaren har använts som tvättstuga har fukten skadat inredningen svårt.

Qvåse

I KRONANS KLÄDER
NÄR SEKLET VAR UNGT

Det har naturligtvis någon gång hänt att jag berättat beväringsminnen från den tid då seklet ännu hade några år till "ton"-åren. Men det har varit då jag under livets långa fältmarsch träffat någon av de gamla "stridskamraterna" eller då jag hört andra berätta.

Däremot har det aldrig fallit mej in att sätta dessa minnen på pränt. Beväringsminnen har ju vi maskuliner lite var! Ja, ho vet om det inte rent av numera förekommer feminina värnpliktshistorier . . . ! Den nu betydligt överårige "veteranen från första världskriget" har av något underligt sammanträffande blivit anmodad att för "Bocken" skriva ned några hågkomster från de — rätt ofta — glada ungdomsåren i värnpliktsuniform.

Från inryckningen vid I 14 anno 1911
har jag ett minne av den första kontakten med militär inspektion av låt oss säga persedelvården någon av de första veckorna . . .

Min farfar (född 1829) var indelte soldaten nr 5 vid Fernebo kompani, vilken senare uppgift framgår av en av "A. Silverstolpe, General Mönsterherre" undertecknad handling över med sagda kompani förrättad generalmönstring vid farfars avskedstagande år 1881. Han hade då traskat i kronans skor i 25 år och jag utgår ifrån att det var han som inpräntade hos min far att en god fotbeklädnad är den ofrånkomliga grunden för en god soldat. Min far medverkade därför till att jag utrustades med ett par egna marschkängor, kraftigt utvuxna uppåt. Fosterlandsförsvararna var så att säga mera "gångbara" då — och än mer på min farfars tid — än i dag!

F. d. majoren Gustaf Swedlund på sin 90-års dag.

Det var sålunda utrustningsinspektion av andra bataljonens 7:e kompani, "Gucke" Swedlunds kompani! Vid ett bord på kaserngården satt major Banér med sergeant Ahlqvist och distinktionskorpral von Walter stående bakom sej, försedda med anteckningsblock.

De välputsade mannarna fick kliva fram en och en för den höge befälspersonens granskning. Att majoren hade en utpräglad aversion mot alla avvikelser från kronans modell, särskilt vad det gällde fotbeklädnader, var känt. Då jag steg fram riktades mycket riktigt majorens blickar strängt mot allra nedersta delen av min nymilitariserade person.

— De där skorna är för små, dekreterade majoren kategoriskt!

— Mina fötter är mindre, trillade svaret, kanske en smula obetänksamt, över mina darrande läppar.

Majoren rodnade ilsket:

— Skoskaften är för låga, kom nästa anmärkning.

Utan att svara började jag noggrant vika upp byxorna utöver de reglementsenliga vecken. Det tog några ögonblick. Jag hade nämligen betydligt högre skoskaft än vad kronan kostade på sina lite klumpigare fotfodral. Då jag stod där i skoskaftens imponerande längd kunde jag konstatera att sergeanten och

distinktionskorpralen bakom majoren hade svårt att återställa anletsdragen till det militärt disciplinerade allvar som förrättningens vikt och betydelse krävde...

Majorens ansiktsfärg ska jag inte försöka beskriva då han röt: Nästa man!

Logementsdisciplinen

inom 7:e kompaniets första "lucka" upprätthölls — som regel — strängt även av pojkarna själva — inom vissa gränser! Vi var, vill jag minnas, ett dussintal gävlepojkar som höll ihop, i flertalet fall hade egna permissionsuniformer och s. k. "småpersedlar" samt gemensam aversion mot serg. Ahlqvists otvivelaktigt nyttiga men permissionshindrande strumpstoppningsövningar. Man stoppar ju inte hela strumpor! Som levererades hemifrån...

En parentes: Vi smet ibland efter morgonexercisen till badhuskaféet i Stadsträdgården. Det gick kvickt pr cykel. Där serverades en utsökt smörgåsbricka för det även då facila priset av — 50 öre! Nåja, det var två och en halv dagavlöning förstås. Då! Slut på parentesen!

Men det var om logementsdisciplinen jag skulle berätta.

Det fanns ett undantag bland kamraterna. Han hade lite svårt att hålla måttet ifråga om sprit och klarades flera gånger från "buren", t. ex. genom att med stöd på båda sidor av ett par glatt pratande kamrater eskorteras genom porten och till sängs, event. fastremmad! En gång gick han emellertid för långt! Han avlossade ett onyktert, visserligen löst men ändock gevärsskott i kompanikorridoren. Och sånt hörs ju! Hur vi lyckades klara honom från upptäckt berodde väl på lyckliga, nattliga omständigheter och kvick placering till sängs.

Då det vid räfst och rättarting visade sej föreligga en fullkomlig okunnighet om vem syndaren var — ingen skvallrade förstås — utdömdes logementsstraff för första "luckan". Så långt hade man trott sej kunna lokalisera den nattliga skytten. Domen löd på en viss tids tidig morgontransport av "burkarna" från den tidens hemlighus.

Logementsöverläggning. Vad var att göra? Kunde straffverkställigheten dölja något nöjesmoment? Beslut: från skogen anskaffades ett par stadiga stänger, som förvarades i kasernstenfotens ventilationshål.

Under avsjungande av lämplig "morgonpsalm" kunde sålunda de bestraffade fullgöra straffet och med "burkarna" uppträdda på stängerna tåga fram över kaserngårdens öde öken utan att i nämnvärd grad känna straffdomens tyngd över sina unga axlar. Tvärtom! Det blev rent av smått glada morgonutflykter!

Sergeant Ahlqvist lär — enligt vad jag erfor av andra militära kontakter — ha blivit djupt upprörd då han råkade åse hur "brottslingarna" t. o. m. hade roligt under straffverkställigheten! Och det var dessutom samma permissionshungriga grupp, som med alla medel sökte undvika att lära sej stoppa strumpor!

"Romeo och Julia" i kasern

Det var alltså ett gäng glada gossar i första logementet det året och det hände förstås att "tystnaden" inte efterkoms så absolut som avsett var med påföljd att någon befälsperson uppenbarade sej i dörren och röt: *det ska vara tyst härinne!* Vi hade bl. a. ett par amatörskådespelare bland oss, som villigt medverkade till att lätta upp "livet i kasern" då och då.

En kväll uppfördes t. o. m. ett avsnitt ur "Romeo och Julia" med den senare, iklädd den tidens vanliga, fotsida nattskjorta, uppspetad på översängens hylla under det Romeo i samma kostym med dramatiska åthävor gav serenad. Tystnaden var begripligen långt ifrån fullständig och då en oförsiktig applådsalva avlossades blev det för mycket för den korridorpasserande kompaniadjutanten Kiölling. Han ryckte upp dörren och fick till sin häpnad se spektaklets huvudrollsinnehavare i full aktion! Tablå! Den obefintliga ridån gick med en duns i scengolvet!

"Julia" lämnade förstås illa kvickt "balkongen" och kröp till sängs — om inte med Romeo, så dock med samma hastighet som den uppvaktande kavaljeren för att inte tala om publiken . .

Trots kompaniadjutantens stränga straffpredikan och allvarliga förmaning att det skulle hållas tyst var det ganska tydligt att han hade lite svårt att hålla ansiktsmusklerna i de allvarliga veck som svarade mot röstläget och vad disciplinsituationen krävde. Han kunde dock hörbarligen inte hålla masken längre än till dess han hunnit stänga dörren . . .

Då högvaktsklockan vållade indragen nattpermission

Utryckning från första årets tjänstgöring 1911 skulle ske den 3 eller möjligen den 4 okt. Då signaturen den 1 okt. skulle tillträda en ny tjänst på en av stadens morgontidningar hade nattpermission begärts och beviljats för de tre sista nätterna. Det var nämligen natt-tjänst på tidningen. Avvecklingen av kronans persedlar ansåg jag att man kunde sköta lite halvsovande under återstående dagar. Avvecklingsproceduren var på den tiden enligt min och allmän uppfattning inte så lite tidslösande.

Dagen före tillträdet av min nya tjänst superade jag — som ofta skedde — hos min morbror, som var kompaniadjutant på Livkompaniet. Då det återstod fem minuter till klockan K och grindstängningen stod min morbror med fickuret i handen och sade: "Nu är det dags för Dej att ge Dej av"! Och det fick minsann inte ske genom hans ingång till kompanikorridoren!

Trots den fullt tillräckliga tidsmarginalen visade sej kaserngrinden stängd — enligt högvaktsklockan — trots att matsalsklockan ännu ej nått klockan K. Det blev anteckning för sen ankomst, inkallelse till "Gucke" följande morgon, förhör och dom: nattpermissionen avkortad till kl. 24. Mitt påpekande att daglöjtnanten just då övervakade urmakarens ruckning av högvaktens urspårade tidmätare medförde förstås ingen effekt på straffutmätningen. "Är grinden stängd har man kommit för sent". Basta!

Vad var att göra? Plikten framför allt, säger vår nuvarande konung, men här förelåg en pliktkollision: den militära och den civila! Då klockan närmade sej 24 (det hette 12 på den tiden!) natten mot 1 okt. lämnade jag den civila tjänsten, hoppade på cykeln, lämnade permissionssedeln i högvakten, hoppade över staketet och åkte tillbaka till natt-tjänsten! Och detta upprepades de två följande nätterna!

Brottet mot krigslagarna blev aldrig upptäckt. Till brottslingens i någon mån ursäkt bör kanske anföras att det var första och enda gången (nåja, andra och tredje också!) som krigsmannen bröt mot dessa lagar. Medvetet!

Bortåt 20 år senare var jag ledamot av en bolagsstyrelse tillsammans med min f. d. kompanichef. Det var middag hos dåmera majoren och det var en god middag. Majorskan kunde den

konsten! Vid kaffet och konjaken kom samtalet in på militära minnen där ju majoren och jag hade gemensamma personhågkomster. Då jag ansåg att preskriptionstiden för min upprepade "bondning" 1911 borde vara utlupen föll det mej in att bidra med historien om då högvaktsklockan och min kompanichef gemesamt var anledning till mitt enda avsteg från den militära pliktens svårbalanserade väg. Det skedde förstås i den ton man använder som gäst, inte minst då middagen och vad därtill hör står på så hög nivå som fallet var vid detta såväl som vid andra tillfällen och värden desslikes en vänskapligt sinnad samarbetare i gemensamma uppgifter. Under vilket samarbete jag för övrigt upptäckte att bakom den militära masken under vårt tidigare subordinationsförhållande fanns en varmt kännande och socialt förstående medmänniska.

Nåväl! Majoren uppfattade den lätt kamouflerade spets som trots allt kunde spåras i historien och beordrade upphämtande av en ålderstigen flaska ur vinkällarens kvalitetsavdelning. Av dess innehåll tömde vi en eller annan bägare som bekräftelse på att vad högvaktsklockan på I 14 ytterst ställde till med anno 1911 för tid och evighet var utplånat ur sinnevärlden och att "brottslingens" absolution var fullständig ...

Men vem var den verklige syndaren ...?

Från "Glada Hudiksvall"

har jag ett minne från en av inkallelseperioderna 1915 eller möjligen 1916 under första världskrigets prövosamma år. Den årsklass, som 1911 gjorde sin första värnpliktstjänstgöring fullgjorde 1912 och 1913 sina repetitionsövningar. Då första världskriget utbröt 1914 ansågs synbarligen denna årsklass så välövad för krigiska värv att den "hedrades" med de tidigaste inkallelserna till neutralitetsförsvar. Vi var bortåt 50 man under befäl av en reservlöjtnant Bring (?) och gamla läroverket vid Storgatan blev första tiden vår kasern, farligt gränsande till hotell Hälsingland. Enda uppgiften för den lilla truppstyrkan synes ha varit att hålla en bevakningspost på Köpmanberget (där de vänliga hudiksvallarna ofta bjöd den avgående vakten på kaffe i den trevliga restaurang, som då fanns däruppe). De enda "kanoner" vi hade att hindra en invaderande fiende med var våra mausergevär, som trots (f. ö. ganska enstaka) skjutövningar inte var alltför respektingivande ...

Signaturen hade för sin del i egenskap av skrivbiträde åt befälhavaren samt biträdande kommissarie inga alltför betungande arbetsuppgifter. En av de första var ett uppdrag att sondera var gränserna för "lägerområdet" lämpligen borde dras. Jag blev inkallad till löjtnanten för direktivgivning.

Löjtnanten, resonerande mera för sej själv än till mej:

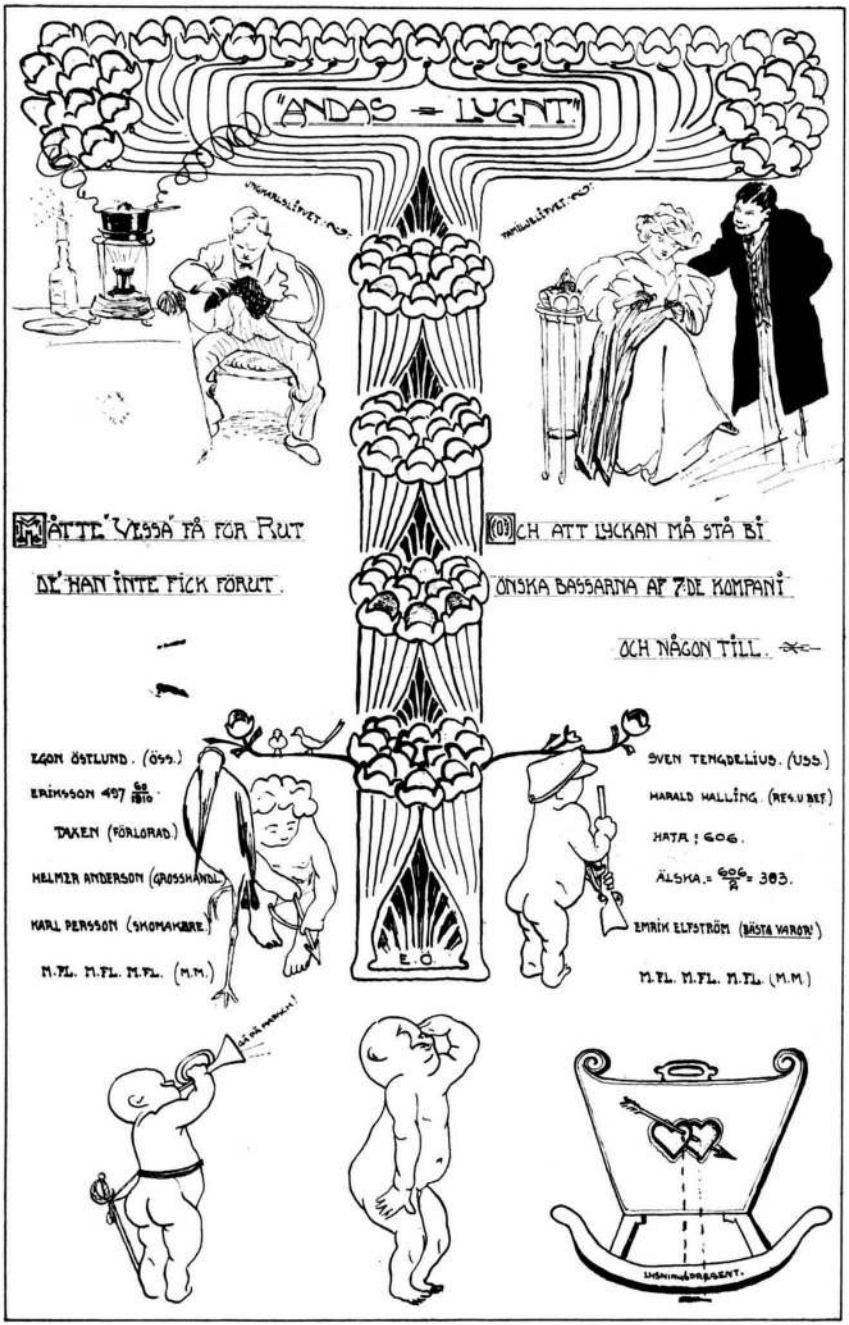
— Om jag sitter på Stadshotellet och pojkarna kommer in och hotellet ligger utom lägerområdet måste jag förpassa dem till Gävle för bestraffning. (Arrest saknades nämligen!) Alltså bör lägergränsen inkludera Stadshotellet!

Med detta klargörande direktiv gick jag till verket. Den lokala telefonkatalogen innehöll en stadskarta, som jag rev ur. Efter att noggrant ha undersökt gatubelägenheten av glada Hudiks många ölstugor föreslog "utredningsmannen" en gränsdragning, som icke endast omfattade stadshotellet utan jämväl stadens övriga näringsställen av karaktär att kunna locka törstiga fosterlandsförsvarare till besök.

Förslaget förelades löjtnanten, som med smärre justeringar godkände och fastställde "lägerområdet" för utskrift, kompletterat med en del militära ordningsbestämmelser.

Med nykterheten var det klent beställt! Grannskapet till hotell Hälsingland och övriga näringsställen lämnade påtagliga spår. Det kulminerade en lördagsnatt då jag tjänstgjorde som högst t. f. logementsbefälhavare. Den hårt belastade upphängningsanordningen för kappor och gevär m. m. mitt i den stora sovsalen (med halmmadrasserna direkt på golvet) var synnerligen amatörmässigt konstruerad ifråga om stabilitet. Jag var sysselsatt med brevskrivning då ett par "försenade" bassar kom hem i minst sagt onyktert tillstånd. Olyckligtvis befann sej kapphängaren mitt i farozonen och då en i hög grad överförfriskad tungviktare lutade sin ganska ledlösa stofthydda mot ena gaveln på kapp- m. m. -hängaren dråsade hela den långa konstruktionen med ljudligt brak i golvet. Kappor och gevär samt div. andra persedlar i en salig röra!

Att nödtorftigt åstadkomma åtminstone provisorsk reda på eländet tog timmar i anspråk, inte minst därför att de överförfriskade envisades med att "hjälpa till". Dessbättre ryckte de sovande bassarna, som väckts av braket, till undsättning. Men det blev inte mycket sömn den natten ...

"ANDAS = LUGNT"
ÄTTE VISSA PÅ FÖR RUT
OCH ATT LYCKAN MÅ STÅ BI
DE HAN INTE FICK FÖRUT.
ÖNSKA BASSARNA AF 7:DE KOMPANI
OCH NÅGON TILL.
EGON ÖSTLUND. (ÖSS.)
ERIKSSON 497 88 1810.
TAKEN (FÖRLORAD.)
HELMER ANDERSON (GROSSHANDL.)
KARL PERSSON (SKOMAKARE)
M.FL. M.FL. M.FL. (M.M.)
SVEN TENGDELIUS. (USS.)
HARALD HALLING. (RES:U BEF.)
HATA: 606.
ÄLSKA: 606/2 = 383.
EMRIK ELFSTRÖM (BÄSTA VAROR!)
M.FL. M.FL. M.FL. (M.M.)
E.O.
LYCKOMÅRGENT.

Meningen med att placera ett halvt hundratal mauserskyttar i hälsingestaden, isolerade från andra förband, var förborgad för de reflekterande fosterlandsförsvararna, som i flera fall var familjeförsörjare. Och större mening blev det ju inte då truppen flyttades från Hudik till Saltvik någon mil efter kusten ...

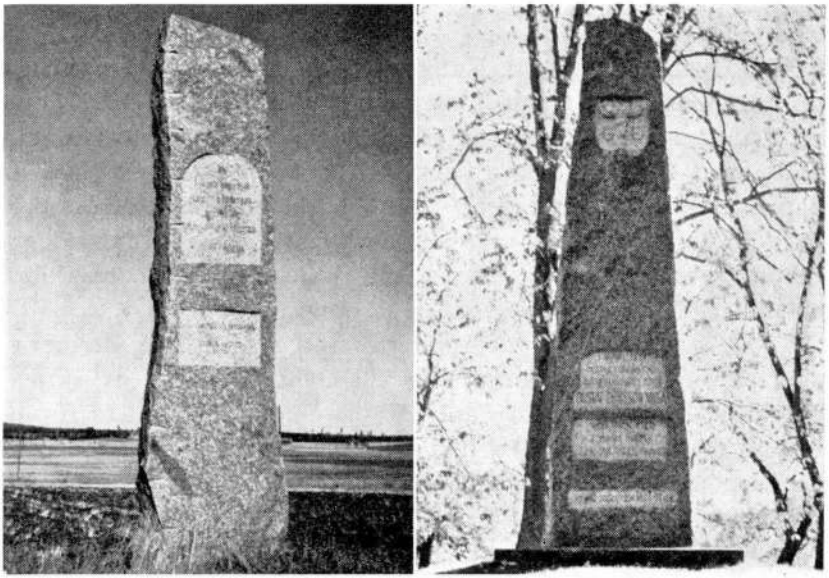
Att kamratskapet var gott

särskilt naturligtvis under det första värnpliktsåret, har — hoppas jag — framgått av vad som berättats. Då signaturen något år efter 1911 ingick i det heliga äkta ståndet överraskades de nygifta av ett ytterst konstnärligt tecknat "telegram", utfört av en av logementskamraterna 1911. Det var maskiningenjören vid Mora-Vänerns järnväg, Egon Östlund. Sedermera den ledande själen i den konstnärliga Halmstadsgruppen. Där återfanns de intimare bassarna från 1911 förtecknade med öknamn och allt. Det bar Guckes "valspråk", "Andas lugnt, gossar", som motto. (Andas lugnt skulle vi nämligen göra även efter språngmarsch med ränsel och gevär!) På teckningen skyldrar keruber i bara mässingen, den tecknade lysningspresenten saknas inte och skillnaden mellan ungkarls och familjelivet åskådliggörs på ett sätt som borde tillfredsställa även sergeant Ahlqvists av oss tidigare föraktade strumpstoppningssynpunkter på vad man bör lära sej här i livet!

Att kamratskapet var bestående långt fram i livet framgår bl. a. av att jag 1961 uppsöktes av en av 1911 års logementskamrater, som föreslog att vi skulle söka sammanföra de kvarlevande kamraterna till en 50-årsmiddag. Tyvärr kom middagen icke till stånd. Och 1966 finns, så vitt jag kunnat utröna, endast en kvar i livet av "Gucke" Swedlunds första halvtropp 1911, nämligen

558 60/10

KRIGS- OCH KRIGARMINNEN I OVANSJÖ OCH OCKELBO

Minnesstenarna vid Syltbäcken (t. v.) och Ovansjö kyrka

Både Ovansjö och Ockelbo, de två största socknarna inom Ovansjö kompanis rekryteringsområde, ruvar på många historiska minnen, en del så gamla att med dem förknippade händelser endast lever kvar i sägnens diffusa form. Dit hör kanske främst traditionen om slaget vid Syltbäcken i Ovansjö.

Det antas att denna drabbning stått mellan Ovansjöallmogen och en trupp danska krigare någon gång under de så kallade Sturekrigen, och traditionen gör även gällande att Syltbäcken därefter fått sitt namn av allt spillt krigarblod, som rödfärgade dess vatten. Även namnet Spjutmuren intill bäcken säges ha uppstått vid samma tid.

Under seklernas gång har sägnen bättrats på med åtskilliga detaljrika inslag, om hur allmogen ryckte an längs den s. k. Troppstigen, om hur fienden slutligen slog till reträtt över

Flyktsbacka osv. Det berättas också om senare tiders jordfynd av skäktor och andra vapenrester i åkrarna ner emot bäcken såsom belägg för traditionens reella bakgrund, och sedan 1928 erinrar en minnessten på platsen om allmogens frihetskamp. På stenen läses:

"Här i järnets gamla bygd värjde sig fordomdags bygdens folk mot främmande inkräktare. Minnet förpliktar. Spjutmuren. Flyktsbacka."

Vid Ovansjö kyrka i Kungsgården, landskapets naturliga militära centrum i forna tider, restes midsommaren 1923 ännu ett frihetsmonument, denna gång till minne av Gustav Vasas möte med Gästriklands allmoge inför befrielsekriget. Det är därom att säga, att både gästrikar och hälsingar betydligt snabbare än dalkarlarna fattade sitt beslut att följa Vasaättlingen, fastän de sistnämnda i vår historia tilldelats den huvudsakliga äran av befrielsekrigets lyckliga utgång.

Troligen ett krigsminne av mera unikt slag är den vinkanna, som på sin tid testamenterades till Ovansjö kyrka av brukspatronen Johan Uhr. Den anträffades under 1700-talets första hälft i ett stenröse i den lilla byn Grundsjön av bonden Olof Larsson (född 1685, död 1754), som sålde den till brukspatron Uhr för att kunna bekosta sonen Lars (Grundéns) präststudier.

Kannan, som är en praktpjäs om 41 cm. höjd och 96 lods silvervikt, är ett lybskt arbete från tiden omkring år 1600 och bär i locket inskriften "Vertrau fest — hoffe das best" eller i fri översättning: "Var stark i tron — förlita på hoppet". Ingen vet, hur den en gång hamnat i stenröset, men den har gissats vara ett byte från trettioåriga krigets dagar.

Även Ockelbo kyrka har tidigare ägt ett karolinskt krigarminne i form av en oblatask i förgyllt silver, som dock tyvärr jämte åtskilliga andra altarkärl stals vid ett inbrott i kyrkan hösten 1946. Oblatasken, som vägde 17 3/4 lod och var tillverkad hos mäster Anders Starin i Stockholm, skänktes, enligt en inskrift på det vackert graverade locket, till kyrkan av "Jonas och Catharina Leionflycht A:o 1695". Givaren, som var regementskvartermästare vid Hälsinge regemente och avled 1697, var bördig från Gävle och hette från början Eneroth, men adlades sedermera under namnet Leijonflycht och gifte sig med Ockelbokyrkoherden Tybelius dotter. Före kyrkans brand 1904 förvarades där även Leijonflychts adelssköld.

Erik Wickberg

OM SKARPSKYTTE I GÄSTRIKEBYGD

Det var i april 1861, den 30:e noga räknat. I Ovansjö gästgivaregård samlades ett högförnämt sällskap med brukspatronerna Robert och Hjalmar Petre i spetsen. Dit kom också prosten Hillberg och komminister Linderdahl. Där syntes myndiga bergsmän och en och annan bonde. Men man lade framför allt märke till militära representanter: kapten Hallencreutz, löjtnanterna Hillberg och Lilliehöök bland andra. Vadan denna sammandragning av celebriteter hit till vår socken? Jo, man skulle bilda en skarpskytteförening i Ovansjö. Sedan föreningen konstituerats, valdes brukspatron Hjalmar Petre till ordförande. Organisten Rosenlöf blev organisatör och sergeant Ek och löjtnant Lilliehöök befälhavare. Om Lilliehöök sades, att

Kapten L. A. Hallencreutz

att han var en mäkta sträng herre. Efter en exercis avtackade han truppen med följande ord: "Ni är inte bättre än att ni borde ligga i Borrsjöån så att andra trupper kunde använda er att trampa på, när de ska gå över."

Varje söndagsmorgon hade man skjutövning vid Korsika nere vid Storsjön. Måltavlan var uppsatt ute i sjön på en sandrevel. Söndagsaftnarna var anslagna till exercis. Man ställde då upp vid tingshuset, dvs. nuvarande banken. Ibland gjorde man långa fältmarscher, exempelvis upp efter Åsen, genom Norrberg och Backberg och tillbaka till tingshuset. Mestadels tjänstgjorde Möller från Backberg som trumslagare. Det gick liksom lättare att gå efter en trumslagare.

Snart nog bildades också en musikförening, som framför allt övade in militärmusik. År 1864 kom till Ovansjö en yngling från Stockholm, som hette Axel Lundwall, var född 1850 och hade tjänat vid Svea livgarde någon tid. Hans mor var föreståndarinna för marketenteriet där. Som barn fick han vara tillsammans med musikanterna vid livgardet och då han var 6 år, kunde han slå både revelj och tapto. Orsaken till att han kom till Ovansjö var, att handlare Lundbom behövde en bodbetjänt. Han kom händelsevis i förbindelse med familjen Lundwall, samtidigt med att skarpskyttarna försökte få till stånd en musikkår. Så blev alltså Axel Lundwall ledare för kåren.

Nu inställde sig ett annat spörsmål för musikanterna. Det gällde att skaffa pengar till instrument. Mycket ordnades på frivillighetens väg. Så gjorde t. ex. Gustaf Lindblom stativen till trummorna. Men var skulle man få skinn till både stora och lilla trumman? Det var inte lätt att ordna den detaljen. Till slut fick man skinn till lilltrumman hos Per Ers på Åsen och hos Sjons. Till stortrumman var det svårare att ordna tillräckligt stora skinn. Ingen bonde hade så stora kalvar, att deras hud skulle förslå till en så stor trumma. Man gick till prostgården som sista utväg och frågade där, om man möjligen kunde få hjälp. Då lät ovansjöprosten slakta de två stora gödda kalvarna och så skänkte han hudarna till skarpskytteföreningen. Trumslagare Möller i Backberg gjorde trummorna i ordning. En del skaffade sig instrument själva, andra fick låna från regementet. När man övat in några stycken, spelade man upp hela repertoaren för patron Petre på Kungsgården. Som erkänsla

MINNE
af
Gestriklands Frivilliga Skarpskyttars Första gemensamma
MALSKJUTNINGSFEST
GEFLE FÖRENINGS ANKOMST
KYRKPARADEN
KUNGSGÅRDEN
den 25 Sept. 1864
FEST PLATS
SKJUTBANAN
PRISUTDELNINGEN

för den uppvaktningen skänkte han musikkåren 100 riksdaler, ett gott tillskott i kassan.

Nu gällde det att öva in ett program för den stora folkfest, som man i tankarna drömt om, skarpskytteföreningens stora fest, den största fest, man dittills skådat i Ovansjö. Den 25 september 1864 tyckte man sig redo för den stora dagen. Det blev formlig invasion. Skarpskyttarna från Gefle kom på tåget 7.30 på morgonen, kontingenten från Årsunda anlände med båt över Storsjön och torsåkersborna marscherade landvägen. Till dem anslöt sig ovansjöborna.

Under löjtnant Hillbergs befäl tågade alla ut till banan, där major Oscar von Wolcker hälsade välkommen. Skjutningen pågick till gudstjänstdags. Då tågade man i kyrkparad till gudstjänsten. Efter högmässan fortsattes skjutningen. Klockan 7 på kvällen var tävlingen slut. Gefle skarpskyttar var bäst med 77 träffar. Major von Wolcker delade ut priserna. Tavlan var 10-ringad och avståndet 600 fot. Bland instruktörerna märktes ovansjösonen Robert Nordin, 19 år gammal.

Nästa stora skyttefest med skyttar från kringliggande socknar och med deltagare från både Gefle och Falun gick av stapeln i Ovansjö 1872, då samling skedde på Toretorps gärde.

Birger Nordström

Visa "BOCKEN"

för Dina bekanta!

Intressera dem för KAMRATFÖRENINGEN och skaffa nya medlemmar.

KAPTEN RÄDDADE MOHEDS TAPETER

Väggmålningarna i officersmässens matsal har sin egen lilla historia, som för många är helt okänd.

Någon gång på 1860-talet beslöt officerskårens enskilda kassa, att väggarna i ett av rummen i officerspaviljongen på Mohed skulle prydas med större väggmålningar.

I bygden levde på den tiden en mycket känd konstnär Svante Alfred Blombergsson. Han var född den 21 april 1810 på Sibo militieboställe i Hanebo socken och avled i Söderhamn 25 februari 1875. På denne konstnär föll lotten att utföra dessa målningar, som skulle minna om ärorika strider och dugliga chefer. Några anteckningar om när målningarna utfördes har

"Vapensalen" på Mohed omkring 1890. Fr. v. underlöjtnanterna And. Schöning, Rick. Sandberg och Stig Södersten.

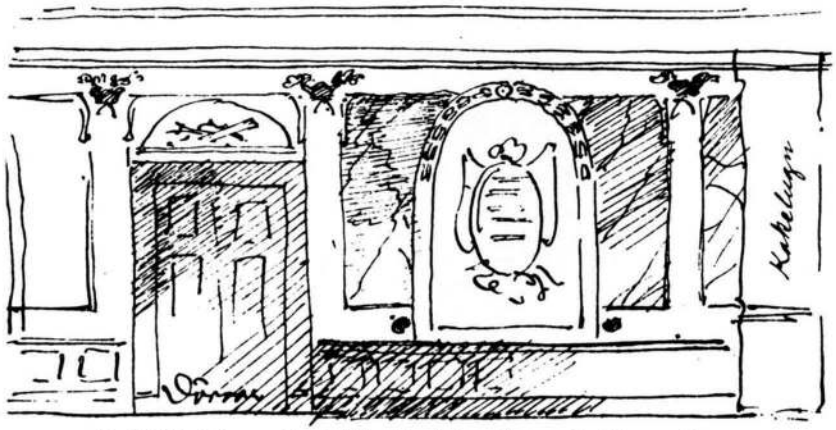
icke kunnat återfinnas, men sannolikheten talar för att det skedde före 1870 i samband med att Blombergsson utförde en större inredning i en bondgård i Mo socken.

När byggnaderna på Mohed försåldes i samband med regementets förflyttning till Gävle 1908—1909, väcktes förslag av dåvarande löjtnanten Olof Arborén att målningarna, som var målade på väv, skulle medföras till Kungsbäck. Officerskåren beslöt också i enlighet härmed. Men även tapeter kan ha sina öden och härom har numera avlidne kaptenen Arborén berättat i sin bok *Svart och vitt:*

"Som chef för den kommendering, vilken efter regementsmötet 1908, skulle verkställa överflyttning av vapen m. m., skulle jag även verkställa nedskärning och transport av dessa tapeter. En dag blev jag emellertid uppringd från Gävle av kassadirektionens ordförande, majoren Otto von Malmborg som förmälte: *Direktionen har vid sammanträde beslutat att målningarna skola medfölja köpet av byggnaderna. Tapeterna skola alltså icke nedtagas och sändas till Gävle, vilket jag har överstens order att meddela dig!*

Mitt ögonblickliga svar blev: *Den omfångsrika tapetcylindern går i eftermiddag från Bergviks järnvägsstation,* varpå följde von Malmborgs kända besked: *Pä, pä, pä.*

Nu följde några hektiska timmar, medan jag skar ut målningarna, emballerade dem och fick dem till den en halv mil

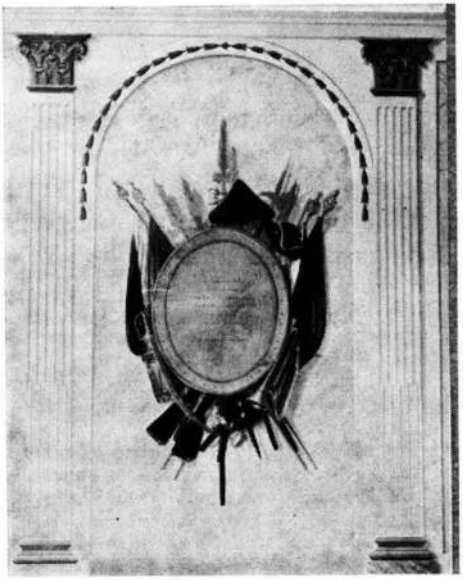
Karl Sjöströms utkast till väggdekorationer i officersmässen

bort belägna stationen. Men innan solen gått ner voro de enligt avgiven rapport på väg till Gävle."

De i fält indelade gamla målningarna består av stora ovala sköldar med namn och data ur regementets historia, omgivna av krigiska emblem. Tapeterna är inramade av i marmor målade kolonner, vilket arbete utfördes av målarmästaren Sixten Freijdenfelt efter ritningar av gävledekoratören Karl Sjöström. Av samma mästarhand är även de vackra dörröverstyckena utförda. De harmonierar stilenligt med den äldre kompositionen.

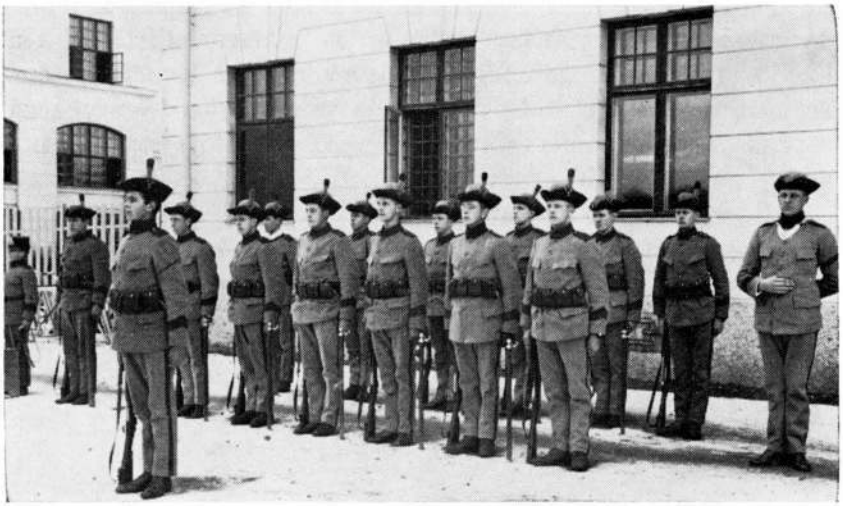
Officersmässens matsal fick på detta sätt sin egenartade utsmyckning av minnen från den gamla officerspaviljongen på Mohed.

Gunnar Fernquist

Detalj av tapeterna

1916 ÅRS REKRYTER PÅ FEMTIOÅRSTRÄFF

1916 års rekryter vid Hälsinge regementes sjätte kompani samlades den 4 november 1966 på WN-baren för att fira 50-årsminnet av sin inryckning till regementet. Initiativtagare till "träffen" var herr Karl Dahlund, Gävle, som hälsade sina exerciskamrater välkomna med följande prolog:

Många av oss har inte sett varandra på de 50 år som flytt
men minnen finns kvar, de gör oss 50 år yngre på nytt.
Alltid de glada och soliga minnen vi har kvar
och glömmer de dystra och mörka, dem åt helsike far.
Vi här frågande med minnen inför varandra står
att få träffas igen efter flydda 50 år.
Minnen från vår beväringstid 1916 vi aldrig glömma kan,
låt oss tänka tillbaka 50 år, så känner vi varann.
Vem kommer inte ihåg löjtnant Boman, när han oss kommenderade,
när vi på Lilla fältet ålade, å kröp och exercerade.
Det var år 1916, då världen stod i krigisk brand,
vi på krigstjänstgöring kommenderades för att värna vårt land.
Men nu efter 50 år vi åter samlats till en kamratfest
och jag hälsar Eder hjärtligt välkommen med följande text:
Ja, kamrater, ännu finns ungdom kvar fast grånat har vårt hår,
än klappar hjärtat och minnen lever kvar från flydda 50 år.
Många 6:te kompanister har avlidit under de år som gått
därför jag föreslår en hyllning en tyst minut stilla blott.
Kanske många även prövats av livets hårda lag,
blivit nedbrutna av sjukdom och sorg av olika slag.

Självfallet kom samtalet vid den trevliga sammankomsten att till stor del kretsa kring Kungsbäckstiden, varom nedanstående bordsvisa ger några antydningar:

Mel.: Lili Marleen

Nittonhundrasexton då vi ryckte in
o. vi skulle lära oss militär rutin.
Mörkblå var uniformen då
me' blanka knappar, lappar på.
Och byxan kort o. lång
o. rocken stor eller trång.

Men vi hade även permisuniform
blå revärer granna o. krage hög enorm.
Tre kanter karolinisk hatt
på knoppen snett så prydligt satt.
Och "byssa" fick vi ut
man blev soldat till slut.

Varje morgon trummors dån
oss väckte opp
— ingen skön musik just — de' likna' ingen pop.
Se'n vi till korum ställde opp
o. sjöng: "Din klara sol går opp".
Mot Johans klara röst
det pep ur våra bröst.

Sedan till vår matsal vi marscherade
där me' gröt o. kaffe vi blev trakterade.
Så var det tid att ställa opp
o. lämna av se'n tropp för tropp.
Och stå i stram givakt
i militärisk takt.

Och på Lilla fältet vi i ur o. skur
ålade på linje o. gjorde "patron ur",
Skyldra — för fot gevär i ett
vi gjorde fint på krigiskt sätt.
Se'n lediga — giv akt!
Man hängde som ett slakt!

Fänriken Nordlander han domderade:
Framåt marsch — giv akt —
halt — han kommenderade.
Håll takt —o. in me' magen tju-ett.
Vi harva' i vårt anlets svett.
När rast vi ville ha
då var vår fänrik bra!

Klockan fem o. femton matsignalen gick
varje torsdagsmiddag vi fläsk o. ärter fick.
Bolster av halm oss vänta' på
vi koppla av från dagens grå.
Se'n taptot utan prut —
så var den dagen slut.

Hälsan kunde klicka — vi till "sjukan" gick.
Men de' var mest pulver o. aspirin man fick.
Och Gösta Lundkvists öronsus
det dånade som havets brus.
Nils Nordström längta' hem
— han hade fått eksem.

Lille löjtnant Boman hade inte lätt,
när han skulle lära oss militäriskt vett.
Skyttegravsdjup så svetten flöt
vi grävde i Johanneslöt.
Där låg vi sen på lur
i solsken — ur o. skur!

Nu till sist kamrater höjes våra glas.
Glatt som alltid är på rekryternas kalas.
Fast femti' år nu svunnit har
vi krigarlynnet ska' ha kvar
ännu i många år —
ännu i många år!!! —*n.*

GOSSARNA FRÅN VALBO OCH OVANSJÖ OCH SKOG

(Mel.: Flickorna i Småland).

Nu är jag åter svidad i kronans granna klä'r
och går omkring och pysslar med kanoner och gevär.
Det är dock ej som förr med blanka knappars puts och prål,
men däremot finns doften kvar av krutrök och armol.
Här finns gossar ifrån Valbo, ifrån Ovansjö och Skog
ifrån Årsunda och Järbo. De har lämnat sina knog
för att åla fram på magen, fast man fortare kan gå!
Ja, det dära militära kan man aldrig helt förstå.

Här finns skavsår, höger-vänsterom och ränsel med gepäck
och byssan är oskadliggjord som förr med mynningsbleck.
Här finns övningsfält och kokvagn, här finns marketenteri
där man träffar gamla kompisar från varje kompani,
ifrån Sandviken, från Hille, ifrån Hofors, Ockelbo.
Vi samlas såsom fordom våra fäder upp i Mo
och pratar gamla minnen från kaserner och från tält
och även om hur vi i det civila har det ställt.

Men ack, jag längtar åter till min älskade Charlott,
för hur det ändå är, så är ju krigarlivet grått.
Det är bistert att marschera, tills man nästan ramlar kull
och genant att tas om hand utav en samaritpatrull.
Men av ärterna och fläsket får vi krafterna igen
och mod att skrämma bort den oförskämda fienden.
Ni kan alla sova lugnt på hemmets mjuka bolstervar,
så länge v i är redo till vårt fosterlands försvar.

Qvåse

Bärning

Eldning

ETT SOLVARV

i kronans kläder

1966

Skaffning

Putsning

JANUARI

UTÖKAT SKJUTFÄLT

Arméchefen vill utvidga Marma skjutfält med det snaraste. I första hand med 780 hektar. På lång sikt sammanlagt med 3.000 hektar. Utvidgningen torde dock inte kunna genomföras förrän om fyra år. Sammanlagt berörs 58 fastighetsägare. Anledningen till planerna för utvidgning är regementets stora behov av utrymme för stridsskjutningar med skyttekompani.

På bilden del av vinterns vaktstyrka på Marma. Fr. v. Kenneth Blomberg, Järbo, Gillis Forsberg, Horndal, Lennart Svensson, Gävle, Lars Engh, Edsbyn, Göte Hansson, Järbo och Tommy Holmberg, Hille .(5/1).

AXPLOCK UR NÅDIGA LUNTAN

För nästa budgetår tar arméchefen upp 44 milj. kr till byggnadsarbeten för armén.
För Hälsinge regemente begärs 1/2 milj. för skjutbanorna, 1,2 milj. för nybyggnad av marketenteri (1 milj. disponeras för innevarande budgetår) samt 1/2 milj. för vardera vaktarrest-byggnad och värmecentral. (12/1).

Soldaterna skall i större utsträckning få del av standardhöjningen. Det gäller både utrustningen och förläggningen.
Lätta och varma vindrockar skall ersätta pälsar, tolvmanstält med ny spis anskaffas och sjukvårdsmaterielen moderniseras och förbättras. (12/1).

INVESTERING STOPPAS

Försvaret skall hjälpa till att dämpa högkonjunkturen. En del av de pengar, som eljest skulle använts till inköp av tyg-, fartygs- och flygmateriel eller till att bygga kaserner och befästningar läggs nämligen på is t. v. (12/1).

UPPSKATTAD UNDERHÅLLNING

En nybildad och spelglad militärorkester bland I 14-soldaterna hade häromkvällen premiär utanför regementet — på fångvårdsanstalten. Hittills har man huvudsakligen roat sig själv och andra vid kompaniaftnar o. dyl. inom regementet.

För den uppskattade underhållningen bland internerna svarade fr. v.: *Agne Grew*, Bollnäs, *Kjell Wirén*, Hofors, *Håkan Sund*, Sandviken, *Rolf Andersson*, Gävle, "inmönstrade" vokalissan *Britt-Marie Alm*, Gävle, *Bengt Norström*, Söderhamn, "fältpastorn" *Peter Holmberg*, Stockholm, *Jan Brodin*, Gävle, *Curt Andersson*, Skutskär och *Karl Johansson*, Krylbo.

FÖDELSEDAGAR

60 år, 9/1, ekonomibitr E K Selén, intavd.

60 år, 30/1, värmeskötare S I Åström, KV-avd.

75 år, 15/1, överste C A Hamnström, chef för I 14 1940—46.

TRAFIKOFFER

73-årige överstelöjtnanten Hjalmar Eriksson trafikdödades på nyårsaftonen. Han påkördes av en bil i korsningen Rådmansgatan—Valbogatan och ådrog sig lårbensbrott och svår hjärnskakning. Han avled fyra timmar senare på lasarettet. Överstelöjtnant Eriksson avgick ur aktiv tjänst med pension 1947 (3/1).

KADETTLÄRARE

Löjtnant B. Österdahl skall fortfarande tjänstgöra som lärare vid kadett och aspirantskolan i Halmstad till utgången av 1967 (14/1).

SKYTTAR I FORM

Pistolskyttarna invigde skytteåret med fältskjutning pistol, där som vanligt Sven Jonsson toppade med samtliga 30 träff. (12/1).

Erik Persson nalkas storformen i fältskytte med gevär. Vid den 4:e serietävlingen nådde han fina 27 träff och befäste sin ledning (24/1).

FEBRUARI

UTMÄRKT: SNÖ, KYLA

Korpral Rolf Perlman, Forsbacka — stabsfurir på livkomp — fann det i kallaste laget.

— Utmärkt manöverväder, tyckte övningsledningen. **— Alldeles för mycket snö och kallt,** var den allmänna meningen bland soldaterna. Detta ansågs under övningar i trakten av Älvkarleby — en förträning till vintermanövern och ett trefrontsslag mot fiende, snö och kyla. (2/2).

KÖLDREKORD

2/2	**Ockelbo**	**minus**	**34**	**grader**
	Hedesunda	„	**32**	„
	Skutskär	„	**31**	„
	Gävle	„	**26**	„
	Sandviken	„	**25**	„
	Hofors	„	**25**	„
	Eggegrund	„	**28,6**	„

PÅ REGEMENTSORDER

I reserven kvarstår t o m 1975: kn Stenmarck och fj Kadestam.

— Regementsnämnden: Soldaterna ber att få pryda logementen med resebyråaffischer.

— Kn Fröderberg tjänstgör fortfarande vid Fallskärmsjägarskolan t o m 31/5 1967.

—Mj Wickbom, kn Bratt och L Nilsson beordrade till FN-kurs, P 10, 27/4—25/5.

SNÖREKORD

SJ hade på måndagen den besvärligaste dagen i vinter med godstågsförseningar på ett helt dygn. För att skotta rangerbangården fri anlitades ett 100-tal I 14-soldater, som fick ett hårt jobb i snöstorm och 20-gradig kyla. (8/2).

VALFRITT KORUM

STOCKHOLM (TT).
Deltagande i korum och gudstjänst är enligt en generalorder hädanefter frivilligt inom krigsmakten. I fortsättningen kommer såväl gudstjänster som korum att anordnas på fritid, om det inte finns särskilda skäl att förrätta dem i tjänsten. (8/2)

★

50 år, 17/2, förrådsman H S Olsson, Fo 21.

SÄNKT MÅLSÄTTNING?

STOCKHOLM (TT).
Den av statsmakterna beslutade försvarseffekten kan inte uppnås och målsättningen för vårt försvar måste sänkas om inte väsentligt ökade medel ställs till förfogande för budgetåret 1967—68. Detta framhåller ÖB bl. a. i ett till försvarsdepartementet överlämnat yttrande. Det är nödvändigt att planera, så att god balans uppnås mellan materielanskaffning, nybyggande, underhåll, utbildning och organisation, förklarar ÖB vidare. (8/2).

MÄSTERSKYTT

Bengt Nilsson, I 14, överraskade med att vinna årets förbundsmästerskap i skidskytte. Slutpoäng 85,12 mot andre man, Rolf Hägglund, Hamrånge — 85,50.

Tävlingsbanan mätte 12 km och var mycket ansträngande i den hårda kylan: — 20 grader. (14/2).

FÄLTTÄVLARELITEN

Våra fälttävlare befäste regementets position som landets bästa fälttävlingsförband vid militärmästerskapen i Eksjö. Både 1:a och 3:e lagpris erövrades.

Off: 1) kn B Nilsson; 3) kn Björk; 5) lt E Olsson; 6) lt Danielsson.
Uoff: 2) serg Fors. Jun: 1) fu Castell. (19/2).

PREMIÄR FÖR KUNGSBÄCKSRALLY

Avslutningen av den uppmärksammade trafiksäkerhetsutbildningen på regementet skedde med ett mönstergillt och lärorikt rally i vinter- och mörkerkörning. Segrare bland de 65 ekipagen blev paret Södergren/Liljekvist, 5. komp. Endast 14 prickar skiljde mellan första och tionde ekipage. (15/2).

På bilden: Andreförare Uno Ljung, Hofors, tar bort grinden/plankan. Vid ratten Göran Bergström, Gävle.

MARS

BÄSTE SOLDATEN 10 ÅR

Korandet av "Bäste soldaten" skedde i år för tionde gången, sedan denna belöningsform tillkom. Som bevis på sin värdighet tilldelades grabbarna diplom med regementets vapen samt belöningsmedaljen i guld.

Knästående: Lennart Lindberg, Bergvik, Lars-Gunnar Olsson, Avesta, och Jan Sundberg, Gävle, vilka hade tur i lottdragningen och vann englandsresorna (Olsson bekostad av kamratföreningen). Stående: Jan Eriksson, Edsbyn, Lennart Westin, Horndal, Leif Lundqvist, Gävle, Kjell Nyström, Hille, och Lars-Erik Jonasson, Alfta. (17/3).

PÅ REGEMENTSORDER

Lt/res Kinnvall kvarstår i res t o m 1976.

Överfurir Lindeberg återanställd fr o m 15/3.

★

75 år, 14/3, överste A Linton, major vid I 14 1936—40.

50 år, 6/3, förrådsman K G Skogqvist, Fo 21.

VASALOPPSÅKARE

Resultat: 88) fanj H. Lindström, 6.24,07; 505) fänrik B Gustavsson, 7.05,06; 1685) kapten J Måhlén, 8.14,25. (8/3).

★

Uniform m/39 och m/52 får ej bäras av aktiv personal fr o m 1/4, endast av vissa arvodister. Uniform m/ä får endast bäras av den, som pensionerats före 1/4 1966.

MANÖVER OCH MUCK

I dag börjar låtsaskriget kring jämtländska Strömsund. Omkring 800 I 14-krigare packade och reste dit i går. (9/3).

Den här gången fick allt manskap åka i personvagnar, resultat av en enkät bland de värnpliktiga. (9/3).

I 14:s manskap i Strömsundsmanövern har fått en nog så knepig uppgift: att vara fiender till svenskt försvar! (11/3).

Nattens anfall av I 14 vid "riksgränsen" gick enligt planerna och gav ett fördelaktigt läge. (12/3).

I dag slutar "vinterkriget". I 14 har fått fint betyg för utförda strider och stått med bästa hälsotillståndet. Inga olycksfall har anmälts. (14/3).

ÅSIKTER OM VU 60

Militärtjänstgöringens längd bör enbart avgöras av det utbildningsbehov, som finns för de olika tjänsterna inom försvaret, framhåller *SSU* i sitt remissyttrande om VU 60.

Frivilliga krafter eller turistorganisationer kan sköta högvakt vid kungliga slott, anser *Folkpartiets Ungdomsförbund.* Det är en meningslös uppgift i dessa effektivitetens tider. Förkortningen av repövningarna är en förbättring ur jordbrukssynpunkt, framhåller *RLF.*

Den föreslagna lagtexten om vapenfri tjänst är för vag och medger en hög grad av frihet i tolkningen, säger *Högerns Ungdomsförbund.* (5/3).

KASERNSTANDARD

På 24 regementen har kasernerna renoverats de senaste två åren. Inom det närmaste året kommer 27 regementen till att få modernare kaserner. På I 14 arbetas för fullt på C-kasern, som skall vara klar i aug. Utrymmesnorm: 5 m^2 logementsyta pr man. Kostnader: 2 milj för en 4-våningskasern, som rymmer ca 425 man, d. v. s. 8.000.-/soldat. (17/3).

I morgon muckar omkring 800 man vid I 14. Sammanlagt i landet rör det sig om cirka 35.000, som drar på civila kläder efter tio månaders militärtjänst.

Hur klarar arbetsmarknaden den anhopningen av arbetskraft?

— *Det är enbart angenämt att hjälpa de omkring 250 från I 14, som saknar arbete,* säger byrådir J-I Rangrost vid länsarbetsnämnden. (18/3).

Glädjen stod högt i tak på exercishuset på fredagskvällen. Det var "Dan-före-dan-program" och de 800, som väntade på "friheten", tyckte att kvällen var toppen; aldrig förr så fint program! (19/3).

Rolf Perlman, "nummerpojke", hade inte många prylar kvar att lämna in, men sångarflickan Britt-Marie Alm verkar förstående.

APRIL

VÅRRENGÖRING

Regementet upplever just nu sin fridfullaste tid på året. Åldersklassen ryckte ut i mitten av mars. Nästa kommer i början av maj.
Kängorna ska snart trampa omkring med nya soldater. För den första sorteringen och översynen före reparation svarar förrådsman Evert Andersson (2/4).

NYORDNING FÖR VPLTJÄNSTGÖRING

STOCKHOLM (TT).
Försvarsministern föreslår i proposition nya grunder för värnpliktsutbildningen på grundval av 1960 års värnpliktsutredning (VU 60). Grundutbildningen blir 300 dagar för vpl Ah, 50 dagar kortare för s. k. G-vpl och högst 345 dagar för ubef och F-vpl. Uoff oförändrat 450 dagar. Repövningarna blir 32—25—18 dagar för olika kategorier, men tjänstgöringsskyldigheten densamma som nu, vilket medför repövningar vart 4:de år. (2/4).

NUTIDA TJÄNSTEPLIKT

Enligt förslaget till den nya lagen för vapenfria skall deras vpltjänst betraktas som särskild tjänsteplikt (4/4).

50 år, 1/4, förste förrådsman K H Eriksson, Fo 21, 5/4 major B Lybeck och 20/4 musikförv H Kadesten, f. d. I 14 musikkår.

TROTJÄNARE AVGÅR

Anna Andersson anställdes som ekbitr 1934, kokerska 1961.
Patriotiska Sällskapets medalj 59. 32 års tjänst vid avsked 1/5. Medaljen för nit och redlighet i rikets tjänst vid Reg Dag.

TILLÅTEN SPION

Skyddsområdesutredningen föreslår i sitt avlämnade betänkande att skyddsområdet utanför Gävle skall slopas. Fotografering skulle således bli tillåtet bl. a. vid Bönan. Skumma spionfotografer får det alltså betydligt lättare efter denna ändring. (10/4).

AVSLÖJAD SOLDAT

Stockholm (TT).
Utredningen av det påstådda värnpliktbedrägeriet vid T 3 — enl ett reportage i FIB-Aktuellt — har nu hänskjutits till rikspolisstyrelsen. (27/4).

Bluff. — (28/4) — Jag beklagar djupt att tidningen lät dupera sig säger bokförl. Lukas Bonnier, chef för Å & Å, som utger FIB-Aktuellt.

FRAMTIDA YRKESARMÉ

I längden är den allmänna värnpliktens idé inte hållbar, skriver Sunt Förnuft, Skattebetalarnas förenings tidskrift. Den tekniska utvecklingen — hanterandet av tekniskt avancerade stridsmedel och annan materiel — kräver att försvaret får tillgång till specialiserade yrkesmän i ökad omfattning. (4/4).

SKYTTEVETERAN AVTACKAD

Den mångårige skyttekämpen L P Gustavsson, som avböjt återval, avtackades vid I 14 Skf årsmöte. Han har tillhört styrelsen ett 25-tal år och tidigare fått många synliga bevis på sin aktivitet främst för pistolskyttet, bl. a. Sv Pistolskytteförb.:s silvermedalj. (4/4).

AVGÅENDE FEMTIOÅRINGAR

50 år, 2/4, fj R Hälsingdal. Vol —33, fu —36, serg —41 och fj —54. Uoffexamen —39, kurs i kvartermästartjänst —59 och för bildetalj ch —63. Tjg HHB 1959—66. Avsked med sjukpension 16/5 —66.

50 år, 6/4, kn B Stålmarck. Vol/I 9 —33, fk/I 14 —42, lt —44 o. kn —53. Offex. —42, IOS —46, signoffkurs —47, batchefskurs —59. Arvodestj Fo 21 —65. Pensionsavsked —66.

MAJ

BRA SKJUTET

Regementet höll sig fint framme, då andra militärområdets skjutningar ägde rum vid Kungsbäck och man tog hem fem av de sex möjliga segrarna, tre individuella och två i lag. (18/5).

På bilden fr. v.: fanjunkare T Järnkrok (mästare/gevär), fanjunkare R Berlin (fältskytte/kpist) och rustmästare S A Jonsson (duellskytte/pistol).

LOTTAINSTRUKTÖRER

Kapten O Dahlström är kursledare på Stagården i en instruktörskurs för A-lottor.

Det späckade programmet upptar bl. a. utbildningsmetodik, orientering och fysisk träning.

Militär medinstruktör är rustmästare H Hagberg. (10/5).

FÖDELSEDAG

65 år, 15/5, förste reparatör E Nordström, KV-avd, avsked med ålderspension 1/6.

MISSNÖJDA FURIRER

22 furirer vid instruktörsskolan i Sollefteå — varav sex från I 14 — har följt exemplet av kollegerna i Halmstad och Ystad och annonserat efter nya anställningar. De befarar, att avtalskraven inte kommer att tillgodoses och anser sig inte ha möjlighet att ekonomiskt klara sig med nuvarande löner. (13/5).

BLIVANDE KORPRALER

På måndagen ryckte de första värnpliktiga in, drygt 200 underbefälsvärnpliktiga, som således efter cirka 10 månaders utbildning ska bli gruppchefer och korpraler. (10/5).

PÅ KUNGSBÄCK OCH MARMA

Huvuddelen av årets värnpliktiga ryckte in på måndagen. För I 14:s del rörde det sig om cirka 325 man + lika många till Marma, där tre komp är förlagda på grund av C-kaserns ombyggnad. (24/5).

På bilden håller Jan Olov Holmberg på att plocka in sina prylar i skåpet, medan kamraterna får sin skåpordning visiterad.

PÅ REGEMENTSORDER

Offasp Lax, I 5, och Ahlin, A 4, blir aspiranter vid reg fr o m 20/5 resp 27/6.

★

Till fanjunkare fr o m 6/5 har utnämnts serg Ö Andersson, Hammarstrand och Albertsson.

★

Kapten Bratt till FN-tjänst som observatör i Palestina 1/10 -66—6/10 1967.

★

AVSKED

Kontorist M Hedin, intavd, och ekbitr S Melin, köket, avsked på egen begäran 16/7 resp 16/6.

SIGHTSEEING GÄVLE

Årets första omgång vpl fick på torsdagskvällen bekanta sig med Gävles geografi och sevärdheter. Det var alltså sedvanlig sight-seeing i gamla och nya stadsdelar avslutad med förfriskningar på Folkparken, där bl. a. turistintendenten berättade om stan och dess omgivningar. (13/5).

ÄLDRE ELEVER

Löjtnanterna Danielsson och Björkenstam genomgår MHS allm kurs 66—67.

UNGA ELEVER

Krigsskolans YK: offasp Åkerlund och Beminge.

Infuoffskolan: serg Wing, Stenborg och Mattson.

JUNI

REGEMENTETS DAG

Regementets Dags mest uppmärksammade inslag var I 14-kaptenen Gert Fröderbergs fallskärmshopp, som han via högtalare refererade till publiken från starthöjden: 3.600 m. Det var kanske litet dåligt med kontakten från början, men bättrade sig och publiken fick vara med om en mycket spännande upplevelse.

I den 30-gradiga värmeböljan var publiken något mindre än vanligt (föredrog badstränderna?), men uppskattades dock till 2—3.000 personer.

Förutom det sensationella fallskärmshoppet bjöd programmet på korum med högtidstal till soldaterna av regementschefen, realistisk stridsövning i anfall med rök och granater på Lilla fältet, sedvanlig ryttaruppvisning av Barkander & Co och den av militär- och korplag så populära flergrensstafetten.

För barnen fanns tillfälle att åka färggrannt traktortåg, sitta i sadeln en tur på soldatledda ridhästar eller — premiär för året — roa sig med nyttiga saker i trafiklekskolan.

Kronans festmåltid kunde intas i matsalen och dagen avslutades med pampigt stort tapto till facklors sken. (13/6).

JUNI-IDROTTEN

I 14 dominerade stort vid Gästriklands och Hälsinglands gemensamma DM i fälttävlan i terrängen väster Njutånger på lördagen (9/6).

★

I 14 var som vanligt framgångsrikt vid andra militärområdets budkavle, som avgjordes ett par mil utanför Östersund. (10/6).

★

Uoffkåren tog hem en knapp och populär seger i årets flergrensstafett vid Reg Dag. (13/6).

ORDENS- OCH MEDALJREGN

Riddare av svärdsorden: Kaptenerna Dahlström, Sundler, Kindström och Pauhlsson.

Svärdstecknet: fanjunkarna B-G Olsson och E Jonzon.

Svärdsmedaljen: rustmästare Försäter.

Medaljen för nit och redlighet i rikets tjänst: målare K Söderlund, 1. föman J Skoglund o. kokerskan A. Andersson.

Patriotiska Sällskapets medalj: 1. storl.: föfman E Andersson, föman E Andersson, smed G Larsson, cykelrep K Sjölander o. klb G Öberg; 3. storl.: 1. reparatör E Nordström.

GENERALMÖNSTRING

Militärbefälhavaren, general Malcolm Murray, hälsade på onsdagen för 8:e och sista gången årets rekrytkull på I 14. Fr o m 1/10 överföres regementet till östra militärområdet och general Murray tillträder annan befattning. Till vänster om generalen regementschefen. (23/6).

REKRYT- OCH BEFÖVNING

På måndagen ryckte cirka 3.000 underofficersuttagna vpl in till landets förband. För I 14:s del rörde det sig om ungefär 200, varav hälften skall göra 15 dagars särskild befälsövning och den andra hälften 15 månaders underofficersutbildning. Av rekryterna skall ett 40-tal specialutbildas vid olika förband från 1/8. (7/6).

SISTE RESERVSTATAREN

50 år, 12/6, kn/rst H Nedin. Fk -38, lt -40, kn/rst -46. Offex -38, IOS/SS -41-43, uhkurs -45 o. -57.

Jaktvårdskonsulent i Värmland, kamratföreningens guldplakett, f. d. Bockenredaktör.

NY GRÄNS OCH CHEF

Arméns nya territoriella indelning, som träder i kraft 1/10, innebär bl. a. att I 14 överförs till Östra militärområdet, som sträcker sig från Gästrikland till Östergötland. Militärbefälhavare blir nuvarande försvarsstabschefen — från 1/10 generallöjtnant — Carl-Eric Almgren, tidigare som bekant överstelöjtnant vid I 14 1957—60. (17/6).

FÖDELSEDAGAR

65 år, 3/6, fj F G Nilsson, tygavd, tygunderofficer.

65 år, 21/6, ekbitr A-K Lång-Johansson, intavd/köket.

50 år, 9/6, förrådsman A H S Karlsson, intavd.

JULI

VARM JULIINSPEKTION

Ställföreträdande militärbefälhavaren slutinspekterade under torsdagen plutonchefsskolorna. De blivande plutoncheferna fick visa sina kunskaper och färdigheter både i trupputbildning och truppföring och det blev godkänt betyg överlag. (22/7).

På bilden: — Det var varmt i gaskammartältet, men skyddsmaskerna höll tätt, försäkrar korpralerna Lars Lindblom och Gunnar Söderlind, Gävle, samt Nils Edström, Stockholm, den inspekterande översten, Anders Grafström.

PÅ REGEMENTSORDER

Kapten G Nilsson kasernoff fortfarande 1/7 1966 t. v.

Kapten Brolin moboff vid Fo 21 fortfarande t o m 31/3 1968.

Löjtnant Lundén lärare vid InfKAS 9/1 1967.

Fanj C A Larsson kvarstår som förvaltningsuoff, Fo 21 t o m 1/10 1967.

Kapten Kjessel till gdirkurs vid GCI 1/9 1966—21/6 1968.

Fanj Olsson fortfarande vid Fo 21 utbavd t o m 31/3 1968.

NYA SKRIVARE

Fru Ingabritt Bostrand kanslibitr vid Intavd fr o m 1/7.

Fru Britta Norlund kontorsbitr vid avd M:Pd fr o m 1/8.

SPÄNSTIG PENSIONÄR

50 år, 8/7, kn J Måhlén, Fk -41, lt -43, kn -52. Offex -41, IOS -45, batch o. arméstridskurs -59—60. Trosskompchef och Vasaloppsåkare. NOVOS-medalj. Pensionsavsk. 1/10.

SKÖRDEPERMIS TILL TUSEN

I dag vinkar närmare tusen soldater ett varmt adjö med kalla (?) handen till militärlivet på Kungsbäck och Marma för 1—2 veckor. Det handlar om skördepermission. (22/7).

Permisbilen får en sista översyn av bilägaren Jan Johansson med passagerarna Anders Sjögren och Håkan Strand, samtliga från Hofors.

HÖJD VPL-STATUS

Försvarsministern har givit riksdagsman Folke Nihlfors (fp) i uppdrag att bl. a. utreda om och hur de handräckningsvpl tjänstgöring kan ges en annan organisation, som mer tillgodoser kravet på en rationell, effektiv och ekonomiskt välskött försvarsmakt.
Man vill också höja de handräckningsvpl status. Det anses förnedrande att mindre straff utgörs av extra kommendering till hdrtjänst. (28/7).

NYA STABARE

Regementschefen avtackade vid en enkel ceremoni i regementsparken årets plutonchefsskola i stabstjänst bestående av elever från I 1, I 4 och I 5, förutom de egna. (5/7).

MILITÄRT VÄDER

Med anledning av den ständigt återkommande diskussionen om väderleksstationen i Gävle föreslår en insändare:
— Tre vpl vid I 14 bör årligen få genomgå utbildning vid flygets väderleksskola. Väderleksobservationer kunde sedan sändas varje timme dygnet runt med lämpligt ordnad passtjänst. (20/7).

SKOGSBRAND TILL SJÖSS

Sammanlagt ett 130-tal man, därav 70 från I 14 samt 45 från F 15, deltog på måndagen i släckningen av skogsbranden på ön Storjungfrun utanför Söderhamn.
Elden började redan förra veckan, men blossade upp igen under helgen. (12/3).

AUGUSTI

BÄSTE PLUTONCHEFEN

Plutonchefsskolans Bäste Soldat Hans Erik Berglund, Torsåker, får sin utmärkelse av regementschefen.

Regementschefen avtackade årets plutonchefsskola i soldatkyrkan med bl. a. en maning att för framtiden tro på tre saker: på försvarets uppgifter i vårt samhälle, på de egna resurserna i fråga om soldater och material och på den egna förmågan och viljan att alltid göra sitt bästa. (27/8).

TROTJÄNARE

Kungl Patriotiska Sällskapets silvermedalj har tilldelats:
första storleken: förrådsman Herbert Pettersson för 25 års tjänst;
tredje storleken: kontorsbiträdet Märta Johannesson för 16 tjänsteår, avsked med ålderspension 1/8. (1/8).

INFÖR DAGEN H

STOCKHOLM (TT).
För att öka trafiksäkerheten inom armén beslöt chefen för armén på onsdagen om anslag på 3,7 milj kr för anskaffning av trafiksäkerhetsmateriel. Anskaffning skall ske före övergången till högertrafik. (16/8).

SLUTTÄNKT OM AKTIVT BEFÄL

STOCKHOLM (TT).
En principiell ordning för befälet vid armén fastställdes 1960 med preciserad befälsstat för infanteriet och kavalleriet. Befälsstatsdelegationens slutbetänkande innebär förslag att varje färdigutbildad officer skall kunna krigsplaceras som bataljonschef, underofficerar skall fullgöra kompanichefsuppgifter i krig och underbefälet verka som kvartermästare och stabsunderofficerare. (2/8).

KORT REPÖVNING

Inryckningen av huvudstyrkan repsoldater, som tillhör höstens omgång, skedde under fältmässiga former i Hälsingland under måndagen.

Drygt 600 man får för första gången pröva en repmånad, som enligt nya ordningen bara är 18 dagar. Plutonchefer och stf gör 32 dagar och gruppchefer och stf m. fl. 25 dagar Dessa befälsomgångar har haft befälsutbildning på regementet.

Inga komplikationer rapporteras från inryckningen i det strålande höstvädret. Redan i dag startar för övrigt det första soldatprovet: en övning i förflyttning, förläggning m. m.

På bilden: bataljonschefen, kapten Lars Nilsson (t. v.) rapporterar läget för regementschefen (t. h.) och mobiliseringsoff, major Å. Bendrik. (30/8).

CIVIL KLÄDSEL PÅ FRITIDEN

En angenäm överraskning för gårdagens inryckande är kanske att de tillåts gå civila på fritiden och även får in- och utpassera i civil klädsel. Det hänger ihop med bristen på permissionsuniformer och är en fortsättning på tidigare försök med civil klädsel på fritiden bl. a. vid I 21, Sollefteå. (21/8).

UR REGOPÄRMEN

Kapten P Pauhlsson chef för SkyddS 9/1—31/10 1967.

Fanj G Nilsson förlängt förordnande som expuoff vid tygavd till 30/9 1968.

Furirerna Nordfors, Dahlström, Ström och Persson antagna som officersaspiranter fr o m 28/8.

Furir L Karlström avsked fr o m 3/9.

NYTTIG OCH OMTYCKT SIMSKOLA

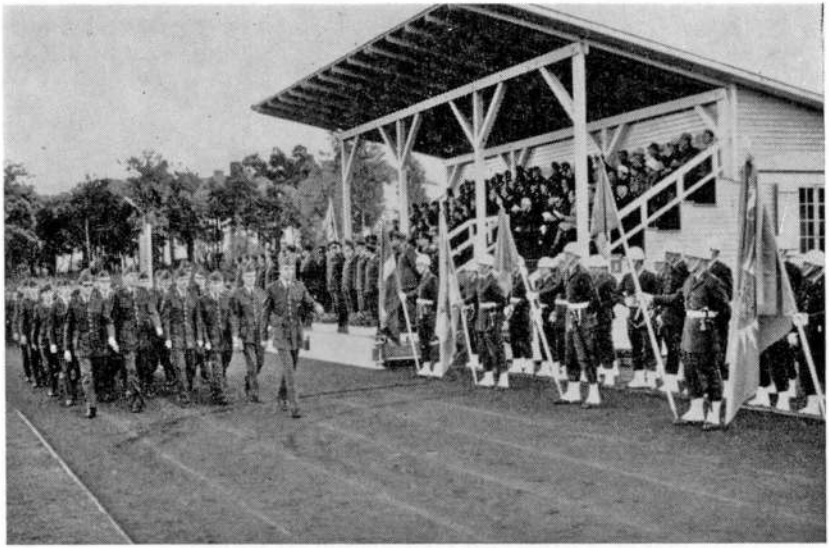

Simkunnigheten bland våra värnpliktiga är dålig. Av årets rekryter saknade 16 % — 161 man helt simförmåga. I dag, tolv simlektioner senare, har den siffran reducerats till 68. Och före muckardags räknar idrottsofficeren, kapten Olle Barkander, med att hela regementet skall kunna simma. Så gick det förra året, då simskolan lärde 147 soldater, hur man klarar sig i vattnet.

Kurt Aspgren, 9. komp (bilden) — Oförmågan att simma beror väl både på egen oföretagsamhet och brist på tid att gå i simskola vid rätt ålder. Simskolan är jättebra och jag ska verkligen lära mig att simma.

SEPTEMBER

FANPARAD

Med en anslående fanparad och idel berömmande ord avtackade militärbefälhavaren, general Malcolm Murray, på onsdagen (21/9) Hälsinge regemente, som vid månadsskiftet övergår till östra militärområdet. Det blev en hyllning i ord och ton, som de tusen soldaterna och regementets alla fast anställda, både civila och militära, sent kommer att glömma. Ovan förbimarschen för generalen och hans stab samt militärområdets samtliga fanor och standar.

BROTT OCH STRAFF

1.850 kr av avlöningsmedel tillhörande ett kompani vid regementet stals sent på torsdagen (15/9) på ett av logementen. Tidigare på dagen hade det varit avlöning, och när den var avklarad, låstes den kvarvarande summan in i en plåtlåda, som dessutom var försedd med hänglås. Lådan hade brutits upp och pengarna var borta.

— Vid rådhusrätten den 5/9 ådömdes två värnpliktiga 15 dagars vaktarrest för rymning. De hade en veckohelg försvunnit från staden och liftat söderut med Halmstad som mål och med avsikt att hålla sig undan så länge som möjligt. De blev emellertid fast efter tre dagar i Alingsås.

FÖDELSEDAGAR

50 år, 7/9, fanjunkare C-A Larsson. Vol 1936, fu 1939, serg 1945 och fanj 1957. Uoffex AUS 45, motorkurs 47, plog-, diesel- och gengaskurs 52, kurs IntS 64, kurs TygS 66. 1962 arvodestj Fo 21. Avsked 67.

★

60 år, 6/9, kanslibiträdet vid personaldetaljen, Gertrud Lindqvist.

Till sergeanter vid regementet har fr o m 8/9 utnämnts överfurirerna Munter, Levin och Lundquist.

EXAMENSKRIG

Höstens repövningsomgång examenskrigade den här veckan (12/9) i det nordöstra hörnet av länet. Repförbandet, 1000 man, har i år haft en från början helt fältmässig utbildning utan kasernkontakter. Förbandet, som haft sin förläggning i Arbrå, ryckte in under angreppshot och förflyttades efter en del realistiska övningar genom cykeltolkning till Norrhälsingland där de verkliga övningarna tog vid. Ovan några matfriska gossar, fr. v. Williard Lundberg, Gävle, Bertil Härdin, Söderhamn och Kennet Johansson, Hofors.

PÅ REGEMENTSORDER

— Kapten O Rydvall har från 1 oktober utnämnts till kapten vid Fälttygkåren.

— Förvaltare K D E Hillergren har från 1 april 1967 fått entledigande från förordnandet som förvaltare vid arméstaben.

— Till löjtnant vid I 3 löjtnant K E Blom.

MARINBESÖK

Den svenska marinen kommer att göra ett markant inslag i Gävle stadsbild några dagar framöver. Tio fartyg med jagarna Östergötland och Uppland i spetsen kom på torsdagskvällen till staden. (30/9).

STOCKHOLM (TT)

Modet med långt hår visar starkt vikande tendens bland de värnpliktiga, har ÖB kunnat konstatera. De nuvarande föreskrifterna om de värnpliktigas personliga hygien och puts får därför anses tillräckliga, trots att ÖB är emot det långa håret. (8/9).

KAMRATTRÄFF

1916 års rekryter vid 6:e komp I 14 ämnar fira minnet av sin militärtjänstgöring med en 50-årsträff den 4/11. Anmälan torde göras till hr Karl Dahlund, Gävle, tel. 11 97 26. (3/9).

OKTOBER

FLYTAPPARAT

Under hela veckan har rekryterna deltagit i överskeppningsövningar över Gavleån, varvid den nya flytdräkten prövats. Med den kan en soldat förflytta sig över vattnet utan hjälp av annat än just flytdräkten, som består av ett par höga gummibyxor och en "simdyna" av modell bilslang. Dräkten är i första hand avsedd för rekognosceringspersonal och för spaningspatruller. (15/10).

ÖKAD SOLDATTRIVSEL

ÖB överväger åtgärder för att vidareutveckla personalbehandlingen. Det gäller främst åtgärder som kan stimulera fast anställda och värnpliktiga till ökat intresse för uppgifterna, höja trivsel och samhörighetskänsla samt stärka ansvarskänslan och den goda andan.

Mot denna bakgrund skall försvarsgrenscheferna före 1/4 1967 ange sådana disciplinära krav och militära former som måste anses oundgängligen nödvändiga för verksamheten och sådana vilkas bibehållande bör prövas i en kommande undersökning.

HUSBYGGE

I dag (13/10) sker slutbesiktning av den nyrenoverade C-kasernen, vilka arbeten gått på i runt tal 2,5 milj kr och på måndag blir det stor inflyttning av kompanierna, som varit förlagda på Marma.

★

Upprustningen av kasernerna vid I 14 får fortsätta i höst. Den planerade renoveringen av B-kasern kommer att påbörjas under november och har kostnadsberäknats till 3,5 milj kr. (20/10).

INSKRIVNING

av värnpliktiga under år 1966 äger rum inom Gävleborgs län 3/10—8/12. LÄNSSTYRELSEN

MINAPPARAT

Den "enda minsökningsapparat" som finns visas i dagarna på I 14. Och den apparaten är hunden. Djuret går som en dammsugare efter marken och lukten röjer minorna, de må sedan vara av metall, plast eller trä. Alltid luktar det något. Hunden sätter sig snällt vid den plats, där den fått upp väderkorn och låter soldat med minpik fastställa minans exakta plats. (4/10),

NYA MAJORER

Fr. o. m. 1/10 har till majorer utnämnts kaptenerna vid regementet P. G. Strömberg vid I 14, E. I. R. Sundler vid I 20 och B. H. Lorichs i Generalstabskåren.

Till regoff med överstelöjtnants lön vid Milostab ÖN har förordnats mj vid I 14 J. G. Wickbom.

Till fänrikar vid regementet har antagits officersaspiranterna R L Nilsson, S E Olsson, Ringqvist och Winberg.

VÄGBYGGE

Frågan om E 4:s sträckning förbi Gävle tycks fortfarande befinna sig i ett dödläge. Vid ett sammanträde den 17/10 framhölls från militärt håll att en sträckning av E 4 över övningsfältet vid I 14 endast kan accepteras om det av företedda utredningar framgått att en sträckning väster om fältet ur väg- och trafiksynpunkt är helt otillfredsställande men att man var beredda att diskutera en modifierad plan, innebärande att vägen förläggs östligare i höjd med framgående högspänningsledning.

NOVEMBER

TOPP-POST

Soldater i full stridsutrustning mitt inne i Gävle. Det var en syn som mötte många stadsbor på onsdagsmorgonen (23/11). Den här gången gällde det kupplarm som utlösts vid I 14, och man skulle kontrollera hur kompanierna klarade av sina speciella uppgifter. Ovan kadett Dahlström på post på länsstyrelsens tak.

FÖDELSEDAGAR

60 år, 9/11, överste Axel Henriksson. Fk I 7 1930, kn —40, mj I 16 —48, övl Gst —53, öv o. ch I 14 1957.

Offex 1930, KHS 1938—40, gstasp 1942—44. Ordf. i Kamratfören. från 1963.

★

— 60 år 7/11 1. förman K O G Hillblom, tygavd.
— 60 år 9/11 förman E T Wickholm, intavd.

Löjtnant K N E Ohlsson tjänstgör till utgången av juni nästa år som lärare vid krigsskolan.

FRITT VAL

De off- och uoffuttagna värnpliktiga har från och med våren två inryckningsalternativ att välja på.

Dels kan de i vår rycka in 6/3 och avsluta uoffutb 30/5 1968. Dels kan de rycka in 5/5 och efter förberedande plutonchefsskola avbryta utbildningen 31/8 och sedan fullfölja uoffutb 4/6 1968—31/5 1969. (10/11).

MARKKÖP

Marma skjutfält skall utökas med 780 ha och på fredagen (18/11) informerades omkring 50 markägare inom utvidgningsområdet av ledamöterna i försvarets fastighetsnämnd. Flertalet visade sig vara tacksamma för att de få tillfälle att sälja. Platsen kan karakteriseras som ett typiskt avfolkningsområde.

TOPP-BESÖK

I 14 hade synnerligen prominent besök på tisdagen (15/10) då chefen för Östra militärområdet med sin stab kom för inspektion.

Från vänster ses överste F A Löwenhielm, stabschefen konteramiral B G G Lundvall, souchefen överste C F W Wagner, befälhavaren fo 49 överste S-S Ankarcrona, militärbefälhavaren generallöjtnant Gustaf Åkerman samt ch I 14 överste A Henriksson.

50 ÅRS JUBILEUM

1916 års rekryter vid 16 kompaniet I 14 firade i fredags (4/11) 50-årsminnet av sin militärtjänstgöring med en trevlig sammankomst på WN-baren.

MÄSTARE

Mästare i skolskjutning med pistol blev för femte året i följd rustm S A Jonsson, som segrade med 353 poäng av 360 möjliga.

★

Regementsmästare i orientering blev kn K-E Björk med segrartiden 1.16.28.

Stort A till I 14. Vid orienteringsfolkets sedvanliga genomgång av den gångna säsongen gavs betyget A åt I 14 för deras arrangemang i samband med natt-DM. (26/11).

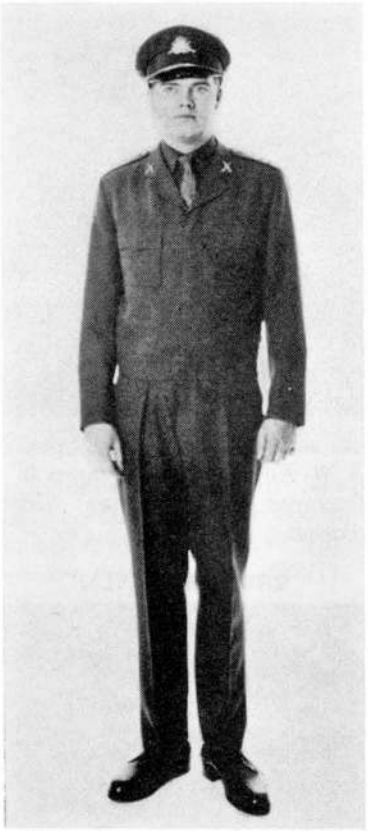
GRUPPFÄLTTÄVLAN

Grupp 24 — B. Sjöström, K. Grängfors, J. Gahnold, T. Mäntylä, H. Tärnsjö, B. Wikblom och Ch. Olsson — tappade många dyra minuter vid försöket att reparera Gahnolds cykel, som fått "dödtramp" på sista etappen av cykelorienteringen.

DECEMBER

NY ARMÉUNIFORM?

Den nya uniformsmodellen, som fått beteckningen försöksmodell 66, befinner sig endast på försöksstadiet. Först 1968 kommer CA att ta slutgiltig ställning i frågan.

Uniformen består av midjekort jacka, raka långbyxor, allt i grön färg. Till detta bärs grön skjorta, virkad gulbrun slips, grön mjuk skärmmössa, svarta eller bruna skor. Tjänstetecknen är desamma som till den blå uniformen m/60. Den nya uniformsmodellen skall bl. a. ge befälet större möjligheter att anpassa klädseln efter tjänstens och omgivningens krav.

MARMATRIVSEL

8 kompaniet trivs i Marmaförläggningen med sina torrdass och dragiga logement. Alla är visserligen inte eniga om att den gamla artilleriskjutskolans baracker är bättre än kasernerna i Gävle, men huvuddelen deklarerar att de vill stanna i Marma till utryckningen. Där det är fritt, luftigt och bra övningsterräng.

— Fr. o. m. 19/12 förlägges 7 komp. i Marma och 8 komp. i A-kasern.

BUREN BLIR TOM?

Den nuvarande formen av arreststraff under militärtjänstgöringen bör avskaffas — det drabbar företrädesvis tidigare straffade missanpassade ynglingar som borde varit befriade från militärtjänst, skriver fältläkare Sigfrid Urwitz vid arméstaben i det senaste numret av läkartidningen.

PÅ REGEMENTSORDER

Till fänrik på aktiv stat vid I 14 har antagits officersaspiranten T. W. O. Seth. (1/12).

— Avgång ur reserven fr. o. m. 1/1 1967 kapten A. Wadman.

— Tillstånd att kvarstå i reserven t. o. m. 31/12 1968 förvaltare E. W. Andersson.

FÖDELSEDAGAR

60 år, 16/12, överste Sten-Sture Ankarcrona, befälhavare Fo 49.

60 år, 30/12, 1. förrådsförman J. E. Johansson, Fo 49.

75 år, 29/12, f. d. mdir Ivar Widner, Stockholm.

Stiftsadjunkt B. Grunnesjö entledigas på egen begäran som militärpastor vid regementet fr. o. m. 1/1 1967.

NY REGEMENTSCHEF

Överste Nils Sköld vid försvarsstaben har fr. o. m. 1/4 utnämnts till överste och chef för Hälsinge regemente.

Överste Sköld är född i Stockholm 1921. Han blev fänrik vid ingenjörstrupperna 1943, major 1960, överstelöjtnant 1962 och överste i generalstabskåren 1964. Han har bland annat tjänstgjort vid arméstabens organisationsavdelning och som lärare vid krigshögskolan. 1959 var han kompanichef i svenska FN-bataljonen i Gaza. Sedan 1964 är han sektionschef vid försvarsstaben. Överste Sköld är dessutom expert åt 1965 års försvarsutredning och har varit expert åt 1962 års försvarskommitté.

JULTRADITIONER

I går (22/12) samlades all vid regementet civilanställd personal till en högtidlighet i Soldatkyrkan, varvid regementschefen utdelade Kungl. Patriotiska Sällskapets silvermedalj av första storleken till 1:e reparatör G. Rydberg och förrådsmännen G. Dunder och P. Rehnström samtliga med en anställningstid av 25 år. Förrådsman G. Hillblom med 20 tjänsteår erhöll samma medalj i andra storleken.

Efter högtidligheten i kyrkan serverades kaffe i Soldathemmet.

Traditionsenlig musikgudstjänst ägde i går (19/12) rum i Marma kyrka och Heliga Trefaldighet i Gävle. Den högtidliga andaktsstunden i Heliga Trefaldighets kyrka innehöll de vanliga julsångerna vilka framfördes av militärmusikkåren. Solosång bjöds av Kerstin Rydehag till ackompanjemang på orgel av korpral Börje Ribacke. Altartjänsten hölls av pastor Bertil Grunnesjö.

Till rustmästare Gunnar Reidle utdelade regementschefen svärdsmedaljen för 25 års tjänst.

Julstämning över kanslihuset

VI OCH VÅRT KOMPANI UNDER REKRYTÅRET

REGEMENTSSTABEN

Regementschef		överste A Henriksson
Stabsavd. med exp	stabsch	mj Lybeck
	expföreståndare	fv Fisk
	expuoff	fj Berlin
	till förfogande	mdir Mårelius (deltidstj)
	kanslibitr	fru Thimon-Westerlund
skrivcentral	kanslibitr	fru I Jansson
	kontorsbitr	fru G Jansson, frk Myhrberg, fru Nordfors
fasta radiostn	ch	öfu Fredman
budcentral	ch	rustm Olsberger
rättsvårdsdet	auditör	rådman Ormegard
	v. auditör	rådman von Post
	straffregförare	fv Fisk
	förhörsledare	batch
själavårdsdet	militärpastor	stiftsadj Grunnesjö
personalvårdsdet	personalvårdsoff	kn Zetterlund
	konsulent	kons G Larsson
	bibliotekarie	rustm Olsberger
rekryteringsdet	rekryteringsoff	mj Bendrik mj Strömberg, kn B Nilsson, fv Julander, 1. thv N E Eriksson, rustm Wickström
Utbildningsavd	utbildningsoff	mj Palm
	adj	kn Kindström
	repövnledare	kn E Persson
	central bef-grupp	kn Åkerman, fv Allevik, Bodecker, Julander och Pedersén, fj Nässert
	inre utbanordn	rustm Ygerth
	yttre utbanordn	rustm L Persson
	idrottsoff	kn Barkander
Mobiliseringsavd	moboff	mj Bendrik
mobdet	bitr moboff	kn Sundberg
	kry- o. signoff	lt Jansson
	expuoff	fj Linde, 1/9 fj Hägglund
	kanslibitr	fru G Carlsson

personaldet	personaloff	kn Bratt, 1/10 kn Zetterlund
	registrator	fv Hälsingdal
	expuoff	fj Hjelm
	kanslibitr	frk Lindqvist, Wallgren
	kontorsbitr	fru M Johannesson, Bergström Laesker, M. Olsson, K. Andersson och Norlund (1/8)
Tygavd	tygoff	kn Almér
	motoroff	kn Lingblom
	motoruoff	fj E Jonzon
	expuoff	fj F G Nilsson
	kanslibitr	fru G E Nilsson
	kontorsbitr	frk Berglund
tygförråd	tygförvaltare	fv H Johansson
	förrådsförmän	förste ffman Åkerlund, ffman Björnkvist, T Eklöf
	förrådsmän	förste fman Hillblom fman Hemlin, Söderberg, Berg, Hedman, Kjellin
tygverkstäder	tygverkmästare	förste tvm A V Carlsson
	tyghantverkare	förste thv Bodin, N E Eriksson
	armétekniker	förste ate Muhrén, Svensson, ate Edvall, Jengvert, K O Johansson, K Pettersson och Holmberg
skjutbanor	ch	öfu Fredman
övnmtrlförråd	ch	fman Dunder
Intendenturavd	regint	kn Palm
	expuoff	fj Eliasson
	kontorist	fru Eriksson
	kanslibitr	fru Bostrand
	kontorsbitr	frk Hansson
intförråd	intförvaltare	fv Lundgren
	förrådsförmän	förste ffman J Carlsson, ffman E I Andersson
	förrådsmän	förste fman Skoglund, H Persson, fman A Carlsson, E G Andersson, Rehnström, Wickholm, S Andersson
	sömmerskor	fru V Hansson, frk S Persson
matinrättning	köksföreståndare	frk B Ericson
	bitr »	frk Arrhenius
	kokerskor	fru Lydell, frk Hamqvist fru Kärrstedt
	ekonomibitr	fru M Magnusson, Engstedt, Holm, Rung, A Melin, Stödberg, Selén, Forsman, Svanberg, A Johansson, S Melin, Jernberg, A Persson, G Andersson, K Olsson, Rosvall, G Eriksson

Sjukvårdsavd	regementsläkare	vakant
	bataljonsläkare	vakant
	expföreståndare	rustm Reidle
	till förfogande	rustm Söderberg
	tandläkare	tandläk Lundgren
	översköterskor	fru S Johannesson, frk Karlberg
	undersköterska	fru M Pettersson
	sjukvårdsbitr	fru Lindh, Elmqvist, Wihrén
	tandsköterska	fru Almén
Veterinäravd	ch	kn Barkander
	veterinär	besiktn.-veterinär Hässler
stalltjänst	stalloff	kn Barkander
	stallchef	rustm G Karlsson
	hovslagaröfu	öfu Thimper
Kasernvårdsavd	kasernoff	kn G Nilsson
	kasernuoff	fj Ågren
	förvuoff Marma	fj Lindman
kaserndetalj	ch	rustm Sandin
maskindetalj	maskinch	maskinch Bergfors
	förste maskinist	maskinist Bergengren
	reparatörer	förste rep Rydberg, Lind, rep Karlsson, Westergren
	värmeskötare	vsk Hedlund, Hillman, Åström
Kassaavd	kassach	fv Sjöström
	kontorsskrivare	fru Hedenström
	kansliskrivare	frk Thunstedt
	kanslibitr	fru Lenner, Eklund
	kontorsbitr	fru Röstlund
Brandtjänst	brandch	kn Fernquist
	vice brandch	fj Lindström
	brandmästare	rustm Lindström, öfu I Svensson
Verkskydd	verkskyddsledare	fj Ågren
	stf »	rustm Sandin
Dag.- o. vakttjänst	dagmajor	mj Wickbom
	vaktchefer	rustm Jegebrant, Calissendorff, Nyström, öfu Ersholt
Inskrivningsexp	inskrivningsch	övl Holm
	expuoff	fj L P Gustavsson
	kanslibitr	frk Öberg
	kontorsbitr	fru Brofeldt
Bataljonsstab	ch första bat	mj Wickbom, 1/10 mj Strömberg
	ch andra bat	övl Winberg
	expuoff	fj Svacke

LIVKOMPANIET

Chef: kn Strömberg
Stf: kn B Nilsson

Adj: rustm Wikström

Instruktörskola I

Chef: lt Callenmark

Stf: fu Lundberg

Korp 460120-771 Sundell, Gävle
Korp 470928-825 Holum, Gävle
Korp 440215-785 Fosshaug, Gävle
Korp 480603-775 Söderblom, Gävle

Korp 480630-753 Hjelm, Gävle
Korp 481015-593 Bengtsson, Gävle
Korp 460515-693 Åkerblom, Gävle

Befälsskola I

Chef: lt Lundén
Instr: öfu I Nilsson, fu Castell

Stf: öfu Laurén

460510-753 Andersson, Gävle
460715-757 Johansson, Gävle
461105-761 Landin, Ockelbo
471216-771 Lundqvist, Bollnäs
460807-753 Johansson, Gävle
490223-153 Wahlström, Gävle
490319-801 Wikblom, Sundsvall
490417-777 Sjöström, Gävle
460904-531 Hansson, Hofors
461123-751 Jansson, Gävle
480313-751 Nilsson, Arbrå

461 10-777 Jern, Bollnäs
460728-711 Olsson, Valbo
460603-717 Pernsjö, Krylbo
471216-943 Mäntylä, Hofors
460318-753 Grängfors, Voxna
460920-771 Gahnold, Sandviken
470616- 13 Jonsson, Stockholm
460711-753 Johansson, Gävle
470718-109 Nyström, Lidingö
471012- 15 Strandman, Söderhamn
460809-753 Persson, Ockelbo

Förberedande plutonchefskola, skyttetjänst

Chef: lt S Ohlsson

Stf: fj Albertsson

440808-757 Hillgren, Strömsbro
441123-759 Carlsson, Gävle
450403-771 Törnqvist, Edsbyn
450425-939 Johansson, Upplands Väsby
451211- 39 Cederlund, Gävle
451217-759 Andersson, Ockelbo
460202-141 Axelsson, Gävle
441110- 55 Holmin, Stockholm
451007-773 Brandt, Bollnäs
460207- 9 Karlsson, Älvsjö
460309- 69 Rabe, Johanneshov
460322-775 Jansson, Stugsund
460407- 35 Lind, Uppsala
460706-755 Lundqvist, Karlsborg
460824-934 Meinhardt, Ockelbo
470126-789 Castor, Gävle
460506-777 Lundin, Söderhamn

470608-405 Nilsson, Lund
470615-101 Gullstrand, Näsbypark
471122-753 Brodin, Sandviken
471125- 3 Collin, Stockholm
471224-771 Jonsson, Bollnäs
451220-703 Stake, Hofors
460413-759 Sjöholm, Söderhamn
460417- 33 Furusjö, Farsta
450717- 17 Vestlund, Stockholm
460609-759 Holm, Storvik
460922-757 Östlund, Storvik
461117-301 Stahre, Bollnäs
470101-759 Wikstedt, Sandviken
470623-759 Söderbäck, Ockelbo
471014-763 Björin, Söderhamn
44055-753 Bengtsson, Gävle
430220-137 Sundström, Gävle

Förberedande plutonchefskola, grk

Chef: lt Lindström

Stf: fj A Ö Andersson

440829-305 Wallin, Gävle
460810-101 Junker, Ockelbo
460921-759 Lindmark, Östersund
470329-765 Dahlborg, Gävle
470512-775 Edström, Enånger
470906-761 Wallner, Gävle
471105-771 Stillberg, Bollnäs
440301-779 Smedshammar, Sandviken
450103-771 Falk, Gävle

450114-711 Rehn, Avesta
450401-751 Sjöström, Sandviken
450629- 7 Bengtsson, Hägersten
460212-759 Ahman, Gävle
460621-775 Mases, Uppsala
460624-751 Eriksson, Gävle
460705-775 Sedvall, Strömsbro
471027-945 Sjödén

Förberedande plutonchefskola, stabstjänst

Chef: lt B Nilsson

460710-359 Åman, Uppsala
460319-695 Eriksson, Västerås
461228-213 Axbom, Linköping
460209-217 Hallquist, Boxholm
450505-755 Larsson, Hofors
430818-757 Persson, Ockelbo
461209-161 Thegerström, Sundsvall
470629-785 Vestlund, Kvissleby
470923-145 Henriksson, Uppsala
470219-213 Andersson, Finspång
470402-227 Gustavsson, Mjölby
440120-751 Nygren, Gävle
440611-761 Ribacke, S. Valbo
470804-803 Nilsson, Sundsvall
470416-781 Stenberg, Sollefteå
451222- 9 Werelius, Stockholm

Stf: fj Ahlström

460324-963 Andersson, Västerås
470327-163 Alm, Eskilstuna
470724-199 Jensen, Norrköping
470813-299 Lindell, Gamleby
450822-751 Larsson, Lottefors
460408-751 Axlund, Gävle
451027-809 Westin, Uppsala
450322-801 Eriksson, Moliden
470706-709 Karlsson, Hallstahammar
470218- 15 Eriksson, Älvsjö
450503-237 Nilsson, Linköping
461112-291 Edengren, Ankarsrum
470706-765 Johansson, Arbrå
470819-641 Olsson, Gävle
470930-773 Holmgren, Torsåker
470507-821 Sidung, Sundsvall

RÅD OCH RÖN

Varje soldat med självaktning skall genomgå ett prov, kallat skogsvecka. Livkompaniets soldater har den stora förmånen att få utföra två lika övningar, en skogsvecka sommar och en dito vinter. Skogsvecka sommar ägde rum 5—9 september och från den anser vi det vara lämpligt att meddela några erfarenheter som även kan användas i andra sammanhang.

Varje man är utrustad med minst två röster, den vanliga och skogsrösten. Skillnaden ligger i att man vid användandet av skogsrösten kopplar bort stämbanden och väser fram det man vill säga. Om man har några detaljer att meddela så kan man mycket väl göra sig hörd bland sina närmaste. Vi ställde alltså om till skogsrösten och lastade in oss i bilar, bussar och lastbilar för färd mot tidigare fastställd plats. Att åka bil är i och för sig en angenäm sysselsättning, men man finner snart att ju längre man åker med bilarna, desto längre blir det att gå till fots tillbaka.

Väl framme började vi övningen med gott mod. Vi följde en väg tills den tog slut, och skulle sedan följa en stig. Denna slutade vid en koja, varför vi tog rast medan orienteraren rekognoscerade. Därefter började marschen med tre varv medsols runt kojan, där en hund hela tiden glupskt skällde ut oss.

En paus i patrullfälttävlan. Fr. v. Krister Olsson, Jan Gahnold, Hans Pernsjö, Bengt Sjöström, Tapio Mäntylä, Bengt Wikblom och Kurt Grängfors.

Det tydde vi som att kojan var bebodd. Om så var fallet så har väl inte de där boende vågat komma ut ännu. Missödet med dessa tre varv runt stugan förklarades senare av att orienteraren i mörkret tagit fel på klockans sekundvisare och kompassnålen.

Efter en lyckad nattmarsch gick vi i förläggning. Till dagens uppgifter hörde bl. a. att hålla vakt och spana. Spaningspatrull sändes ut, och efter att ha spanat länge utan nämnvärda resultat, vände man mot förläggningen. Där fick man syn på en fiende, och en man smög sig bakifrån på honom medan de andra höll uppsikt med kpisten klar. Då man kommit mycket nära fienden, vände han sig om och sa att han hört dem länge. Det var vår egen vaktpost . . .

På kvällen anträddes ny marsch. Den gick bra ända till dess vi kom till en gård med två starkt bevakade hästar. En man försökte forcera hindret, men stöttes tillbaka. Stängslet var nämligen elektriskt. Sedan hästarna mutats med överblivet socker, släppte de oss över stängslet på ett för ändamålet lämpligt ställe.

Redan första dagen fick vi första kontakten med kronans konserver. De bestod av kött och fläsk med ris och curry. Det var ganska gott — första dagen. Andra dagen upplystes vi om att det fanns 10 olika sorters konserver. Vi fick fortfarande ris och curry.

Den tredje natten hade vi stor användning av några specialinstrument som plutonen utrustats med. De kallas hålindikatorer, och om man har en sådan per grupp så räcker det med att denna upptäcker de hål som ofta finns, särskilt vattenfyllda sådana, i sumpmarker, så att de övriga kan ägna sig åt viktigare uppgifter vid förflyttningen. Bland våra indikatorer förtjänar särskilt den i tredje grupp att nämnas. Inga hål undslapp hans känsliga fötter.

I skogen finns inga vattentoaletter. Där får man klara sig med egenhändigt hopsnickrade latriner och medhavda rullar toalettpapper. Då toalettpapperet tagit slut tar man vad man har, i vårt fall M-blanketter. Dessa kan dessvärre inte rekommenderas att använda till detta ändamål, eftersom de är perforerade och lätt går sönder, varför man plötsligt kan finna sig själv i den penibla situationen att man använder handen till det papperet var tänkt att användas. Från vanligtvis välunderrättat håll har vi fått rådet att använda sand och vapenfett, som brukar vara verksamma medel mot bruna fläckar.

Vapenfett har många användningsområden, har vi erfarit från initierat håll. Man kan använda det på skorna och på fötterna men även i håret och ansiktet så att dessa vitala delar på soldaten inte torkar ut.

Detta var några av de erfarenheter som samlats under en skogsvecka.

Stabsplutonen

4. KOMPANIET

Chef: kn Fernquist
Adj: fj Lindström

Körcentral
Chef: öfu I Svensson

440101-771 Söderberg, Gävle
450821-711 Åkersund, Falund
460206-779 Jansson, Gävle
460215-759 Vikström, Ockelbo
460219-761 Johansson, Hofors
460419-687 Hollsten, Lingbo
460525-121 Gabrielsson, Avesta
460605-755 Lindqvist, Gästrike-Hammarby
460613-761 Hjelm, Storvik
460724-753 Johansson, Runemo

Arbetsavdelning
Chef: öfu Norin

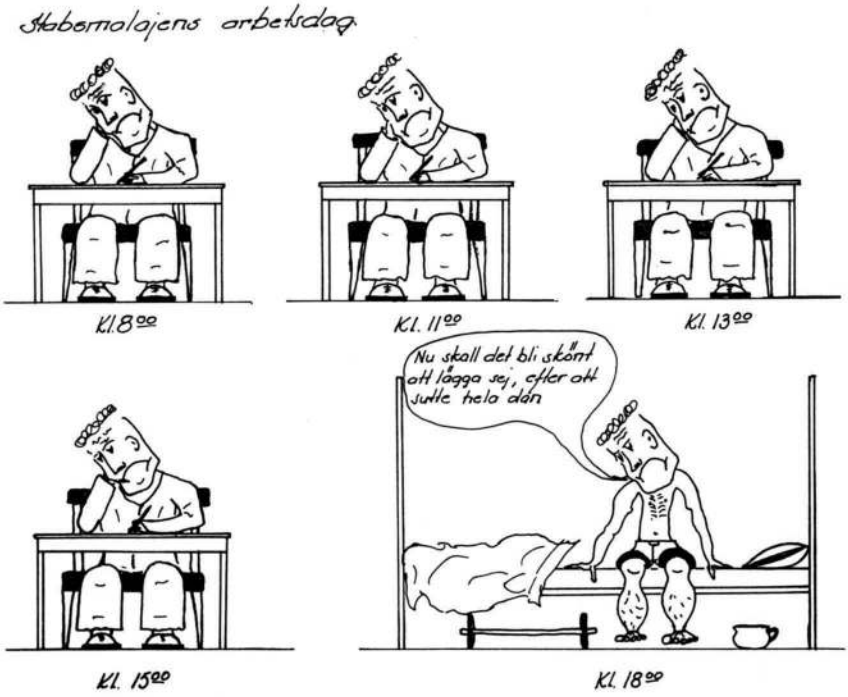
421003-757 Sjöström, Sandviken
430502-711 Eriksson, Krylbo
430612-771 Eriksson, Sandviken
430906-939 Flodin, Söderhamn
430916-777 Tägtström, Järbo
440128-755 Öhlén, Njutånger
440302-755 Fängström, Årsunda
440522-761 Levin, Ockelbo
440526-711 Johansson, Avesta
441009-771 Larsson, Arbrå
450131-759 Zetterström, Hofors
450305-123 Andersson, Stuvsta
450305-773 Carlsson, Gävle
450426- 89 Gottmark, Gävle
450503-123 Andersson, Gävle
450615- 45 Nylund, Söderhamn
450928-777 Mårtensson, Edsbyn
451019-713 Nilsson, Krylbo
451020-751 Lundh, Hofors
451120-775 Larsson, Gävle
451122-777 Persson, Horndal
451129-751 Larsson, Bollnäs
451210-757 Björnmyr, Storvik
451211-731 Jansson, Hofors
451213-759 Johansson, Forsbacka
460101-755 Björklund, Sandviken
460118-771 Käller, Gävle
460127-751 Fager, Bollnäs
460130-775 Olsson, Högbo
460209-773 Nikanorsson, Bollnäs
460211-753 Björklund, Hilleby
460212-751 Fougman, Gävle
460213-731 Heed, Gävle
460215-763 Pettersson, Gävle
460218-777 Ögren, Edsbyn
460218-779 Wadström, Gävle
460222-751 Brodin, Alfta
460318-777 Marcus, Horndal
460322-763 Lindström, Sandviken
460323-713 Johansson, Valbo
460330-759 Lindberg, Storvik
460330-765 Persson, Valbo
460331-775 Nordqvist, Rengsjö
460407-769 Wahlund, Valbo
460407-771 Bengtsson, Arbrå

Specialpluton
Chef: fj Sjödin

460105-757 Bergman, Stråtjära
460114-751 Holmberg, Horndal
460207-951 Nässelqvist, Oppalaby
460322-757 Elofsson, Iggesund
460329-731 Johansson, Avesta
460330-773 Runesson, Järbo
460404-759 Grönlund, Gävle
460410-773 Persson, Bollnäs
460428-755 Karlsson, Gävle
460510-765 Falk, Valbo
460408-763 Engström, Gävle
460415-731 Apel, Örebro
460508-771 Walldén, Gävle
460514-771 Westin, Norrsundet
460518-777 Rosén, Rengsjö
460527-759 Tapper, Älvkarleö
460602-151 Rickardsson, Skutskär
460602-755 Rask, Valbo
460603-899 Boström, Krylbo
460604-733 Hesslerud, Avesta
460604-757 Persson, Ockelbo
460608-775 Jäderberg, Järbo
460619-759 Hansson, Ockelbo
460622-765 Forsberg, Ockelbo
460623-681 Lundahl, Bergvik
460629-759 Flogner, Gävle
460630-753 Almgren, Hagaström
460705-755 Hedlund, Gävle
460710-757 Eriksson, Gävle
460717-751 Myrberg, Klippan
460724-779 Lundqvist, Sandviken
460725-775 Björk, Gävle
460727-753 Olsson, Alfta
460728-777 Olovsson, Rengsjö
460803-775 Strid, Edsbyn
460806-145 Ström, Gävle
460806-751 Hedlund, Arbrå
460811-751 Andersson, Holmsveden
460814-759 Vallström, Gävle
460820- 1 Hammarkvist, Bandhagen
460825-775 Eriksson, Norrsundet
460826-757 Persson, Lingbo
460828-955 Rehn, Hofors
460904-763 Hedlund, Storvik
460904-765 Nordstrand, Sandviken
460904-773 Regnell, Arbrå
460906-759 Strand, Hofors
460909-771 Hedberg, Norrsundet
460911-715 Karlsson, Storvik
460916-147 Andersson, Ashammar
460928-105 Sjölund, Gävle
461027-751 Sverkert, Bollnäs
461229-823 Eriksson, Gävle
470112-763 Marsch, Norrbo
470708-711 Sjögren, Avesta

Stf: rustm Lindström

460604-707 Riseby, Avesta
460613-771 Bengtsson, Bollnäs
460623-681 Lundahl, Bergvik
460716-801 Söderqvist, Kvissleby
460720-755 Lindberg, Gävle
460806-753 Skoglund, Hedesunda
460831 733 Karlsson, Hedemora
461023-711 Östman, Krylbo
471117-751 Olsson, Jäderfors

I skolan förvånades jag mycket över gymnastiklärarens minst sagt underliga sätt att ordna matköerna. Han hade de mest snillrika variationer: cirklar, slingor, vinklar etc. Snart uppdagades att han var reservofficer.

När jag nu varit fosterlandsförsvarare några månader börjar jag förstå orsakssammanhanget. Det finns här på Kungsbäck — liksom troligen på alla andra regementen — en speciell matköordningskult, som dagofficerarna med stor nitälskan ägnar sig åt. Den angriper alla dessa officerares sinnen som en smittosam sjukdom och tycks alltså sitta kvar för resten av livet. Den ovan nämnde reservofficeren/gymnastikläraren får bevisa detta påstående.

Det finns förvisso en mängd olika sätt att ordna matköer. Att gymnastikläraren bara var amatör på området är ju inte så underligt. Han var ju bara reservare. Att se det *aktiva* befälet i aktion framför matsalsdörrarna var till en början en häpnads-

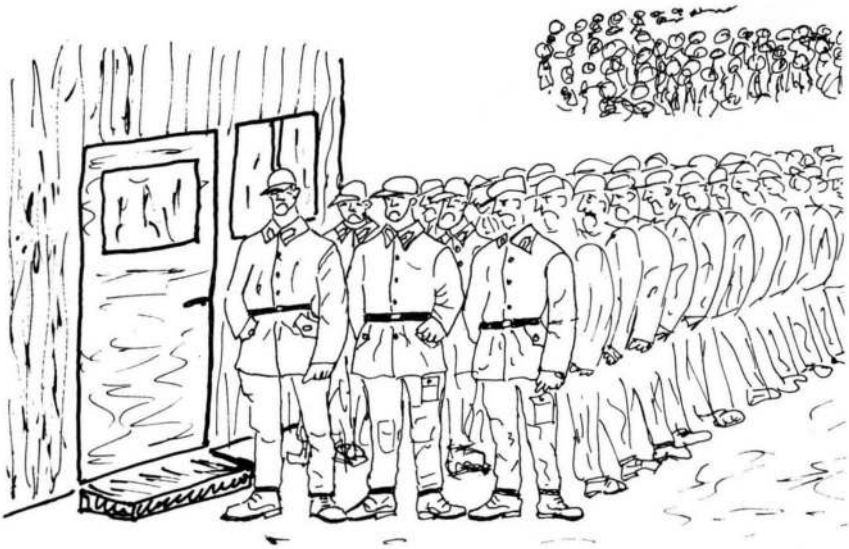
väckande och fascinerande upplevelse. Visserligen hade jag upplevt cirklar, slingor och vinklar. Men — — —

De nyutexaminerade officerarna, som nyss klarat den teoretiska utbildningen, visar skicklighet att laborera med vinklar i olika grader. Först uppställning på en lång kö längs matsalsväggen. Sedan omgruppering i en eller flera köer med olika vinklar sinsemellan! Men det som gymnastikläraren saknade i sina metoder, var det *stridsmoment,* som det aktiva befälet infört. Ett vanligt sätt för denna strid är att ordna tre parallella matköer, varefter man får kämpa sig genom den smala matsalsdörren! Metoden är särskilt populär bland de dagofficerare, som älskar att skicka tillbaka grabbar med dammiga skor — det virvlar ju upp en hel del damm under drabbningens gång!

Gymnastiklärarens enkla övningar i min barndoms skola är som nämnts ett bevis på matköordningskultens livskraftighet och även på dess förmåga att tränga ut i det civila livet genom *reservutgångarna!*

Förklaringen är väl bl. a. den att de yngre officerarna bildat skola i att exercera med soldater, som är speciellt retliga i matköerna. Men retligheten får också de korpraler, som har företrädesrätt i matkön, känna av. Hur många glåpord får inte dessa stackare höra — i synnerhet från oss på 4:e, som har det hårdaste (!) arbetet på regementet och hör till de retligaste i matköerna!

KöA

5. KOMPANIET

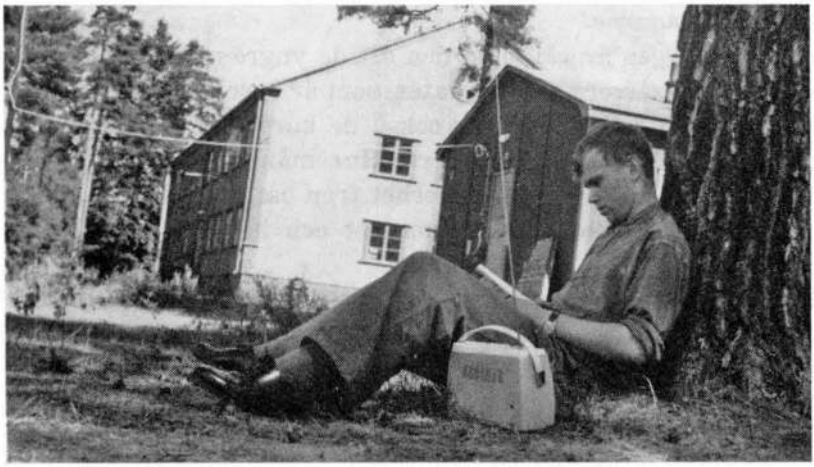
Chef: kn Alnevik
Adj: rustm E Jonsson

Signalpluton

Chef: lt Hörner
Stf: fj Hedin

Instr: öfu Lönnberg

430727-777 Eriksson, Hofors
431227-841 Ölund, Gävle
440511-775 Grandien, Sandviken
440618- 85 Sjöman, Gävle
441112-773 Sanfridsson, Sandviken
450310-757 Forss, Hagaström
450320- 55 Bengtsson, Sandviken
450517-101 Sabel, Upplands Väsby
450701- 37 Pilo, Sollentuna
450710- 87 von Hofsten, Stockholm
450813-121 Nilsson, Söderhamn
451107- 3 Björling, Hägersten
451131-761 Eriksson, Hofors
451212-699 Modin, Gävle
451217-771 Lindberg, Gävle
451225-753 Engberg, Sandviken
460101-753 Olsson, Trönödal
460131-937 Östlund, Horndal
460322- 89 Olsson, Farsta
460325-771 Eriksson, Kilafors
460418-777 Wiklund, Hilleby
460425-757 Lindgren, Hagaström
460427-771 Söderberg, Gävle
460508-713 Asplund, Fagersta
460520-771 Engberg, Växbo
460602-753 Nilsson, Stugsund
460715-779 Gustavsson, Hästbo
460912-165 Lindvall, Kungsgården
460923- 83 Löfberg, Johanneshov
460930- 37 Qvick, Johanneshov
461228-763 Viklund, Hedesunda
470505-115 Eriksson, Södertälje

Signalist Löfbergs fritidssysselsättning på Marma

Stab- och trosspluton

Chef: serg Stenborg
Stf: öfu K G Jansson

420921-941 Högfors, S. Valbo
450509-753 Berglund, Hofors
450912-713 Hellberg, Krylbo
451026-109 Pettersson, Uttran
451117-753 Johansson, Sandviken
460206-763 Eriksson, Horndal
460214-779 Magnusson, Sandviken
460211-757 Backman, Sandviken
460224-751 Nyqvist, Gävle
460312-149 Karlsson, Tierp
460314-145 Hasselgren, Örbyhus
460407-755 Mörk, Gävle
460417-633 Karlsson, Gävle
460609-163 Jonsson, Iggesund
460616-759 Westin, Gävle
460625-777 Andersson, Söderhamn
460720-141 Bertilsson, Tierp
460723-895 Paulsson, Sandviken
460824-759 Åberg, N. Valbo
461008-751 Strandberg, Bollnäs
470613-713 Strandberg, By Kyrkby

Spaningspluton

Chef: fk Seth — Stf: serg Fors

Instr: rustm Mickelsson, fu L E Nilsson

430115-945 Känsälä, Forsbacka
430129-711 Reander, Gävle
430422-733 Larsson, Avesta
440203-753 Sidén, Gävle
440831-751 Persson, Söderhamn
441118-171 Ericzén, Bollnäs
441207-767 Vallin, Forsbacka
450116- 1 Pärn, Hägersten
450125- 35 Carlquist, Stockholm
450424-757 Myrman, Gävle
450619-955 Hegart, Stockholm
450726-773 Lindgren, Järbo
450829-757 Jonsson, Kilafors
460127-943 Löwdin, Gävle
460216-777 Johnson, Växbo
460228-779 Högström, Sandviken
460311-775 Westling, Gävle
460321-731 Larsson, Avesta
460327-759 Paues, Hofors
460328-753 Norell, Hilleby
460410-771 Lindqvist, Arbrå
460413-761 Källman, Gävle
460421-779 Andersson, Årsunda
460424-755 Eriksson, Gävle
460429-777 Dragon, Ljusne
460512-761 Källgren, Söderhamn
460524-781 Brusén, Söderhamn
460530-753 Ögren, Hilleby
460602-775 Dahlström, Sandviken
460616-773 Holmqvist, Bollnäs
460620-755 Fanteneberg, Iggesund
460627-733 Jones, Avesta
460805- 67 Johansson, Gävle
460807-641 Uggla, Gävle
460818-759 Karlsson, Hofors
460905-143 Franzén, Uppsala
460926-751 Vedin, Viksjöfors
460930-899 Rosén, Söderala
461006-757 Berglind, Sandviken
461106-211 Hansson, Gävle
461111-759 Fernlund, Iggesund
461213-755 Dahlberg, Sandviken
461220- 23 Högberg, Bandhagen
470421- 25 Bergman, Johanneshov
470823-771 Sjögren, Hofors

Sjukvårdspluton

Chef: fj Skytt — Stf: öfu Olshage

430116-777 Lund, Sandviken
440505-771 Englund, Bollnäs
440722-775 Sunemo, Gävle
440801-759 Johansson, Gävle
450102-823 Nilsson, Sandviken
450108-773 Olsson, Rengsjö
450130-771 Skyman, Gävle
450218-753 Edin, Gävle
450306-757 Rudolphi, Gävle
450309-773 Söderlund, Sandviken
450409-731 Persson, Avesta
450516-753 Orlander, Hilleby
450520-571 Johansson, Gävle
451102-761 Olsson, Forsbacka
460204-697 Holfve, Avesta
460220-753 Langermo, Arbrå
460221-753 Hammarlund, Gävle
460312-757 Viklöf, Lingbo
460313-759 Edling, Gävle
460419-751 Lidén, Bollnäs
460524-711 Schäf, Avesta
460612-803 Larsson, Gävle
460622-949 Olsson, Jäderfors
460803-755 Pettersson, Bromma
460811-355 Säfmark, Gävle
460815-773 Daniels, Sandviken
460918-731 Rosén, Gävle
460923-163 Jönsson, S. Valbo
461003-893 Ekström, Gävle
461030-731 Svedlund, Krylbo
461108-783 Hedrén, Bollnäs
461208- 9 Backteman, Johanneshov
470203-129 Lindberg, Johanneshov
470318-779 Törnros, Trönödal
470323-755 Häll, Sandviken
470715-803 Svedberg, Fors

VACCINATIONSBESVÄR

Snacka om sprutor! Gosse, på Kungsbäck är dom rena mordvapnen. När det är sprutning på gång är självmord lindrigaste utvägen. Dom ställer alla i en lång kö och klär av dom nakna. Doktorn och en sköterska släpar fram en spruta, stor som ett lår och med spets som en storknäbb! Den dunkar dom in i ryg-

gen så det skvätter. Det händer att den kommer ut mellan revbenen. Så trycker dom in ett par liter, så man sväller som en boll. När den ska ut tar dom spjärn och stånkar och drar. Joo, du, på Kungsbäck har dom sprutor! —

Om man tror en tiondel av alla *"lumpa"-historier,* förvandlas soldatlivet till en mera sanningsnära och rutinmässig vardagsmiljö. Utom när det gäller vaccinationshistorier. Tro en tiondel av ovanstående och hjärtat slår ändå dubbelslag, när det står *VACCINATION* på programmet.

En kylig vind får ett hundratal krigare att se ovanligt bleka ut i vaccinationskön: bröst mot rygg — bröst mot rygg. Breda ryggar, smala ryggar, tunna, feta, spinkiga, finniga, kantiga, kutiga, kraftiga, saftiga, klumpiga, bräckliga, äckliga, skära, sköra, fräkniga, ja, oräkneliga ryggar! Alla har ett gemensamt: de ser spända och övergivna ut, överlämnade åt ett människoätande rovdjur, som ligger där med öppen käft och sakta men obevekligt suger i sig den köande jättemakaronen. In i sjukhusets inre, där dunkla, skräckinjagande handlingar utförs.

Några i kön skränar och skryter, men darrar betänkligt på rösten. De flesta står tysta och försöker se frånvarande ut. Men över alla — mellan ben, under axlar, runt hals och över huvuden hänger något tjockt och nervöst, som tätnar och tätnar ju fler, som försvinner in genom dörren.

Ett skrik! Det blir dödstyst. Hundra par ögon blickar med fasa mot huset. *Var det äkta?* Den förste kommer stapplande för att hämta kläderna. Han överöses med frågor: — *Va' gör dom? Hur är det? Jävligt?* Han suckar: — *Fruktansvärt!* och stapplar bort. De flesta, som kommer ut, försöker se nonchalanta ut: — *Äsch, de' var väl ingenting!* Men verkar det inte ansträngt? Är inte ögonen rödkantade och darrar inte läppar och knän?

Sakta, sakta närmar sig dörröppningen och min tur — behandling — mordförsök — avrättning! En doft av sjukhus och svett slår emot i dörren. Inifrån hörs rassel, suckar och korthuggna, dämpade röster. En hastig blick inregistrerar en bister läkare och ett par tysta sköterskor, som arbetar snabbt och energiskt. Kontroll av nummer och namn verkar som ett sista farväl till världen: — *Du är nu registrerad och bokförd och saknar i fortsättningen intresse!*

Bordet är belamrat med kalla, sterila och opersonliga attiraljer: skålar, flaskor, kanyler — *SPRUTAN! — Nej, det är inte möjligt! Den var ju stor som en falukorv! Titta inte en gång till — då viker sig benen!*

Alla suckar med sammanpressade läppar under behandlingen. En krigare får inte klaga! Nu har jag bara ett par man före:

— *Se inte dit! Ingen annan skriker, då får inte Du heller! Tänk på något annat! Var lugn bara! Du överlever! Tänk på något annat: en badstrand — en sommarmorgon — en flicka!*

Men i tankarna ser jag sprutor: stora — väldiga — hemska — genomträngande som kannibalspjut.

— *Nej, Du kan inte! Du måste — måste — MÅSTE! Lugn — bara LUGN!*

En kall fuktig hand smyger längs ryggraden. Den letar — tar tag om en fettvalk. Och nu — nu, nej — NU! Nej, inte än. Det sticker — bara lite' och spänner sakta. Något tycks tränga längre och längre in. När som helst börjar det göra fruktansvärt — ohyggligt ont!? När som helst! När som he — —

— *Klart,* hörs en röst. — *Vakna nu och släpp fram nästa!*

Jag är ett enda stort, dumt frågetecken. — *Va? Klart? Men dom sa ju — — — !?*

Ja, så var det med den mastodontsprutan! Men det är klart: *på Kungsbäck har dom de mest otroliga sprutor: tre meter långa är dom och ända från halsen till magen kör dom in dom!*

Sign 135 W

7. KOMPANIET

Chef: kn Lorichs, fr o m 1/10 kn Wiebe

Adj: öfu B Eriksson

Första skyttepluton

Chef: lt Östblom

Stf: fk R Nilsson

Instr: fu Lundström

460820- 21 Törnbom, Stockholm
460904-751 Berggren, Sandviken
460512-779 Lönnborg, Sandviken
460515-121 Karlsson, Johanneshov
460403-737 Söderqvist, Krylbo
460521-731 Ström, Folkkärna
461228-761 Stake, Hofors
460902- 87 Boström, Enskede
460716-711 Lindell, Avesta
460717-123 Palm, Österbybruk
460324-775 Frank, Sandviken
460216-759 Thomasson, Sandviken
460714-753 Sjöberg, Strömsbro
450901-813 Strand, Nykvarn
430212-763 Jonsson, Gävle
440516-789 Norberg, Gävle
460714-327 Nilsson, Avesta
460714-755 Eklund, Gävle
460120-773 Johansson, Sandviken
460315-665 Ekström, Johanneshov
470106-563 Bock, Johanneshov
480223- 33 Erlandsson, Stockholm
470906- 29 Sandberg, Johanneshov

460715-755 Norberg, Ockelbo
470117-775 Högberg, Forsbacka
450220-757 Karlsson, Forsbacka
450126- 55 Hermansson, Mariehäll
410324-933 Vasenkari, Avesta
460716- 71 Wickman, Johanneshov
460712-935 Nordberg, Avesta
460126-751 Hagberg, Gävle
460123-753 Ödgren, Gävle
440730-772 Lindgren, Gävle
460905-777 Landén, Strömsbro
460131-773 Andersson, Sandviken
460523-757 Jäderberg, Hofors
460403-753 Eriksson, Sandviken
460128-773 Lindström, Söderala
450115-965 Assarsson, Horndal
460529-713 Nilsson, Horndal
460528-771 Holm, Gävle
451104-141 Jonsson, Skutskär
470627- 11 Jönsson, Johanneshov
470809-759 Stillberger, Hofors
460727-761 Andla, Forsbacka

Andra skyttepluton

Chef: fk Hegrelius

Stf: serg Lewin

Instr: kadett Österdahl, öfu Klar

461219-753 Berglund, Hofors
460728-751 Engstrand, Gävle
460420-755 Wickström, Gävle
451116-773 Widerberg, Sandviken
460216-711 Lindblom, Horndal
460228-930 Abelt, Avesta
460414-777 Larsson, Sandviken
451005-135 Unger, Rengsjö
461204-141 Schyllner, Älvkarleby
460621-753 Östberg, Kungsgården
460608-755 Olsson, S. Valbo
460406-775 Bergström, Gästrike-Hammarby
460407-759 Söderström, Hofors
460408- 9 Sahlsten, Hägersten
460725-755 Karlsson, Gävle
450822-935 Nyström, Marmaverken
460304-783 Andersson, Hofors
450622- 3 Eriksson, Hägersten

460704-773 Holmqvist, Torsåker
451005-585 Vinberg, Huddinge
460722-751 Arnberg, Gävle
460617-133 Eriksson, Hamrångefjärden
460722-641 Andersson, Gävle
460216-763 Glans, Åshammar
460617-193 Gustavsson, Sandviken
461117-711 Larsson, Avesta
480817- 1 Samuelsson, Hägersten
460802- 65 Eklund, Bandhagen
460420-771 Uppman, Årsunda
460302-755 Österberg, Hofors
460305-949 Spjut, Ockelbo
460601-755 Rask, S. Valbo
460615-773 Björklund, Sandviken
450305-755 Lindqvist, Avesta
460110-713 Lindqvist, Avesta
450903-763 Lindqvist, N. Valbo

Tredje skyttepluton

Chef: Serg Kvist

Stf: öfu K G Ohlsson

Instr: öfu Ågren, öfu Lindeberg

420604-259 Forsblom, Sandviken
460103-143 Holmgren, Skutskär

460807-755 Forsberg, Gävle
460104-935 Immonen, Hofors

460107- 65 Eriksson, Johanneshov
460802-713 Hallin, Krylbo
460803-753 Kranz, Hofors
460429-759 Adolfson, Skutskär
460505-693 Spetz, Johanneshov
460720-717 Ek, Avesta
460705-143 Lindh, Älvkarleö
460310-943 Andersson, Gävle
460626-753 Florentin, Forsbacka
460628-753 Andersson, Gävle
460360-711 Åman, Horndal
460623-753 Nilsson, Ockelbo
460527-147 Eriksson, Tierp
460109-755 Eriksson, Gävle
460111- 5 Blomgren, Johanneshov
460111-751 Gustavsson, Gästrike-Hammarby
460510-685 Kull, Avesta
460624-231 Söderberg, Gävle
460902-753 Hagström, Gävle
460623-933 Karlsson, Åshammar
460705-141 Andersson, Tierp
460301-755 Lundberg, Hofors
470720-913 Eriksson, Stockholm
460309-751 Bernkert, Gävle
460313-761 Krigsman, Hagaström
460314- 65 Vikander, Johanneshov
460425-775 Schröder, Forsbacka
460628-775 Johansson, Gävle
460630-751 Hillman, Hilleby
460422-827 Högström, Lofsdalen
460504-711 Svensson, Gävle
460311-759 Wanke, Forsbacka
460306-785 Israelsson, Ljungaverk
430527-757 Johansson, Gävle
460501-945 Westberg, Åshammar
460625-757 Karlsson, Gävle

HUMOR PÅ SJUNDE

Första ordern kom redan vid grinden: — *Följ röda snitslar till B-kasern.* 82 trappsteg upp i denna kom nästa: — *Nummer och namn?*

Därmed var vi inne i det första stadiet av vår militära utbildning, som till en början mest bestod av marschanträdanden, halter och hälsningar.

Vid uppställningarna i kompanikorridoren skulle inrättning ske efter golvspringorna. Fänrik Ö.: — *I det militära är det ingen skam att använda samma springa!*

Vi fick även lära oss vad alla stjärnor, streck och knappar betyder. Detta verkade besvärligt för en del. Befälselev 17 N. råkade ut för kaserndagunderofficeren i matkön: — *Dålig skoputs, N! — Ja, fänrik! — Kan inte N. gradbeteckningarna? — Jo, furir!*

Efter hand blev övningarna mera avancerade och en dag ansågs vi mogna för vår första självständiga orientering med karta och kompass. Löjtnant S.: *Spriten i kompasshuset är till för kompassens funktion och inte till tröst för vilsegångna orienterare!*

Veckorna gick. Vi började bli varma i kläderna, kamratandan växte fram. På den efterlängtade skördepermissen, som bara var en vecka för underbefälsplutonen, följde en sommarvecka för befälseleverna på Edskön. Där stiftades första bekantskapen med överskeppningsbåtar: tunga, klumpiga farkoster, som

Förberedelser för cykeltolkning. Med ansiktet mot kameran fr. v.: Hans Norberg, Kurt Johansson och Sten Lindberg, Gävle samt Olle Högberg, Forsbacka.

alltid först ska bäras och släpas i den svåraste terräng, som befälet kan hitta, innan det blir fråga om sjösättning. Två av våra var definitivt inte sjödugliga, tre andra verkade också de livsfarliga att sätta ut. Mycket riktigt: en hade inbyggda fontäner (!), en annan skickade sin bordläggning på egen seglats! Men för svenska befälselever är ingenting omöjligt (!) och efter diverse äventyr satte vi åter fötterna på moder jord! Vi hade orientering också: åtta infanterikilometer, dvs. tjugo civila!

Vi blev snart mera hemmastadda och skogsveckor, 3-milamarscher m. m. vållade inga bekymmer. Men de s. k. "myglarna" gör försök på sjukan och med befälet för att lindra tjänsten. Det lyckas inte alltid. Vpl A.: — *Överfurir, jag är fri tjänst med höger arm och anhåller att slippa cykeltolkningen!* Överfurir K.: — *Bind fast handen i tolklinan, så går det nog bra!* — *Men om jag skulle köra omkull?* — *Bekymra er inte om det. Alltid lossnar ni någon gång!*

På en övning tog vi en bro och "sprängde" den. En gammal dam från civilbefolkningen stoppades av posten, som förklarade att bron var "sprängd" och inte kunde passeras. Damen blev en aning konfunderad men skyndade raskt över. På andra sidan låg en soldat i gräset. Damen: — *Jo, den där på andra sidan — — — ?* — *Fråga inte mig, jag är död!* *F. med flera*

8. KOMPANIET

Stf: lt Uhlin
Stf: lt S Olsson

Adj: öfu Duste, rustm Höglund

Stabs- och trosstropp

Instr: fu Scheele

461018- 75 Wistedt, Enskede
460626-757 Eklund, Lingbo
460118-759 Lund, Valbo
440512-755 Svensson, Holmsveden
460803-777 Westlund, Trönödal
460423-759 Hellqvist, Landafors
460925-723 Pettersson, Bollnäs
460518-757 Eriksson, Sandviken
460505-771 Eriksson, Gävle
450129-773 Olsson, Arbrå
460516-765 Wahlman, Mackmyra
460515-759 Hasselgren, Gävle
460707-755 Herbertsson, Storvik

Stf: öfu S Thuresson

460104-773 Österberg, Söderhamn
460103-757 Forsberg, Sandviken
460228-761 Östblom, Sandviken
460928-755 Bengtsson, Skutskär
461019-777 Liljemark, Edsbyn
440324-145 Forslund, Kungsgården
460901-693 Hedlöf, Möklinta
460622-823 Wattman, Forsbacka
460516-761 Norén, Stråtjära
460421-773 Vestin, Ämotsbruk
460529-147 Richtnér, Furuvik
460522-777 Sjöblom, Sandviken
460719-755 Johansson, Gävle

Första skyttepluton

Chef: serg Munter

Stf: öfu N B Johansson

460409-773 Norell, Kilafors
440121-775 Eriksson, Edsbyn
460115-841 Nygren, Bispfors
460220-761 Zetterlund, Sandviken
470516-761 Örnborg, Hästbo
460519-703 Dahlström, Edsbyn
460901-773 Bohlin, Gävle
470404- 11 Borgman, Johanneshov
460709-719 Tjäder, Bollnäs
460918- 5 Rixner, Farsta
461002-731 Erenbrand, Gävle
430602-695 Amundsson, Söderhamn
460402-755 Johansson, Bollnäs
461018-755 Sundström, Iggesund
460904-777 Carlander, Hagaström
460624-755 Malmgren, Edsbyn
460922-777 Mattsson, Österfärnebo
460830-751 Olsson, Bollnäs

460914-129 Blom, Johanneshov
440221-783 Isaksson, Ljungaverk
460208-773 Båth, Bollnäs
460312-771 Eriksson, Bollnäs
450930-757 Östrin, Söderhamn
460527-613 Våleman, Stugsund
460910-755 Laag, Gävle
460717-779 Embretsén, Edsbyn
460903-759 Hillerström, Valbo
460926-757 Lager, Gävle
460518-753 Olsson, Bergvik
460323-757 Söderlund, Iggesund
460516-759 Lund, Hofors
460208-751 Johansson, Sandarne
460617-761 Nordqvist, Bollnäs
460626-779 Lindberg, Edsbyn
460823-739 Gustafsson, Ljusne
460522-775 Garp, Kilafors

Andra skyttepluton

Chef: lt Arnborg

Stf: fk Winberg, öfu Sundell

Instr: öfu Fernström, fu Fernqvist

460715-771 Karlsson, Bollnäs
451217-761 Helin, Söderhamn
450607-751 Berggren, Alfta
460216-751 Olsson, Vallsta
460923-233 Sandström, Hägersten
470318-757 Berglund, Sandviken
460427-775 Teodorsson, Edsbyn
460928-771 Hansson, Vallsta
460601-777 Larsson, Rengsjö
460601-753 Ivarsson, Edsbyn
460706-775 Olovsson, Söderhamn
460902- 67 Hansson, Johanneshov
470206-757 Wenngren, Gävle

460915-735 Olsson, Fors
391001-939 Franke, Sandviken
460122-775 Järnberg, Edsbyn
460223-759 Hansson, Hofors
470213-773 Olnils, Bollnäs
460313-781 Öqvist, Bollnäs
460905-757 Andersson, Jädraås
460906-943 Johansson, Söderhamn
470524-757 Bolander, Kungsgården
460628-779 Eklund, Bollnäs
460801-641 Eriksson, Bollnäs
460926-801 Jönsson, Gävle
470216-697 Munter, Hagaström

461003-751 Gille, Gävle
460924-753 Lindén, Lingbo
460616-615 Edgren, Kumla
460328-757 Nilsson, Iggesund
450801-753 Helmersson, Marmaverken
460829-755 Sjöberg, Hilleby
460620-763 Hast, Bollnäs
460904-531 Hansson, Hofors

460831-731 Landberg, Fors
460410-741 Andersson, Marmaverken
460626-755 Olsson, Bollnäs
461018-771 Lindblom, Bollnäs
460826-731 Hedlund, Avesta
460514-755 Norén, Lingbo
460918-711 Mörk, Avesta
470201-751 Wallin, Hilleby

Tredje skyttepluton

Chef: fk K N E Olsson

Stf: fu Östlund

Instr: fu Jägare

450706-753 Johansson, Bollnäs
470524-763 Eriksson, Sandviken
460206-757 Rasmussen, Ljusne
460228-757 Persson, Hälsingmo
461010-757 Ohlsson, Söderhamn
460406-761 Lindholm, Söderhamn
460429-779 Eriksson, Söderhamn
460727-755 Rosén, Alfta
461212-757 Orest, Ljusne
460912-713 Persson, Avesta
460917-843 Göransson, Hofors
460630-775 Ohlsson, Edsbyn
470623-691 Hedström, Hofors
460410-775 Andersson, Bollnäs
460519-683 Mattsson, Bollnäs
460605-771 Jonsson, Bollnäs
470922-757 Sundlöv, Gävle
460915-773 Johansson, Gävle
431206-751 Elg, Bollnäs

450917-775 Johansson, Arbrå
460115-775 Östling, Edsbyn
460217-757 Sandström, Bollnäs
460321-941 Sonneryd, Söderhamn
470715-753 Lindberg, Hofors
460927-755 Ek, Avesta
460920-140 Lövgren, Tobo
470710-761 Oscarsson, Gävle
460905-759 Jansson, Gävle
460617-173 Palmeby, Söderhamn
461001-697 Söderholm, Bollnäs
470726-763 Orre, Söderhamn
460331-751 Norberg, Bollnäs
460516-753 Frisk, Runemo
460521-775 Zevgren, Bollnäs
480728-143 Delin, Gävle
460829-775 Jonsson, Edsbyn
471024-751 Simonsson, Ockelbo

ENSKILD FÄLTTÄVLAN

Nummer 22! Mitt startnummer ropas upp och jag cyklar fram till fönstret i officerspaviljongen för att få startkortet ifyllt. *Starttid 2244!*

Det handlar om enskild fälttävlan i allmänhet och cykelorientering i synnerhet med start i Marma och mål på kasern. Regnet strömmar ner och mörkret är lika ogenomträngligt som en tallrik blåbärssoppa! En sista kontroll att allt är med: packningen ordentligt surrad på pakethållaren. De sista milen kan ju bjuda på skiftande väglag.

GÅ! Det bär iväg E 4 norrut. Regnet strömmar, ja, forsar över mig. En veritabel flod letar sig ner innanför kragen. Efter en *plutons-privat* samling vid kraftverket, där vi passerar i samlad trupp — vi sparade in närmare en mil på det schackdraget! — gör vi omstart. Någon rättvisa ska det väl vara: det är ju i alla fall tävling!

Tävling, ja! Nu börjar klappjakten mot första kontrollen. Små klungor av gröna spökfigurer trampar fram efter den våta,

blänkande asfaltvägen *allt vad tygen håller*. Fast före starten hördes från många: — *Jag tänker då i alla fall bara promenadåka!* Men nu är det högsta fart av alla!

Vi hittar första kontrollen och fortsätter efter en flottränna. Vägen smalnar till skogsbilväg och efter andra kontrollen balanserar vi på såphala plankor över flottrännan till en stig mot den tredje. *Stig, ja!* Att åka tungt lastad cykel på stenig stig är svårt på dagen — i nattmörker och hällande regn är det omöjligt! Till råga på allt får vi släpa cyklarna en lång stund och leta stigen!

Men tredje kontrollen återfinns. Regnet upphör — regnkapporna av — nu har vi *bara* fem km vattenfylld skogsbilväg till nästa kontroll — — —. *Högsta fart*. Här i skogens dunkla djup är all cykelexercis bortblåst och de trafikregler, som tillämpas bör förbigås med tystnad! — — —

Efter sjunde kontrollen följer 3 km orientering till fots, som vi hämtat krafter till genom en fältmässig matrast. Se'n bara 2,5 mil till kasern — — —. Förbi Skutskär är vi en klunga på fem i rena lagtempot — — — Furuvik — — — nu behövs ett extrakol, om vi ska hinna matsalen före kl 07.00.

Vi klarar det och passerar vakten med *tillfredsställelse* (!) efter sju mil i regn och mörker. Till och med logementet med alla sina sängar förefaller oss — — — *VACKERT!*

"Femman"

Några 8:e-kompanister i populära Boulognerskogen. Med ansiktet mot kameran fr. v.: Torsten Jansson, Hofors, Roland Edgren, Örebro, Stig Helmersson, Marmaverken och Kjell Olsson, Norrala.

9. KOMPANIET

Chef: kn Åkerman
Adj: rustm Höglund
Stf: lt Blom

Första pansarvärnstroppen

Chef: fj Järnkrok
Stf: fu Ögren

450227-771 Wallin, Hofors
460225-771 Hemlin, Gävle
460224-933 Mäki, Hofors
460413-757 Strid, Skutskär
460515-755 Wallo, Forsbacka
440124-759 Brundin, Söderhamn
450304-777 Larsson, Sandviken
450325-757 Skalberg, Avesta
450719-773 Säll, Hagaström
450913-749 Larsson, Avesta
451221-771 Bokström, Arbrå
460102-951 Söderberg, Älvsjö
460112-501 Lycknert, Johanneshov

460113-751 Fagerhov, Bollnäs
460117-771 Hallkvist, Gävle
460119-751 Johansson, Hofors
460125-713 Engström, Avesta
460130-773 Engström, Sandviken
460131-771 Ädel, Gävle
450819-773 Jansson, Söderhamn
460205-755 Norén, Gävle
460205-757 Viklund, Gävle
460212-129 Westin, Sandviken
460212-779 Åberg, Sandviken
460331-771 Larsson, Gävle
460401-757 Eriksson, Sandviken

Andra pansarvärnstroppen

Chef: fj Brandström
Stf: fu Söderlund

460127-777 Fredriksson, Sandviken
460330-737 Lindh, Åshammar
460423-147 Skoglund, Skärplinge
460502-779 Danielsson, Sandviken
460530-145 Hägerström, Tierp
4602161157 Aspgren, Örbyhus
460219-755 Hedin, Gävle
460220-757 Svärd, Hofors
460221-669 Larsson, Hofors
460224-755 Saxin, Gävle
460224-775 Göthe, Gävle
460226-759 Lindberg, Hofors
460228-775 Olsson, Strömsbro

460304-775 Larsson, Storvik
460305-767 Eriksson, Gävle
460314-771 Granlund, Järbo
460315-143 Larsson, Avesta
460316-771 Hillman, Gysinge
460319-757 Lindfors, Österfärnebo
460321-775 Blomstrand, Söderhamn
460321-777 Lindberg, Sandviken
460321-779 Pettersson, Österfärnebo
460322-759 Sundqvist, Åmotsbruk
460325-775 Andersson, Sandviken
460326-771 Bergström, Hofors

Fr. v. Karl Göran Wallin, Tord Ädel, Kurt Norén, Bengt Strid samt Stefan Wallo.

Andra pansarvärnspluton

Chef: fj Bender
Stf: serg Qvist
Instr: fu Näslund, J Larsson, Ellebo

431220-661 Björk, Hofors
440418-755 Nordgren, Solna
440712-761 Nordström, Sandviken
451210-103 Moberg, Sundbyberg
460112-711 Söderling, Finspång
460113-753 Lundquist, Ockelbo
460308-757 Storm, Sandviken
460312-777 Holmgren, Strömsbro
460509-755 Eriksson, Gävle
460404-715 Klingsmo, Rosshyttan
460405-735 Bergström, Avesta
460408-765 Roth, Sandviken
460409-775 Jansson, Sandviken
460413-765 Gustavsson, Gävle
460413-773 Nyström, Gävle
460419-773 Joelsson, Edsbyn
460423-733 Berglin, Sandviken
460430-763 Gustafsson, N. Valbo
460502-711 Sundberg, Horndal
460506-771 Samuelsson, Strömsbro
460507-693 Ohlsson, Krylbo
460518-011 Wallin, Gävle
460521-759 Andersson, Gävle
460523-759 Carlsson, Gävle
360524-641 Johansson, Gävle
460524-757 Eriksson, Storvik
460527-755 Larsson, Hofors
460528-759 Wahlman, Gävle
460528-943 Vetterstrand, Hofors
460606-771 Alvarsson, Edsbyn
460606-773 Sund, Kilafors
460609-755 Bengtsson, Njutånger
460618-775 Bergström, Årsunda
460626-765 Bergström, Gävle
460703-757 Erlandsson, Gävle
460707-711 Dahlberg, Avesta
460708-755 Östman, Hofors
460709-771 Bergman, Sandviken
460214-823 Karlsson, Sandviken
460722-753 Nordin, Sandviken
460730-753 Larsson, Gävle
460802-775 Danielsson, Ljusne
460810-645 Andersson, Oppalaby
460822-751 Lock, Edsbyn
460916-771 Bergkvist, Vallsta
460921-321 Permickels, Arbrå
460929-755 Hedblom, Bollnäs
461005-773 Carlsson, Söderhamn
470824-757 Sundström, Gävle

CYKELSOLDAT 66

En liten cykeltripp på 50 km! Tänk att få se en bit av Sverige från cykel: humöret är överlag på toppen!

Vi trampar undan kilometer efter kilometer, förbi byar, skogar, sjöar och grönskande fält. Tänk vad det svenska landskapet i alla fall är vackert sett från en cykelsadel!

Flyglarm! Bort från den nyskrapade vägen — in i den gröna skogen för skydd mot fientliga kulor! *Faran över!* Åter försvinner kilometer efter kilometer — än så länge fortfarande under glatt trampande.

Klockan tickar minuter — timmar; sugningar i soldaternas tidsinställda magar, drömmar om kokvagnar med ärtsoppa och pannkaka med jordgubbssylt eller om vackra lottor med härliga rätter på silverfat! Men den vackra drömmen blir bara spritkök och kokkärl med vacumförpackad mat, som egenhändigt lagas med ivriga, ganska vana händer. Den "superba" maten slukas med en glupskhet, som är typisk för svensk soldat modell 66.

Vägens cykelmatadorer fortsätter — kilometer blir mil i pluralis! Nu är blickarna inte längre pigga och glada. Naturen tjusar inte med sin skönhet. Tramptagen är inte längre snabba och kraftfulla. De nygrusade, cykeltröga vägarna får oss att känna alla krämpor (läs: såriga sittdynor!) och längta efter en varm dusch och en mjuk säng.

Gruppen trampar — trampar — — vägen tycks längre och längre: ett helt Sverigelopp kvar till "mål"! Byar, skogar, sjöar och grönskande fält blir till gytter av färger, som återspeglas i trötta, dimmiga rekrytögon.

Så — äntligen skymtar de grå, trista Marmabarackerna. För svettiga, cykelbrutna rekryter i trance ter de sig som ett drömslott. Den kvällen somnade vår del av det svenska försvaret in i en djup törnrosasömn på hårda soldatsängar, drömmande om frukost på mjuk säng, serverad på silverfat av vackra lottor!

Nordgren

11. KOMPANIET

Chef: kn Björk
Adj: rustm Lundström
Stf: lt Björkenstam

Eldledningspluton
Chef: fk Ringqvist
Stf: öfu Högberg
Instr: serg Wing, öfu P R Persson

450723-947 Kindberg, Johanneshov
451228-753 Wessling, Gävle
460118-773 Olausson, Sandviken
460123-697 Andersson, Gävle
460316-715 Eriksson, Vällingby
460405-715 Wahlström, Avesta
460508-143 Sternemo, Gävle
460525-143 Söderhäll, Älvkarleby
460528-757 Larsson, Hofors
460617-751 Jonsson, Bollnäs
460707-757 Eriksson, Gävle
460725-933 Rönn, Arbrå
460802-779 Nikolausson, Ljusne
471109- 19 Malmström, Nacka
460930-775 Stenberg, Gävle
470105-715 Scherp, Hofors
470107-751 Bergström, Hofors
450114-125 Sundström, Gävle
421127-751 Valtonen, Gävle
430120-753 Wallin, Gävle
440112-935 Berg, Storvik
440316-755 Persson, Stråtjära
440701-757 Karlsson, Sandviken
451031-779 Bolund, Sandviken
450121-777 Björkman, Gävle
450419-699 Östman, Vällingby
450630-135 Schill, Sollentuna
460521-779 Pettersson, Årsunda
451103-763 Bleckert, Sandviken
451115-935 Ulfves, St. Vika
451219-775 Hansson, Ovanåker
451229-773 Österberg, Storvik
460102-753 Alfredsson, Bollnäs
460123- 17 Thoresson, Johanneshov
460318-763 Eriksson, N. Valbo
460404-763 Sjöström, Söderhamn
460418-751 Eriksson, Sandviken
460419-757 Sköld, Hofors
460720-751 Hellberg, Sandviken
460119-731 Vesterlund, Horndal
460827-713 Björk, Avesta
460830-773 Tägtström, Kungsgården
460924-705 Berglund, Krylbo
460928-733 Rehnström, Avesta
461020-753 Hjerpe, Gävle
461110-753 Norling, Hofors
461117- 27 Franzén, Skärholmen
460204-755 Lind, Mackmyra
460211-933 Ziprus, Storvik
460406-777 Dahlström, Sandviken

Första Pjäspluton
Chef: fk Hiedland
Instr: fu Svenneke

440110-751 Karlsson, Strömsbro
440727-739 Ahl, Avesta
441021-939 Wiman, Gävle
441205-751 Hansson, Gävle
450427-141 Liljeberg, Gävle
450605-773 Nilsson, Bollnäs
450221-751 Lundström, Sandviken
450401-715 Borg, Näs Bruk
450423-751 Wahlström, Gävle
450528-711 Karlsson, Horndal
450529-753 Eriksson, Storvik
450824-771 Östberg, Gävle
460305-765 Andersson, Gävle
460422-755 Lindberg, Gävle
460501-213 Frisk, Sandviken
460723-751 Vestlin, Sandviken
460724-773 Broberg, Gävle
460726-753 Ageflod, Gävle

Stf: öfu Y Larsson

460727-711 Isaksson, Horndal
460407-695 Åkerblom, Avesta
460728-771 Sjökvist, Norrsundet
460729-751 Olsson, Avesta
460730- 71 Lundquist, Johanneshov
460730-757 Persson, Ockelbo
460731-751 Wikholm, Gävle
460818-761 Söderström, Gävle
441026-761 Broman, Sandviken
460220-765 Svanholm, Marmaverken
460207-757 Wallström, Gästrike-Hammarby
451214-755 Olsson, Enånger
451220-941 Olsson, Söderhamn
460112-779 Johannesson, Hofors
460204-735 Berglund, Avesta
460321-733 Blomstrand,
461219-751 Klar, Edsbyn

Andra Pjäspluton
Chef: fj Ö Andersson
Instr: fu B G Jonsson

460412-757 Danielsson, Gävle
460518-151 Palm, Tierp
460708-757 Sundman, Iggesund
460828-695 Steen, Fagersta
460627-149 Andersson, Vendel
470212-939 Blom, Hofors
470514-103 Nygren, Viggbyholm
460624-779 Segrelius, Storvik
460801-771 Hedström, Bergby
450304-141 Fougman, Gävle
460804-759 Blomgren, Hofors
460805-753 Hansson, Hofors
460805-763 Suigussar, Gävle
460807-735 Blixt, Krylbo
460809-755 Edling, Enskede
460813- 65 Lund, Farsta
460813-777 Naenfeldt, Sandviken

Stf: fu Ellebo

460815-771 Persson, Sandviken
460816-785 Jonsson, Forsbacka
460819-145 Bohlin, Enbo
460820-775 Eriksson, Voxnabruk
460822-753 Elvsberg, Hofors
460405-781 Stenford, Hofors
471004-115 Holtsjö, Saltsjöbaden
450606-771 Wik, Bergvik
460111-713 Larsson, Avesta
450408-947 Hedlund, Gävle
460213-759 Wahlman, Hagaström
460216-761 Deime, Gävle
460223-753 Andersson, Hå
460330-767 Fagerström, Sandviken
460113-731 Holmberg, Horndal
460129-719 Svedlund, Krylbo

Trosstroppen
Chef: rustm Försäter

430313-779 Olsson, Furuvik
440216-691 Veiring, Strömsbro
440224-753 Westerlund, Hofors
460219-733 Nordström, Horndal
460226-755 Boman, Bollnäs
460314-753 Nordin, Gävle

460528-763 Tapper, Älvkarleö
460613-775 Åsberg, Gävle
460615-757 Jönsson, Gävle
460708-715 Olsson, Norrala
460618-773 Olsson, Sandviken

MANDOMSPROV

Ryggväskor packas, stridsselar ordnas, remmar spänns, fötter vårdas, remmar går sönder och lagas och 54:an pustar. Äntligen har varenda liten chans för skavsår eliminerats med fotlappar, handdukar och arméns onämnbara. *Uppställning för 2-milamarsch!*

38:an har krångel med nerverna — tjuvstartar! Omstart! 62:an knuffas fram av ivriga kamrater: omstart! Tredje gången gillt! 54:an löper snabbt till ledningen i en 15-mannaklunga. Första halvmilen: inga större besvär. Endast 54:an gör markförluster! Första kontrollen: fortfarande alla glatt stånkande. Några stannar och läser Expressen, andra vilar en stund på kontrollantens granrisbädd. — — —

Efter hand bildas tre klungor: tätklungan, mellanklungan (med 54:an) och "strulklungan". Tätklungan rusar beslutsamt framåt, i mellanklungan råder tveksamhet om gång eller språng, men i "strulklungan" tvekas inte: i makligt tempo promenerar man fram över backarna — spelar schack — tar några dansteg till toner från medförda transistorapparater eller går bara och njuter och ventilerar ev. ornitologiska intressen.

Snart känns packningarna mer än lovligt tunga. 35:an: — *Den här dj-a packningen väger tamefan ett ton!* — — 37:an: — *Vad har du då glömt?* — — —

De första går i mål. Utpumpade slänger de sig över mållinjen med hoppfull blick om extra permission: drömmar, som brutalt ska krossas? Mellanklungan lunkar i mål i moderat tempo.

Befälseleverna Larsson och Malmström släpar kollegan Nikolausson i mål.

Gryningen närmar sig och i takt med den "strulklungan". Stoj och glam: de *dräller* i mål! Så småningom är alla inräknade — utom 54:an! — —

Solen glimmar över trädtopparna. Nu avtecknar sig 54:ans silhuett uppe på höjden och vinglar ner mot mål. Men vad ser vi? Vad händer? *Visitation!* Ett magasin saknas!

..— Det håller inte, gosse! Spring om! Gör det! — Ja, furir — ja, furir — — — !

QUO VADIS, 54:an?!

12. KOMPANIET

Chef: kn Lingblom

Adj: rustm S A Jonsson

Anspannspluton

Chef: rustm Wiklund

Stf: öfu Timper

Gruppchefskola

460104-751 Bohman, Gävle
460613-763 Wikholm, Storvik
460618-757 Östling, N. Valbo
460806-717 Eriksson, Åmotsbruk

461019-753 Sjödin, Ockelbo
461212-761 Marcusson, Mackmyra
471217-755 Olsson, Trönödal
471230-771 Bertilsson, Alfta

Övriga

460201-757 Berglund, Åshammar
460201-767 Persson, Österfärnebo
460209-771 Hansson, Svabensverk
460221-757 Johnsson, Bergby
460301-753 Eriksson, Oppalaby
460302-757 Andersson, Ockelbo
460308-759 Jonsson, Stråtjära
460313-731 Tallbo, Årsunda
460315-759 Olsson, Österfärnebo
460324-779 Voxblom, Voxnabruk
460328-695 Karlsson, Östervåla
460408-759 Backlund, Storvik

460411-751 Karlsson, Holmsveden
460509-771 Jonsson, Svabensverk
560516-755 Persson, Bollnäs
460523-771 Rigander, Gävle
460605-695 Juhlin, Torsåker
460605-753 Persson, Hedesunda
460607-711 Nordqvist, Stråtjära
460608-143 Gunnarsson, Enbo
460609-757 Olsson, Ockelbo
461003-775 Sundgren, Årsunda
461019-771 Eriksson, Arbrå
461206-771 Lind, Vallsta

Bil- och traktorpluton

Chef: lt Lindman

Stf: rustm Försäter

Instr: öfu Lindeberg

Gruppchefskola

431214-755 Bergkvist, Hofors
460201-753 Neuman, Gävle
460220-765 Svanholm, Marmaverken
460301-751 Liss-Larsson, Bollnäs
460402-753 Henriksson, Alfta
460501-143 Sehlberg, Tierp

460512-755 Sundström, Gävle
460710-147 Jansson, Söderfors
460716-145 Lindfors, Söderfors
460724-761 Thoren, Gävle
460808-753 Zetterström, Gävle

Övriga

441203-149 Persson, Gävle
450307-755 Assander, Strömsbro
450617-697 Persson, Norrala
450704-143 Karlsson, Skutskär
450707-755 Einarsson, Södertälje
450906-757 Löfgren, Gävle
451006-751 Elfberg, Alfta
460204-755 Lind, Mackmyra
460206-763 Eriksson, Horndal
460220-785 Nordén, Bollnäs

460301-771 Hännestrand, Bergvik
460307-947 Olsson, Bollnäs
460315-811 Edström, Vallvik
460320-777 Gisselsson, Trönödal
460519-751 Holmlund, Sandviken
460721-753 Linde, Ockelbo
460802-771 Morin, Hofors
460805-751 Eriksson, Hofors
461018-757 Stolt, Ockelbo

Bilförarpaus i sommarvärmen: fr. v. Sven-Olof Persson, Gävle, Göran Karlsson, Skutskär och Stig Einarsson, Södertälje.

Traktoravdelning

Gruppchefskola

430313-779 Olsson, Furuvik
440216-691 Veiring, Strömsbro
440224-753 Westerlund, Hofors
440922-575 Lärk, Sandviken
441026-761 Broman, Sandviken
450606-771 Wik, Bergvik
460111-713 Larsson, Avesta

Övriga

450408-947 Hedlund, Gävle
451214-755 Olsson, Enånger
451220-941 Olsson, Söderhamn
460112-779 Johannesson, Gävle
460113-731 Holmberg, Horndal
460204-735 Berglund, Avesta
460207-757 Wallström, Gästrike Hammarby
460211-933 Ziprus, Storvik
460213-759 Wahlman, Hagaström
460216-761 Deime, Gävle
460219-733 Nordström, Alfta
460223-753 Andersson, Östansjö, Hå
460226-755 Boman, Bollnäs
460314-753 Nordin, Harkskär
460321-773 Blomstrand, Söderhamn
460330-767 Fagerström, Sandviken

Traktorpluton

Chef: fj Sörqvist
Stf: rustm Falk
Instr: fu Fernqvist

Gruppchefskola

460427-777 Nygren, Årsunda
460520-755 Persson, Ockelbo
460522-777 Sjöblom, Sandviken
460603-759 Hedberg, Storvik
460611-761 Wikström, Gävle
460612-141 Karlsson, Hofors
460721-757 Olsson, Gävle
460824-759 Åberg, N. Valbo
460925-723 Pettersson, Bollnäs

Övriga

460330-777 Rehn, Sandviken
460331-713 Herbertsson, Horndal
460407-755 Mörk, Söderhamn
460424-773 Bengtsson, Järbo
460428-575 Hallbygård, Gävle
460505-771 Eriksson, Gävle
560507-775 Eriksson, Edsbyn
460518-757 Eriksson, Sandviken
460519-751 Holmlund, Sandviken
460622-823 Wattman, Gävle
460624-143 Bengtsson, Skutskär
460625-145 Karlsson, Farsta
460625-777 Andersson, Söderhamn
460707-755 Herbertsson, Storvik
460708-715 Olsson, Norrala
460719-755 Johansson, Gävle
460720-141 Bertilsson, Tierp
460723-895 Paulsson, Forsbacka

460609-163 Jonsson, Borlänge
460612-775 Viberg, Sandviken
460615-759 Sundberg, Hofors
460616-755 Zakrisson, Sandviken
460619-763 Hansson, Gävle
460620-177 Setterholm, Gävle
460620-761 Hellström, Sandarne

460729-777 Norlin, Sandviken
460803-771 Englund, Bollnäs
460806-757 Dahlström, Alfta
460826- 19 Olsson, Arbrå
460922-759 Lindholm, Stråtjära
461002-771 Jonsson, Bollnäs
461021-751 Magnusson, Runemo

Förplägnadspluton

Chef: rustm K Persson

Stf: öfu Olshage

Gruppchefskola

450129-773 Olsson, Arbrå
450509-753 Berglund, Hofors
460219-757 Karlsson, Gävle
460514- 17 Wallstedt, Storvik

460511-751 Abrahamsson, Knivsta
460528-763 Tapper, Älvkarleö
470610-863 Kvarnström, Hofors

Övriga

451117-753 Johansson, Sandviken
451209-713 Hellberg, Krylbo
460214-779 Magnusson, Sandviken
460224-751 Nyquist, Hille
460312-759 Olsson, Sandviken
460410-737 Lindmark, Horndal
460410-759 Fors, Sandviken
460413-755 Åström, Gävle
460421-773 Vestin, Åmotsbruk
460515-759 Hasselgren, Gävle
460516-765 Wahlman, Mackmyra
460529-147 Richtnér, Furuvik
460606-761 Andersson, Ovanåker

460610-755 Jansson, Hofors
460613-775 Åsberg, Gävle
460615-757 Jönsson, Gävle
460618-773 Olsson, Sandviken
460625-755 Björklund, Gävle
460629-801 Nilsson, Sandviken
460710- 5 Almeborn, Västerås
460710-755 Wåhlander, Gävle
460826-771 Hallin, Arbrå
460910-753 Sörensson, Iggesund
461109-769 Viklund, Gävle
460708-715 Olsson, Norrala

HISTORISK MARK

Farsgubben gjorde också rekryten på Kungsbäck. Tänka sig att han har legat på samma kompani och i samma logement! Och att han hade min kompanichef som plutonchef! Det var på jägarna och han var visst en riktig hårding på den tiden. Åtminstone om man ska tro, vad farsan berättar.

Vintern var värst, säger farsan. Det var på kalla 40-talet under beredskapstiden. Skidåkning och spårning mest varje dag. Och mycket snö och kallt. På vintermanövern gick dom på spaningsuppdrag flera da'r i sträck utan att se skymten av en kokvagn och frös och svalt halvt ihjäl, berättar gubben — om man nu ska tro honom.

Usch ja, vi har vår vinter kvar med manöver och allt. Undras just hur det ska gå? Men på 12:e är vi ju helt motoriserade, så spårning ska vi väl slippa? Och bilar och traktorer ska väl kunna ge oss lite' värme?

Gammelfarfar var förresten Kungsbäckskrigare han också. Fast det var så längese'n, så han minns inte så mycket från den

tiden. Man han låg i C-kasern, som nu repareras och blir fin värre med varmt och kallt vatten i tvättrummen, sänglampor och tryckluft för vapenvård. Beredskap hade dom också på farfars tid under första världskriget. Mera idylliskt var det nog i alla fall på den tiden. Fast dålig mat: mest sill, gröna ärter och ärtsoppa, berättar farfar.

Nu för tiden har vi fin-fint krubb. Lika bra som hemma om inte bättre. Till efterrätt vankas det till och med glass en gång i veckan. Sill får vi inte så ofta — fast den är god. Och fisk har vi liksom lite' svårt med. Fast nog är den bättre än den vi vägrade äta på skolbespisningen.

Ja, ja! Det mesta är kanske nytt och annorlunda än förr i tiden. Men man känner igen en hel del också som far och farfar berättat. Som på en övning för någon vecka sedan — — —

— *Kulsprutan ska understödja från dikesslutet! vrålade fanjunkarn. — De' har den gjort de senaste tjugo åren och de' ska den göra i år också!*

Lärkan

Kamratföreningen

försäljer från lager:

Bocken 1961	Allmän del	Utsåld
Bocken 1962	Staben	Pris 5:—
Bocken 1963	Livkomp	Pris 5:—
Bocken 1964	Färnebo kompani	Pris 5:—
Bocken 1965	Forsa kompani	Pris 5:—
Bocken 1966	Alfta kompani	Pris 5:—
Bocken 1967	Ovansjö kompani	Pris 12:—
Med Hälsinge regemente i beredskap		Pris 4:—
Kamratföreningens nål		Pris 3:—

Tillkommer expeditionsavgift 1:—

Beställning sker enklast genom att beloppet insättes på postgiro 583580, Redaktion Bocken, Gävle, med angivande på talongen om önskad leverans.

I FÄDRENS SPÅR
FÖR FRAMTIDS SEGRAR

Idrotts- och skytteverksamheten vid regementet för en rikligt blomstrande tillvaro, med goda möjligheter för de allra flesta att inom regementet mäta sina krafter i olika tävlingsformer, och för de bästa att representera regementet i större tävlingssammanhang.

Året inleddes med en härlig vinter för skidsporten, där slitvargen Hilding Lindström fortfarande är den drivande kraften, och i år hade äran och nöjet att skörda framgångar såväl som tränare och ledare som framgångsrik åkare. Som bästa resultat

Regementets lag vid MM i patrulltävling 25 km i Östersund. Bakre raden från vänster: Fahlén, Jansson, fj Lindström och lt Olsson. Främre raden fr. v. Johansson, Olsson, serg Fors och fk Gustafsson.

måste nog sättas tredjeplaceringen vid militärmästerskapen i patrulltävling 25 km. Endast I 5:s specialtrimmade patruller lyckades komma före de våra i prislistan. Glädjande på skidfronten är att det börjar komma en del nya namn på befälssidan. Bland officerarna må nämnas Erik Olsson och Benny Gustavsson, bland underofficerarna Sune Fors, Enar Albertsson och Östen Andersson, bland underbefälet är läget sämre men Jan Castell och Lars Lundberg är väl de som främst försvarar deras färger.

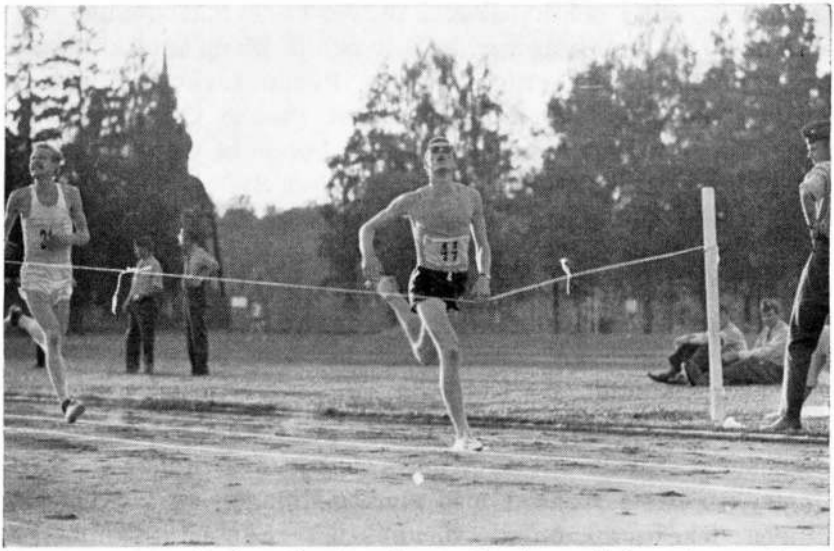
Fältidrottarna började året mindre lyckosamt vid 2. MID vinterfälttävlan. Men redan i februari vid militära mästerskapet i Eksjö återställdes ordningen, med topplaceringar för våra sex deltagare och seger i lagtävlingen och 1 14:s andra lag på tredje plats. På skyttesidan blev Bengt Nilsson förbundsmästare i skidskytte medan Erik Persson var den främste i fältskytte under vintern.

Under vårsäsongens fortsatta skjutningar höll sig Sven Jonsson fint framme med pistol, men hur länge kan han hålla undan för unge Curt Ögren, som väl inte ens själv vet hur bra han är? Bengt Nilsson hade goda framgångar med kpist och blev bl. a. förbundsmästare i fältskjutning och mästare i skolskjutning vid riksskyttet i Västerås. Men när det kom till föreningsmästerskap vann Konrad Apelgren fältskjutningen och Erik Jonzon skolskjutningen.

2. MID:s mästerskap i skjutning dominerades av I 14:s skyttar som vann allt utom lagtävling pistol.

Vårens orienteringssäsong blev mycket kort på grund av den sena snösmältningen, men vid 2. MID:s budkavlelöpning i juni visade de våra god form genom en överlägsen dubbelseger uppe i Östersund. Vid denna tävling fick årets nyinryckta värnpliktiga för första gången tillfälle att försvara regementets färger och Väsby-grabben Börje Johansson hade nöjet springa först över mållinjen i det segrande seniorlaget, som i övrigt bestod av Jan Castell och Sune Fors. Övriga värnpliktiga som visade goda takter var Alf Olsson, Lars Holm, Börje Rehnström och Arne Törnros.

I juli inleddes den långa raden av regementsmästerskap med att 8. komp blev fotbollsmästare. Friidrottsmästerskapen dominerades av mångkunniga Stenberg 11. komp och Amundsson

Segraren i 400 m finalen vid mästerskapet i fri idrott vpl Amundsson 8. komp spränger målsnöret tätt följd av Grängfors Livkomp.

8. komp samt konditionsstarka Grängfors och Johansson Livkomp, medan 5. komp. visade god bredd genom att ta hem båda stafetterna.

Årets bäste militäre femkampare har varit befelev Andersson Livkomp. Visserligen var den mer rutinerade korpral Svanberg bäst i milomästerskapet, som helt dominerades av I 14:s representanter, men i regementsmästerskapet segrade Andersson och sedan var han även bäste I 14-deltagare i både militär- och armémästerskapet.

Under hösten tog regementet farväl av 2. MID genom att vinna praktiskt taget allt i nattorienteringsmästerskapet och att överlägset hemföra militärbefälhavarens lagmästerskap i fältidrott. Inom regementet blev Karl-Erik Björk mästare i såväl dag- som nattorientering medan Börje Johansson lyckades bäst vid militärmästerskapet i orientering genom att i mycket hård konkurrens överlägset vinna juniorklassen. Johansson deltog även i militära VM i Norge där han belade en hedrande femtondeplacering och ingick i det segrande svenska laget.

Höstens mest omfattande tävling inom regementet är gruppfälttävlan, en dygnslång konditionskrävande patrulltävling, där

soldaternas vilja och kunskaper prövas under påfrestande omständigheter. Även i år var det Liv och 5. komp som kämpade om de främsta platserna. Till sist kunde Livkompanisterna Lind, Andersson, Johansson, Törnqvist, Stahre, Collin och Östlund dra sig segrande ur kampen och kunde se fram emot två dagars extra ledighet. På skyttesidan har Sven Jonsson under hösten varit den framgångsrikaste med ett flertal goda placeringar i pistolskytte. Av gevärsskyttarna har Torgny Järnkrok och Ivar Fredman varit flitigast i elden. Glädjande nog har även några yngre förmågor börjat ägna sig åt den svåra konsten att hantera "långbössan". Av dessa har Per Söderblom varit framgångsrikast.

Simkunnigheten vid regementet är god. Detta bevisas av att regementet segrade i såväl Arméns simborgartävling, som i tävlingen om bästa resultat med simutbildningen av vid inryckningen icke simkunniga värnpliktiga. Sammanfattningsvis måste konstateras att regementet under året väl hållit sin ställning som ett av landets bästa förband, och att ett flertal yngre förmågor tränger på för att avlösa de äldre kämparna. Man får hoppas att denna avlösning kommer i tid så att inte regementet drabbas av samma downperiod som i mitten av femtiotalet och att den nya generationen får arbeta med regementets idrott och skytte under samma gynnsamma omständigheter, som rått under överste Henrikssons chefstid. Utan regementschefens förståelse och stöd hade det icke varit möjligt att nå fram till regementets nuvarande höga standard.

Bengt Nilsson

TÄVLINGSRESULTAT

JANUARI

2. MID fälttävlan på skidor

Sen: 4. E Danielsson; 17. J Castell; 20 B Gustavsson; 21. S Fors; 25. J Larsson; 34. A Wallin.
Oldb: 3. B Nilsson; 7. K-E Björk; 17. J Wickbom; 23. E Jonzon.
Lag: 4. I 14.
Vpl: 4. K-G Jansson; 9. H Johansson; 17. C Sundström; 25. U Olmårs.
Lag: 4. I 14.

Reg M skidstafett (10×3 km)

Komplag: 1. 5. komp lag 1 (Jansson, Nilsson, Biller, Norman, Åberg, Sundström, Eklund, Johansson, Svanberg, Fahlén); 2. 5. komp lag 2; 3. Livkomp; 4. 8. komp; 5. 6. komp; 6. 7. komp; 7. 10 komp.
Befälslag: 1. Offkåren (Gustavsson, Danielsson, Måhlén, Wickbom, Wiebe, Jansson, Callenmark, Arnborg, Björk, Olsson); 2. Uoffkåren.

Reg M hockey-bockey

Mästare: 5. komp (Bergman, Fisherström, Eklund, Vikström, Lundqvist, Wengrud, Åslund, Alftberg, Nordlund).

FEBRUARI

Förbunds- och DM-tävling skidskytte

Mästare: B Nilsson; 17. L Nilsson; 30. C Ögren.

Militärmästerskap vinterfälttävlan

Ind: 2. B Nilsson; 5. K-E Björk; 6. S Fors; 9. E Olsson; 11. E Danielsson; 21. B Gustavsson.
Offklass: 1. B Nilsson.
Uoffklass: 2. S Fors.
Lag: Militärmästare I 14 lag 1 (Nilsson, Björk, Fors); 3. I 14 lag 2 (Olsson, Danielsson, Gustavsson).
Jun: 21. J Castell; 27. V Johansson; 31. B Sundström; 36. K-G Jansson; 43. J Larsson.

Militärmästerskap skidor

15 km
Ind. Off: 6. B Gustavsson; 13. E Olsson.
Uoff: 8. S Fors.
Ubef: 15. L Lundberg; 16. R Stödberg.
Vpl: 17. V Johansson; 20. A Fahlén; 35. K-G Jansson; 39. B Sundström; 40. Svanberg; 59. Olsson.
Oldb: 2. H Lindström.
Lag: 5. I 14.

Patrulltävling 25 km

3. I 14 (E Olsson, H Lindström, K-G Jansson, A Fahlén); 5. I 14 lag 2 (B Gustavsson, S Fors, V Johansson, Olsson).

Patrulltävling 25 km klass B

10. I 14 lag 3.

Reg M skidlöpning

Sen vpl: Mästare K-G Jansson; 2. V Johansson; 3. Johansson; 4. Olsson; 5. Bodén; 6. Svanberg; 7. Persson; 8. Svanberg; 9. Hillström; 10. Fredh.
Sen bef: 1. B Gustavsson; 2. J Callenmark.
ÄO: 1. J Måhlén; 2. Å Julander; 3. E Jonsson.
YO: 1. H Lindström; 2. B Nilsson; 3. R Wiebe.

MARS

Föreningsmästerskap skidlöpning

Sen: 1. B Gustavsson; 2. K-E Björk; 3. S Fors.
YO: 1. H Lindström; 2. B Nilsson.
ÄO: J Måhlén; 2. Å Julander; 3. K A Nyström.
Jun: 1. S Sundell; 2. T Hjelm; 3. L Ekendahl.

Riksfältskjutning på skidor Sollefteå
44. T Järnkrok; 58 E Persson.

Vasaloppet
88. H Lindström; 503. B Gustavsson; 1688. J Måhlén; 3895. T Almér.

Tävling mellan komp om avlagda skidlöparmärkesprov
1. 5. komp; 2. Livkomp; 3. 6. komp; 4. 7. komp; 5. 8. komp; 6. 10. komp; 7. 3. komp; 8. 9. komp.

Tävlan mellan komp om avlagda skidskyttemärkesprov
1. Livkomp; 2. 7. komp; 3. 6. komp; 4. 5. komp; 5. 3. komp; 6. 10. komp; 7. 8. komp; 8. 9. komp.

Reg M skidskytte
Befäl: Mästare H Lindström; 2. B Nilsson; 3. K-E Björk.
Vpl: 1. Svanberg; 2. Sundström; 3. Olsson; 4. Persson; 5. Wanke; 6. Jonsson; 7. Norman; 8. Jonsson; 9. Westling; 10. Persson.
Lagtävlan: 1. 4. komp (Lindström, Norin, Persson, Wanke, Jonsson, Persson, Jonsson, Johansson, Jansson, Persson); 2. Livkomp; 3. 5. komp; 4. 6. komp; 5. 7. komp; 6. 9. komp; 7. 10. komp; 8. 8. komp.

APRIL

Föreningsmästerskap fältskjutning pistol
1. S A Jonsson; 2. T Järnkrok; 3. C Ögren; 4. L P Gustavsson.
Föreningsmästerskap fältskjutning kpist
Mästare: K Apelgren.

Föreningsmästerskap fältskjutning pistol
Mästare: S Jonsson.

MAJ

II. MID mästerskap skjutning
Skolskj gevär: 1. T Järnkrok; 3. E Persson; 9. A Hjelm; 10. R Berlin; 11. S Jonsson.
Lag: 1. I 14.
Duellskjutning pistol: 1. S Jonsson; 7. C Ögren; 22. A Hjelm; 27. T Järnkrok; 33. K-E Björk.
Lag: 3. I 14.
Fältskjutning kpist: 1. R Berlin; 5. B Nilsson; 11. K-E Björk; 14. C Ögren; 19. E Persson.
Lag: 1. I 14.

Förbundsmästerskap fältskjutning kpist
Mästare: B Nilsson; 8. K-E Björk; 10. E Persson; 11. K Apelgren; 30. I Fredman; 38. R Berlin.

Föreningsmästerskap skolskjutning kpist
Mästare: E Jonzon.

DM fälttävlan
Sen: Mästare B Nilsson; 2. E Danielsson; 3. E Larsson.
Oldb: 1. E Jonzon; 3. H Lindström.
Lag: 1. I 14 IF lag I; 2. I 14 IF lag II.

JUNI

II. MID budkavlelöpning

Sen: 1. I 14 lag II (J Castell, S Fors, B Johansson); 2. I 14 lag I (B Nilsson, K-E Björk, E Danielsson).
Jun: 4. I 14 lag I (A Olsson, L Holm, B Rehnström); 5. I 14 lag II (A Törnros, Å Bergman, U Olmårs).
Oldb: 3. 14 (H Lindström, Å Karlsson, E Jonzon).

Stockholms-Tidningens Riksskyttetävling

S 5: E Persson 247 p; T Järnkrok 240 p; A Hjelm 240 p.
S 4: S Jonsson 242 p; J Wickbom 237 p.
S 3: C Ögren 245 p; P Söderblom 233 p.

SM fälttävlan till fots

Ind: 26. K-E Björk; 28. E Larsson; 44. S Fors; 60. B Nilsson; 92. E Danielsson; 174. G Winberg.
Lag: 5. I 14.

SM fälttävlan till häst

4. O Barkander, Taxi.

Militär laghoppning

4. I 14 (Barkander, Wiklund, Strömberg, Ohlsson).

Riksskyttetävling Västerås

Kpist skolskjutning: Mästare B Nilsson.
Huvudskjutning: 3. K Apelgren; 18. R Berlin; 39. C Ögren; 75. B Nilsson.
Extratävling stående: 17. I Fredman; 36. C Ögren; 44. B Nilsson; 48. R Berlin.
Fältskjutning mästerskap: 9. E Persson.
Huvudskjutning: 5. R Berlin; 13. E Persson; 24. K Apelgren; 43. B Nilsson.
Lag: 3. I 14 skf (Nilsson, Berlin, Apelgren).
Inskjutningsmål: 1. K Apelgren; 17. R Berlin; 24. B Nilsson; 56. I Fredman.

Gevär skolskjutning:

Huvudskjutning S 5: 19. E Persson; 111. A Hjelm.
S 3: 17. C Ögren.
Fältskjutning mästerskap: 43. E Persson.
F 2: 25. C Ögren.
Inskjutningsmål: F 5: 88. K Apelgren.
F 4: 23. I Fredman.
F 2: 4. C Ögren.

JULI

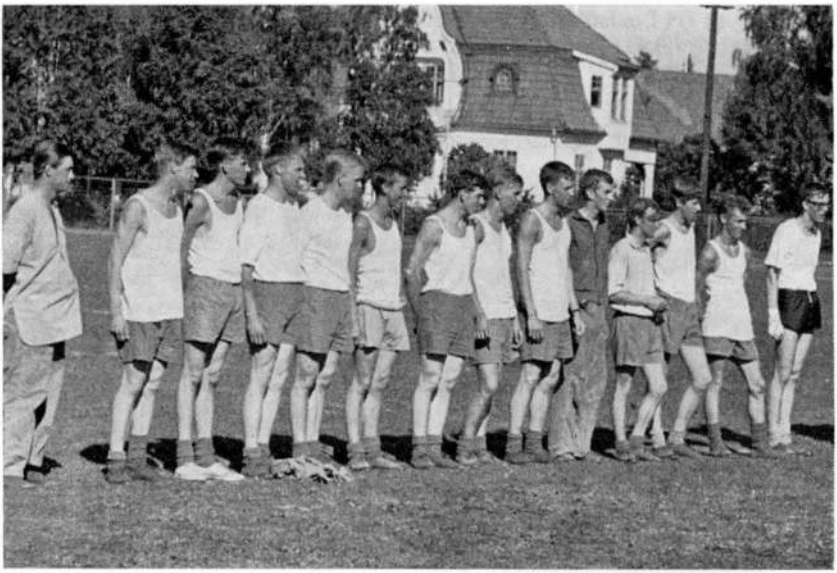
Reg M fri idrott

100 m: 1. Stenberg; 2. Amundsson.
Höjd: 1. Holmin; 2. Stenberg.
Spjut: 1. Amundsson; 2. Stenberg.
Kula: 1. Langermo; 2. Johansson.
1500 m: 1. Grängfors; 2. Johansson.
Diskus: 1. Langermo; 2. Känsälä.
Längd: 1. Stenberg; 2. Langermo.
5000 m: 1. Johansson; 2. Törnros.
400 m: 1. Amundsson; 2. Grängfors.
1000 m: 1. Grängfors; 2. Johansson.
Svensk stafett: 1. 5. komp (Sjöman, Högberg, Johansson, Langermo).
Stafett 4×100 m: 1. 5. komp (Sjöman, Högberg, Johansson, Langermo).

Reg M hinderlöpning

1. Johansson 8. komp; 2. Langermo 5. komp.

Reg M fotboll
Mästare: 8. komp (Lindberg, Hedlund, Hansson, Amundsson, Johansson, Johansson, Oskarsson, Sjöberg, Persson, Wallin, Jönsson; 2. 11 komp.

Regementsmästare i fotboll 8. komp. Fr. v. Björn Våleman, Stugsund, Bengt Hansson, Stockholm, Frank Johansson, Sandarne, Conny Johansson, Arbrå, Hans Hedlund, Avesta, Christer Jönsson, Gävle, Roland Persson, Avesta, Bengt Sjöberg, Hille, Sten Åke Mörk, Avesta, Tord Lindberg, Edsbyn, Bengt Hillström, Sandviken, Jan Wallin, Gävle, Håkan Amundsson, Söderhamn.

AUGUSTI

Föreningsmästerskap skolskjutning pistol
Mästare: S Jonsson.

II. MID mästerskap militär femkamp
Ind: 1. Svanberg; 2. Andersson; 3. Larsson; 4. Ulfver; 5. Högberg; 7. Johansson; 14. Holmqvist; 15. Lindgren.
Lag: 1. I 14 (Svanberg, Andersson, Larsson).

Orienteringsmatch I 13—I 14
Sen: 1. E Danielsson; 3. J Castell.
YO: 1. K-E Björk; 2. G Karlsson.
ÄO: 1. H Lindström; 3. E Jonzon.
Nybörjare: 1. J Callenmark; 3. Sörqvist.
Jun.: 2. Sundell.
Lagtävlan: Långa banan: 1. I 14; Korta banan: 2. I 14.

Reg M militär femkamp
1. Andersson; 2. Ulfver; 3. Svanberg; 4. Larsson; 5. Högberg.

Reg M hindersimning
1. Svanberg; 2. Blom.

Militärmästerskap militär femkamp
Ind: 41. Andersson; 72. Johansson; 76. Högberg.
Lag: 20. I 14.

Armémästerskap budkavleorientering
9. I 14 (B Nilsson, E Danielsson, H Lindström, S Fors, L Klar, J Castell).

Armémästerskap militär femkamp
Ind: 7. Andersson; 67. Ulfves; 73. Larsson; 94. Högberg.
Lag: 12. I 14.

SEPTEMBER

DM-budkavle
Sen: 8. I 14 IF (J Castell, S Winberg, S Fors).
Oldb: 1. I 14 IF (K-E Björk, E Jonzon, B Nilsson).

DM orientering
YO: Mästare K-E Björk; 2. B Nilsson; 12. H Lindström.
Lag: 2. I 14 IF.

II. MID fälttävlan Östersund
Sen: 12. S Fors; 17. S Winberg; 20. B Gustavsson; 23. J Larsson; 26. J Castell; 32. R Persson; 35. E Albertsson.
Oldb: 1. B Nilsson; 4. K-E Björk; 5. H Lindström.
Lag: 2. I 14.
Jun: 4. B Johansson; 9. B Rehnström; 12. L Holm; 13. A Törnros; 15. A Olsson.
Lag: 2. I 14.

DM internationell grovpistol
1. S Jonsson; 14. C Ögren.

MM skjutning
Kpist skolskj: Mästerskap: 4. B Nilsson; 34. I Fredman.
Huvudskjutning: 3. B Nilsson; 12. I Fredman; 73. R Berlin.
Kpist fältskj: Mästerskap: 30. B Nilsson; 39. R Berlin; 41. I Fredman.
Gevär fältskj: Mästerskap: 4. E Persson; 7. T Järnkrok; 74. A Hjelm.
Pistol fältskj: Mästerskap: 9. C Ögren; 20. S Jonsson.
Pistol skolskj: Mästerskap: 43. C Ögren; 73. S Jonsson.

Föreningsmästerskap skolskj gevär
Mästare: R Berlin.

II. MID mästerskap nattorientering
Oldb: Mästare: B Nilsson; 2. K-E Björk; 11. J. Wickbom.
Sen: 1. G Winberg; 2. B Johansson; 5. J Castell; 6. R Persson; 10. S Fors; 12. E Danielsson; 17. B Gustavsson; 18. A Olsson.
Lag: 1. I 14 lag 1 (Nilsson, Björk, Winberg, Castell, Johansson); 3. I 14 lag 2.
Jun: 1. A Olsson; 9. Edengren; 14. Törnros; 16. Jonsson; 17. Holm.
Lag: 3. I 14.

Regementsorientering
ÄO: 1. E Jonzon; 2. O Barkander.
Extratävling befäl: 1. B Nilsson; 2. G Winberg.
Vpl klass A: 1. Törnros; 2. Olsson; 3. Jonsson; 4. Rehnström; 5. Jonsson.
B: 1. Karlsson; 2. Mäntylä; 3. Wikstedt; 4. Valtonen; 5. Moberg.
C: 1. Persson; 2. Högberg; 3. Antonsson; 4. Meiuhardt; 5. Strandberg.
D: 1. Schill; 2. Landin; 3. Larsson; 4. Lindgren; 5. Johansson.
E: 1. Westin; 2. Sundläf; 3. Eriksson; 4. Åberg; 5. Karlsson.
F: 1. Eriksson; 2. Mases; 3. Wiklund; 4. Söderström; 5. Holmgren.
Lag: 1. FPCS sk Livkomp; 2. BSI Livkomp.

Milomästerskap fältidrott
Ind: 1. S Fors; 5. A Törnros; 6. J Castell; 7. K-E Björk; 11. A Olsson; 14. Andersson; 23. B Rehnström; 28. L Holm; 44. Holmqvist.
Lag: 1. I 14.

I 14 segrande lag vid militärbefälhavarens fältidrottsmästerskap. Fr. v. vpl Holmqvist, Olsson, Holm, Rehnström, Törnros, kn Björk, serg Fors vpl Andersson och fu Castell.

OKTOBER

Reg M nattorientering
ÄO: 1. E Jonzon; 2. H Lindström; 3. Ch Palm.
YO: 1. K-E Björk; 2. B Nilsson; 3. G Karlsson.
Sen: 1. G Winberg; 2. J Castell; 3 B Gustavsson.
Jun: 1. Sundell; 2. Hjelm; 3. Söderblom.
Vpl: 1. A Olsson; 2. B Johansson; 3. L Holm.
Extratävling befäl: 1. L Lundberg; 2. S Östblom; 3 J Callenmark.

Föreningsmästerskap skolskjutning pistol
1. S A Jonsson; 2. T Järnkrok; 3. C Ögren; 4. L P Gustavsson.

I 14:s kpisttävling och fältskjutning gevär
Klass A 4: 5. R Berlin; 6. H Lindström; 7. E Jonzon.
Klass A 3: 7. J-O Westlund.
Klass A 2: 2. B Lundqvist; 3. R Björk.
F 4: 3. I Fredman.
F 2: 2. O Svensson.
F 1: 1. P Söderblom; 7. J Pullander.

Reg M terränglöpning
Ind: 1. Grängfors; 2. Andersson; 3. Johansson; 4. Johansson; 5. Törnros.
Lag: 1. Livkomp; 2. 5 komp.

Reg M simning
100 m fritt: 1. Blom; 2. Lindberg.
200 m bröst: 1. Holmin; 2. Österberg.
Lagkapp 10×50 m: 1. Livkomp (Bengtsson, Karlsson, Åhman, Andersson, Meinhardt, Werelius, Rabe, Larsson, Holmia); 2. 8 komp.

Militärmästerskap orientering
Sen: 31. S Fors; 35. G Winberg; 37. J Castell; 70. R Persson.
Oldb: 4. B Nilsson; 8. K-E Björk.
Jun: 1. B Johansson; 31. A Olsson; 72 Törnros; 80. Holm.

Föreningsmästerskap orientering
Sen: Mästare. E Danielsson; 2. B Nilsson; 3. S Fors; 4. K-E Björk; 5. G Winberg; 6. J Larsson; 7. Ö Andersson, 8 E Albertsson.
Oldb: Mästare. E Jonzon; 2. T Järnkrok; 3. H Lindström; 4. Ch Palm.
Jun: Mästare. P Söderblom; 2. J Holum; 3. J Forshaug; 4. T Hjelm; 5. S Sundell.

NOVEMBER

Fältskjutning pistol Norrtälje
Klass II: 15. C Ögren.

Höstfältskjutning I 14
Klass III: 4. S Jonsson; 8. T Järnkrok; 9. L P Gustavsson.
Klass II: 1. C Ögren; 6. C Lundqvist; 10. P E Pauhlsson.
Klass I: 15. A Karlsson; 16. P Söderblom.
Lag: 1. I 14 skf.

Reg M orientering
YO: Mästare. K-E Björk; 2. B Nilsson.
Sen: 1. G Winberg; 2. J Castell.
Vpl: 1. L Holm; 2. B Johansson; 3. A Olsson; 4. R Persson; 5. Edengren.

Gruppfälttävlan
1. Grp Lind Livkomp (Lind, Andersson, Johansson, Törnqvist, Stahre, Collin, Östlund); 2. Grp Jonsson 5. komp (Jonsson, Högberg, Dragou, Paues, Eriksson, Lindgren, Känsälä); 3. Grp Grängfors Livkomp (Grängfors, Sjöström, Wikblom, Olsson, Pernsjö, Mäntylä, Gahnold); 4. Grp 441 Olsson; 5. Grp Reander; 6. Grp Eriksson; 7. Grp Olsson; 8. Grp Bergman; 9. Grp Carlsson; 10. Grp Strandman.

Segrarna i gruppfälttävlan 1966: Grp Lind Livkomp. Nedre raden fr. v.: Befelev Andersson, Johansson, Lind (grpchef). Övre raden fr. v.: Befelev Östlund, Stahre, Törnqvist, Collin.

Arméns simborgartävling 1966
Grp 1: 1. I 14 95,4 % avlagda prov.

Simutbildningstävling
Grp A: 1. I 14 89,94 % av vid inryckningen icke simkunniga vpl har lärt sig simma.

Tävling mellan komp om avlagda fältidrottsmärkesprov
1. Livkomp; 2. 7. komp; 3. 5. komp; 4. 11 komp.

FORTSÄTT med prov för

Riksidrottsförbundets allmänna idrottsmärke

efter avslutad rekryttjänstgöring

JAG VAR EN KARL
PÅ KRONANS TROSS

När staben order ger,
man sänder våra mc-ordonnanser.
Fast mörkt det är, allt de ser
och fienden står utan chanser.

Då bilen blir utan soppa,
ganska onyttig i skogen den är.
Men ingen kan bränslegänget stoppa,
en liten och välkommen här.

Traktorn säger ofta stopp,
när den fram bland tallar ilar.
Då kommer trossens repartropp:
på nolltid traktorn åter kilar.

Tält behövs till varje trupp,
yxor, sågor, lampor likaså.
Utan motors packtrossgrupp
skulle ingen skyddad sova få.

Ej heller skytte kan sig klara,
utan våra stronga grabbar.
Med ammunition till dem de fara,
ty utan skott sker stora tabbar

CTP — ett gäng med sting,
behärskar bilen rent otroligt.
Kör med skyttes cyklar kring,
vilket ej alltid är så roligt.

Ett regemente utan föda,
hur skulle detta strida?
Livsmedelsgruppen kan understöda
så att magen slipper lida.

10 Årfelt

VAD KAN VI VÄNTA OSS AV FRAMTIDEN

För Hälsinge regemente och försvaret i övrigt har 1966 varit revolutionerande. Stora förändringar har gjorts och stora planer för den närmaste tiden uppgöres.

Ökat I 14-fält behövs

Arméchefen vill utvidga Marma skjutfält med det snaraste, i första hand med 780 hektar, på lång sikt med sammanlagt 3000 hektar. Utvidgningen torde dock icke kunna genomföras förrän om fyra år. Andra viktiga markförvärv måste gå före.

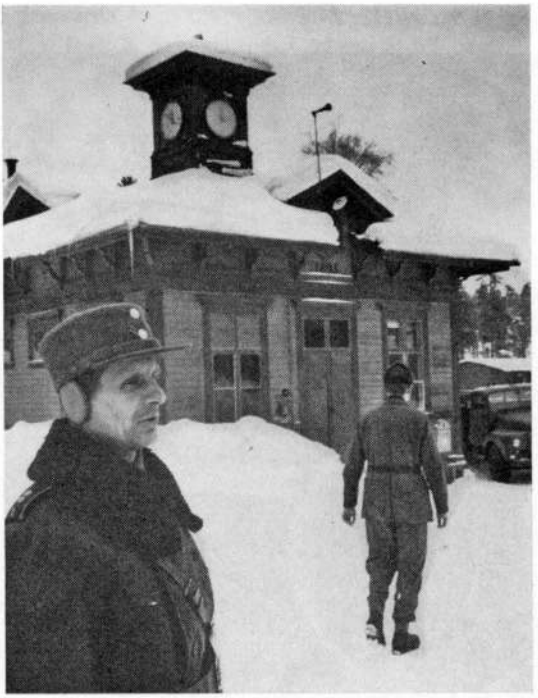
Anledningen till utvidgningen är att regementet är i stort behov av utrymme för stridsskjutningar med skyttekompani. I Gävle hindrar E 4:s sträckning och stadens expansion utbyggnad av handövningsfältet.

Flytta regementet!

Det är ett förslag som då och då skymtar fram i tidningspressen.

"I årtionden har diskuterats förslag om att leda den genomgående trafiken väster om staden, men krigsmakten gör svårigheter, vill inte släppa till övningsfält och stans utvidgning åt väster hejdas. På grund av trängseln vid Kungsbäck har en del övningar förlagts till Marma. Varför inte flytta hela regementet dit? För flyttning talar också att I 14 nu inte räknas som norrlandsförband, det har anknutits till militärområde i Mellansverige."

Marmalägret byggdes i första hand för att brukas om somrarna. Mässarna, befälsanläggningarna och två av de stora stambarackerna blev färdiga i mitten av 1800-talet. Artilleriskjutskolan växte ur anläggningen i början av 1900-talet. Lägret övertogs då av Upplands signalregemente, som 1925 lämnade det vidare till Svea artilleriregemente. 1963 flyttade A 1 till Linköping och lägret övertogs då av I 14.

Fanjunkare K A Lindman är hustomte i Marma. Vaktlokalen i bakgrunden är från 1895 och fortfarande i bruk. Den är landets enda i sitt slag och liksom övriga 98 byggnader inom området skyddad som kulturminnesmärke.

Det användes sedan i första hand som stridsskjutfält för understödsvapen samt som förläggningsplats i samband med de årliga repetitionsövningarna. Hösten 1965, i samband med ombyggnaden av C-kasern, förlades en tredjedel av inneliggande styrka till lägret, och så blir fallet ännu ett par år framåt under ombyggnaderna av de två återstående kasernerna i Gävle. Trängseln på Kungsbäck är helt beroende av dessa ombyggnader.

Tjänsteplikt för vapenfria

Försvarsministern föreslår i proposition lag om vapenfri tjänst. Enligt den nya lagen skall vapenfrias tjänstgöring inte betraktas som värnpliktstjänstgöring utan träder i stället för denna som en särskild tjänsteplikt.

Matsedel med flera rätter?

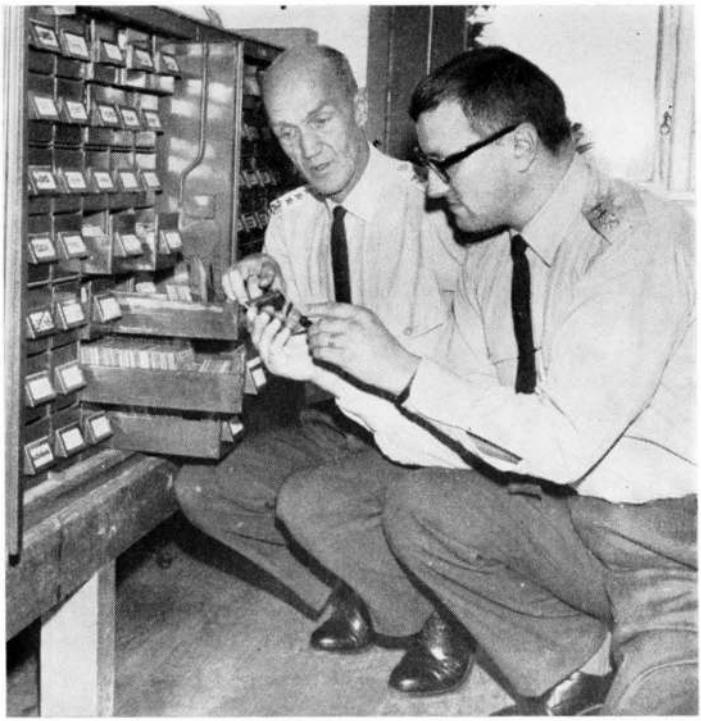

Hittills har det varit en enda rätt på regementets matsedlar och någon valmöjlighet har inte lämnats soldaterna. Om Försvarets intendenturverk får igenom sitt förslag att förplägnadsanslaget höjs med 50 öre per man och dag kommer den militära personalen att få valmöjligheter när det gäller den dagliga kosten. I 14 är ett av de regementen där nyheten skall provas. På bilden ovan ses vpl Stig Eriksson, Holmsveden, husmor Britta Eriksson och ekonomibiträdet Barbro Rosvall.

Nytt repövningssystem

De nuvarande repetitionsövningarna har döpts om till krigsförbandsövningar, och under värnpliktstiden skall fullgöras fem sådana övningar om 18 dagar vardera för huvuddelen. För befäl och vissa värnpliktiga i viktiga befattningar blir övningstiden 32 respektive 25 dagar. För dem som hittills klarat av en eller flera repövningar, kan det bli "påbackning" enligt övergångs-

bestämmelser. Värnpliktiga, födda 1928 eller tidigare har en krigsförbandsövning kvar, de som är födda 1929—33 skall göra två, födda 1934—40 skall göra tre, födda 1941—45 fyra och födda 1946 eller senare har fem inkallelser att vänta. För värnpliktiga i handräckningstjänst gäller särskilda bestämmelser. Denna tjänstgöringsskyldighet har alltså fastställts oberoende av hur många repövningar — enligt gamla systemet — som man hittills gjort.

Den nye personalofficeren, kapten P Zetterlund (t. h.), kontrollerar återstående krigsförbandsövningar på plåtarna tillsammans med företrädaren, kapten S Bratt.

Dessutom blir det utökning från två till tre särskilda befälsövningar, som nu i korthet kallas särskilda övningar.

Ny filmskjutbana

I september beviljades byggnadstillstånd för ny filmskjutbana vid regementet till en kostnad av 500.000 kronor.

Inskrivningen flyttas till Stockholm

Går 1964 års inskrivnings- och personalredovisningsutrednings förslag igenom kommer alla inskrivningsskyldiga inom Östra militärområdet, dit I 14 numera hör, att få åka till en inskrivningscentral i Stockholm.

Det nuvarande systemet med ambulerande inskrivningsnämnder skall ersättas med ett system med sex fasta inskrivningscentraler — en inom varje milo.

Gammalt och nytt vid soldattorpet på Kungsbäck.

Varje yngling skall genomgå en kvalificerad undersökning, som skall ge underlag för uttagning av rätt man till rätt plats. Förslaget till fördelning tas fram med hjälp av datamaskin. Den utökade undersökningen medför att tiden för inskrivningen måste utsträckas till två dagar.

Militärsjukvården omorganiseras

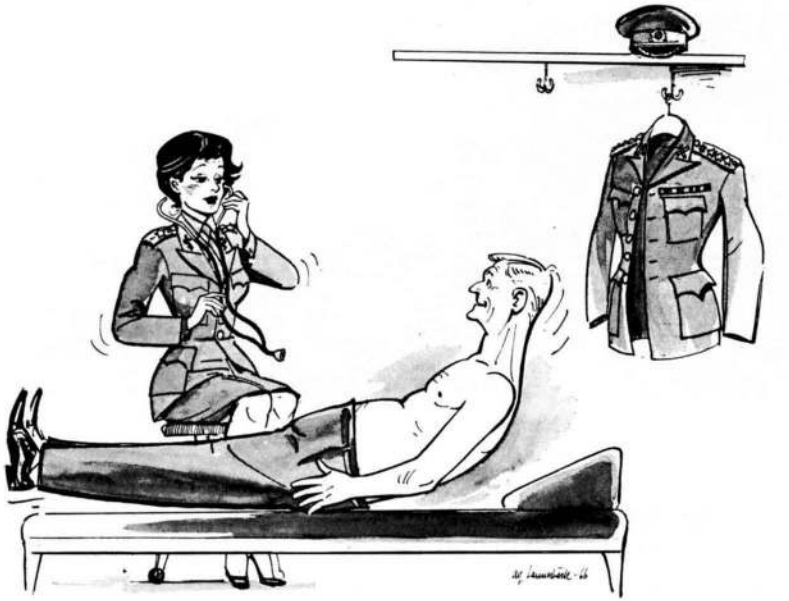
Benämningarna regementsläkare och bataljonsläkare försvann vid årsskiftet 1965/66. I stället blev det förbandsläkare och tjänsteläkare. Den förstnämnde är förbandschefens med-

hjälpare i sjukvårds- och utbildningsfrågor och får en ersättning på ca 22.000 kronor pr år. Den senare sköter mottagningen av de värnpliktiga och får prestationsersättning för den tid han lägger ned på detta arbete. Ersättningen kan uppgå till 100.000 kronor. Båda tjänsterna är avsedda som deltid men kan slås samman till en fulltidstjänst.

I nya organisationen ingår också en anvisningsläkare för den fast anställda personalen.

I väntan på förbands- och tjänsteläkare får regementet klara sig med ett provisorium — man kallar in värnpliktiga läkare på en månad i taget.

Kvinnliga läkare vid regementet?

Den svåra läkarbristen inom främst armén har resulterat i att en generalorder av den 30/6 ger kvinnliga läkare möjligheter att ta anställning vid krigsmakten.

Nya skolskjutningsbanor

För att höja säkerheten vid regementets två skolskjutningsbanor begärs 780.000 kronor för tillbyggnad av banorna, inklusive ombyggnad av målbodar och vård- och servicelokaler.

Nya kaserner

Kasernerna vid regementet ritades 1904 av arkitekten Erik Josephsson och uppfördes åren 1905—1908 för i runt tal 1,2 milj kronor per kasern.

Kungsbäck 1913 i fågelperspektiv

Hösten 1965 påbörjades ombyggnaden av C-kasern, som fullständigt urblåstes. Allt löst revs ut och hela kasernen med tillhörande källare nyinreddes. Kasernen var inflyttningsklar den 17/10 1966.

Logementen rymmer 16 man med ett dubbelskåp per man — tidigare 20 man resp. ett enkelskåp. Läslampor finns vid varje säng. I tvättrummet finns eluttag vid varje spegel och varmt vatten i såväl tvättställ som duschar. Varje våning har dess-

Ingenjör Henriksson och överstelöjtnant Winberg vid slutbesiktning av C-kasern.

utom lektionssal samt expeditioner och befälsrum, vilka inretts med nya och moderna möbler. Källaren inrymmer förvarings- och vårdlokaler samt omklädnings- och duschrum för befälet. Kostnaderna uppgår i runt tal till 2,5 milj. kronor.

I januari 1967 sätts arbetena i gång med B-kasern, som beräknas vara inflyttningsklar hösten 1967, varefter A-kasern, som delvis renoverades 1956, kommer i tur.

Nya arrest- och vaktlokaler

Då kanslihusets bottenvåning med vakt- och arrestlokaler ombyggdes 1943 för att ge plats åt mobiliserings- och personalavdelningarna flyttades vakten till en barack vid den nya uppfarten till regementet.

I september 1966 fick fortifikationsförvaltningen i uppdrag att projektera ny byggnad för vakt och arrestlokaler till en kostnad av 580.000 kronor.

Ny bastu och nya fritidslokaler

Hösten 1966 pågår projektering av en ombyggnad av gamla tvättinrättningen. Bastun skall utökas och moderniseras. Övrigt utrymme i bottenvåningen skall omändras till hobbylokaler. Övre våningen blir bibliotek.

Nytt marketenteri

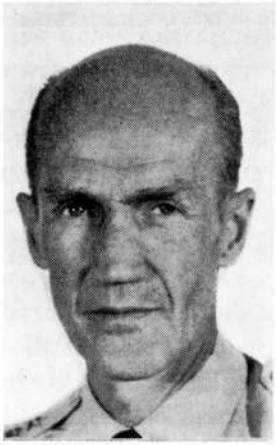
Fortifikationsförvaltningen har hemställt hos regeringen om uppdrag att få projektera nybyggnad av marketenteriet vid regementet till ett uppskattat belopp av 2.170.000 kronor. Friställda lokaler i den nuvarande byggnaden föreslås att utnyttjas till underbefälsmäss och förvaltningslokaler. Byggnaden avses att framdeles kunna byggas ut till en komplett militärrestaurang.

Intendent Bertil Palm och vaktmästare Sven Forsgren framför dagens "marka"

Gunnar Fernquist

TILL DAMASKUS I FN-UPPDRAG

Kapten Sven Bratt tjänstgör — med majors grad — i FN:s övervakningskommission i Palestina under tiden 1/10 1966—6/10 1967. Hans observatörstjänst där inleddes med sex månaders stationerning i Syriens huvudstad, Damaskus. Nästa halvår blir den jordansk-israeliska kommissionen i Jerusalem hans verksamhetsfält. Från den intressanta tjänsten och livet i Främre Östern ger han några glimtar.

Ett 40-tal FN-observatörer är placerade i israelisk-syriska övervakningskommissionen i Damaskus (ISMAC). Eftersom en tredjedel av dessa är svenskar och dessutom sammanlagt 5—6 danskar och norrmän finns på tjänstgöringslistan, så blir den nordiska dominansen påtaglig. S. k. skandinaviska blir därför ett naturligt språk mellan många av oss — vid sidan av den officiellt påbjudna engelskan.

Men enligt reglerna undviks så mycket som möjligt att placera nordbor tillsamman under den parvisa, 3-dagars tjänstgöringen framme vid gränsen. Förutom de nordiska nationerna finns Australien, Nya Zeeland, USA, Kanada, Irland, Holland, Belgien, Frankrike och Italien representerade bland observatörerna i Damaskus. Engelskan blir därför — trots den nordiska dominansen — det vanligast förekommande språket.

På grund av det varierande tjänstgöringsschemat kan det ibland gå veckor emellan de tillfällen, då man träffar fler än 1—2 av sina landsmän samtidigt.

Men den 11. november — Hans Maj:t Konungens födelsedag — träffades vi alla. Den dagen firades enligt traditionen som nationaldag här nere, och alla svenskar mötte upp i blå uniform

på det party, som konsul Rönnheim inbjudit till. Vi saknade tal och skål för konungen och dagen, men sådana ceremonier ingår inte i internationell partysed, blev vi upplysta och medvetna om.

Dagliga intermesson

De sex observationsplatserna (OP) på den syriska sidan och de fyra motstående på den israeliska övervakar området från treriksröset Jordanien—Syrien—Israel i söder till gränsskärningen Libanon—Syrien—Israel i norr. Längs denna syrisk-israeliska "gräns" ligger bl. a. tre s. k. demilitariserade zoner (D/Z), vars ägande- och dispositionsrätt — helt eller delvis — varit upphov till resultatlösa diskussioner alltsedan vapenstilleståndet 1949.

Inom dessa områden händer fortfarande dagligdags smärre överträdelser av de skrivna överenskommelserna i vapenstilleståndsavtalet. Dessa kränkningar måste dagligen observeras och rapporteras. De kan t. ex. omfatta syriernas olaga fiske i Lake Tiberias (Genesarets sjö) eller deras boskap betande på israeliskt område av D/Z —enligt Israels uppfattning. Eller de kan gälla israelisk odling eller byggnationer på arabiskt ägt land — enligt syriernas uppfattning.

Några presskommentarer om dessa kränkningar annat än i de lokala tidningarna är sällsynta. Vi har dock haft några större incidenter denna höst, som även blivit uppmärksammade i svenska tidningar. Två gånger har israeliska patrullbilar kört på minor på sina patrullvägar längs västra "gränsen" av D/Z med ett flertal sårade och döda som resultat. Och den stora drabbningen med insatta trupper, flyg och tanks mellan Jordanien—Israel söder om Jerusalem satte sinnena ordentligt i dallring i november. Skador och förlust av liv var ju också avsevärda den gången. Själv har jag haft tur att ha det relativt lugnt hittills på min OP-tjänst på den syriska sidan .

Tuta och kör

De vita FN-jeeparna utgör ett sedan länge välkänt inslag i 1/2-miljonstaden Damaskus' trafikbild, och längs de 9—15 mil långa vägarna fram till de olika OP-stationerna vid gränsen. Som svensk vänstertrafikant — utan förträning i högertrafik — gällde det att "reagera höger" omgående och utan tvekan.

Körprovet i Jerusalem gick smärtfritt — men var svettigt! Landsvägskörningen beredde redan från början inga svårigheter. Men i denna storstad med dess täta och tutande trafik svängde jag till en början ofta in i fel körbana eller fil *efter vänstersväng*. Jag har haft tur att klara mig utan krockar hittills — — — peppar — — peppar! Trots att trafiken är sardintät ibland — med cirka 1/3 av bilbeståndet som taxibilar — så är den tack och lov vänlig, hänsynsfull och långsam. Och en vit FN-jeep behandlas alltid med milt överseende både av trafikpolis och taxiförare.

Mittemellan öst och väst

Storstaden Damaskus, sedan urminnes tider i centrum för världshandeln mellan öst och väst, mellan syd och nord, är en fascinerande blandning av antikt och modernt, av österländsk basarmystik och västerländsk merkantilism.

I de nyare, norra och västra stadsdelarna med dess breda palm-, lönn- eller syrénplanterade boulevarder kan man tro sig vara i vilken europeisk storstad som helst. I de södra och östra marknadsområdena (souk) finns i myllret av basarer och bodar både moderna konfektions- och hushållsbutiker och gamla primitiva smedjor och möbelsnickerier, där ässjor och svarvar är handdrivna. Allra mest intressant är kanske att göra ett besök i några av de otaliga koppar-, mässings- eller intarsiamöbelverkstäderna eller i ett mattväveri, där allting tillverkas trångt, primitivt och manuellt. Men blir vackert — och billigt! Ja, man önskar faktiskt, att kassan och packlårarna hem om ett år tålde hur mycket som helst!

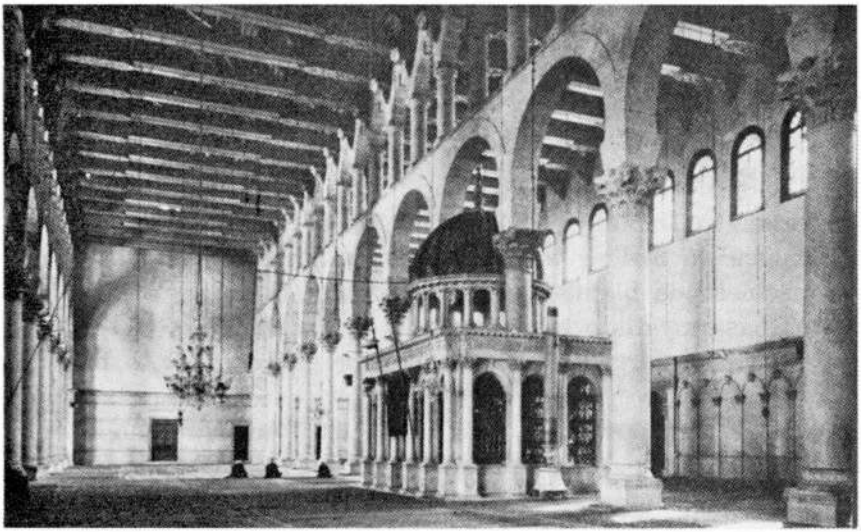
Världens äldsta stad?

Många städer i denna del av världen tävlar om äran att vara världens äldsta stad. Så även Damaskus, som väl dock torde få ge vika för Byblos i Libanon.

Emellertid finns en mängd mycket minnesrika och sevärda byggnader och minnesmärken i Damaskus. Omayyad-moskén, byggd på 700-talet, är den allra mest imponerande med en tempelsal som är 136×37 meter och har golvet helt täckt av äkta mattor — 600 à 700 stycken. Antalet kan inte exakt bestämmas, eftersom utslitna efter hand täckts med nya i andra storlekar.

Den allra största mattan mäter 11×11 meter och har skarpt dominerande röda färger i österländskt mönster.

I mitten av denna tempelsal återfinns Johannes Döparens grav, där — enligt traditionen — dennes huvud förvaras. (Om hans död — se Mark. evang. 6. kap, vers 14—29).

S:t Johannes Döparens grav i den storslagna Omayyadmoskéns tempelsal.

I det magnifika nationalmuséet imponerar förstås guld och silversamlingarna från städerna Homs, Hama och Hauran men kanske än mer den 3.000-åriga, rekonstruerade stormansgraven från Palmyra, vars autentiska ingångsdörrar i någon sorts marmor väger vardera 3 ton!

Från kristen synpunkt är det förstås en särskild upplevelse att stiga ner under gatunivån i en trång gränd till St. Ananias kapell, en liten trång krypta, delvis autentisk, delvis rekonstruerad. (Om Ananias roll i Paulus liv, se Apostlagärningarnas 9. kap).

Till de berömda utflyktsmålen på mer än dagsturs avstånd från Damaskus hör Palmyra i östra Syrien och Baalbeck i Libanon, båda — och särskilt den senare — med mäktiga romerska tempelruiner, som till och med ställer Greklands Atén i skymundan.

Jul i Österland

Drygt ett dussintal svenska barn bland observatörsfamiljerna firade svensk Lucia i stabens sällskapsrum. All personal var inbjuden och ett 80-tal, varav cirka hälften barn av olika nationer åhörde andäktigt de svenska Lucia- och julsångerna och avnjöt synbart nöjda de svenskbakade lussekatterna och pepparkakorna.

Julfest för barnen blir det också om några dagar. Över huvud taget söker man väl hålla en del svenska seder och bruk aktuella här nere — även om vi trivs med den österländska avstressade och lugna livsrytmen.

Vi ska således försöka fira en så svensk jul som möjligt med både julgran, tomte och julklappar. Och dopp i gryta förstås! Ja, vi har till och med fått både kyla och snö här nere! Bergskedjorna runt omkring ståtar med snövita kammar sedan en vecka tillbaka! Fast på lägre höjd råder ofta dygnslångt svenskt oktoberregn, som vi emellertid i svenskkolonin i Damascus inte ska låta förta vår justämning.

Sven Bratt

För Fem Kronor

blir Du medlem i Kamratföreningen och erhåller dessutom årsskriften "Bocken" gratis.

Bliv medlem genom att insätta kronor 5:— på postgiro 137332, Kamratföreningen, I 14, Gävle.

BÄSTE SOLDATEN PÅ ENGLANDSRESA

The Houses of Parliament

Vilket drömslut på en första tjänstgöring att få åka till England på tio dagar.

I Göteborg strålade alla "Bästa soldater" samman, inalles 25 stycken från hela Sverige, för att med "Suecia" bli förda till London. En stor avskedsföreställning gavs på kajen av Göteborgs unga popband, kanske inte så mycket för oss som för den välkända pop-gruppen Tages, som också var med ombord.

Resan var underbar. Solen sken och havet var lugnt, vilket gav tillfälle till däcksspel av olika slag.

Äventyren började genast efter ankomsten till Tillbury. Snabbt in i en buss för vidare transport till London och Buckingham Palace. Stor vaktavlösning fick vi beskåda. Det var en pampig syn, men på något sätt världsfrånvänd. I jämförelse med vaktavlösningen vid Slottet i Stockholm blir det något av en show och kostymfest. Vi fick också tillfälle att se förberedelserna på ett regemente inte långt från the Palace.

På eftermiddagen åkte vi tillbaka till "Suecia", som var vårt "logement" under Londonvistelsen, för att avnjuta det berömda smörgåsbordet. På kvällen var det möjligt för den som så ville att fara på en sightseeing i London och alla tog naturligtvis den chansen för att få se världsstaden i neonskyltarnas ljus.

Nästa stora evenemang var The Houses of Parliament, där vi fick se sådant som ingen annan turist någonsin haft tillfälle att se, nämligen både över- och underhuset och tillika en "domstolsföreställning" med domare i peruker och allt som därtill hör. Som guide hade vi den ende lord i överhuset som talar svenska eller rättare sagt norska. Det var en verklig upplevelse!

Under de återstående dagarna gjordes utflykter till bl. a. Vauxhallsverken i Luton och SKF:s engelska dotterbolag. De är verkligt stora företag, som utnyttjat maskiner till det yttersta med en produktivitet utan like. På ett pansarregemente visades en del av de nyaste vapen England för närvarande förfogar över, bl. a. en antipansarrobot och en ny stridsvagn med alla moderna tillbehör.

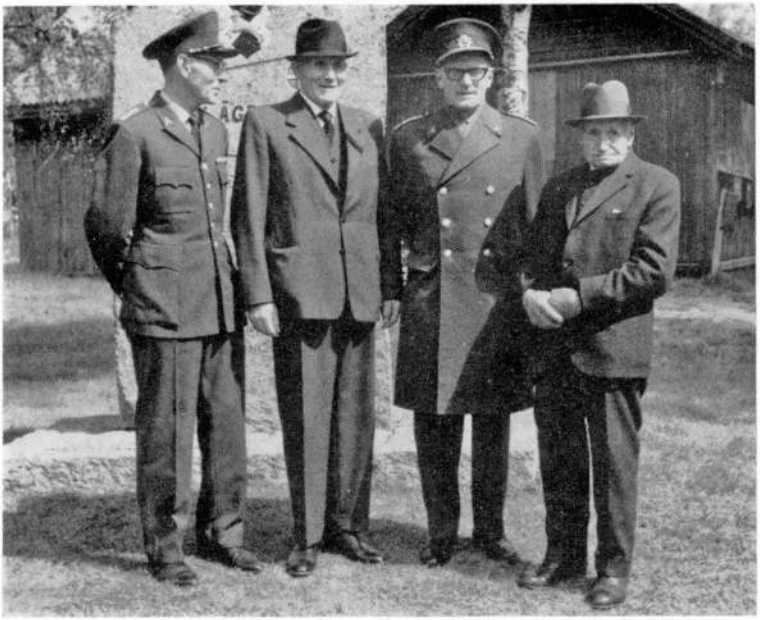
Det var några axplock ur det späckade programmet, som naglat sig fast på näthinnan.

Resan hem blev ett enda "kommer-du-ihåg" och jämförande av intryck mellan oss kamrater.

Jag vill också här rikta ett varmt tack till I 14:s Kamratförening, som gjorde det möjligt för mig att se och uppleva England, och till våra reseledare direktör Sundström, major Lann och major Lundqvist.

Jan Sundberg

KRING MINNESSTENEN I HAGEN, DELSBO

Fr. v. H. Nygren, E. O. W. Wallberg, regementschefen och J. Alm

Den 2 juni 1966 gästades Delsbo av chefen för Hälsinge Regemente överste Axel Henriksson och I 14:s kamratförenings sekreterare förvaltare H. Nygren för inspektion av den av Delsbo Hembygds- och Fornminnesförening resta minnesstenen på Delsbo kompanis gamla mötes- och lägerplats i Hagen. Vid minnesstenen hade mött upp fornminnesföreningens styrelse samt 87-årige f. d. indelte soldaten nr 91 Jonas Alm.

Besöket avsåg jämväl att överlämna Hälsinge Regementes minnesmedalj i silver till förre vol.distinktionskorpralen E. O. W. Wallberg för hans initiativ till minnesstenen.

Fornminnesföreningens vice ordf. rektor Georg Grängsjö gav i sitt hälsningstal en kort historik över Delsbo kompani och nämnde bl. a. att kompaniet på sin tid under ett enda år förlorade 61 av sina soldater i främmande land. Kompaniet, sade talaren, räknades som ett av de starkaste och mest sammansvetsade kompanierna.

Efter en kort exposé över indelningsverket, dess mål och medel tackade överste Henriksson fornminnesföreningen med speciell adress till Wallberg. Det var med största glädje och tillfredsställelse han sade sig ha emottagit meddelandet om att delborna beslutat uppsätta minnesstenen, samt överlämnade minnesmedaljen till Wallberg.

Vid det efteråt följande samkvämet i forngården redogjorde Wallberg för stenens tillkomst, erinrade om att han själv var av gammal soldatsläkt och att hans fader varit sergeant på Delsbo kompani. Då han vid 18 års ålder lät värva sig som volontär vid regementet var det naturligt att de gamla soldaterna kom att ligga honom varmt om hjärtat.

Vid samkvämet tackade översten även dem, som förutom Wallberg, mera aktivt verkat för minnesstenens tillkomst och överlämnade regementets minnesmedalj till fornminnesföreningens ordförande redaktör Bror Jonsson, snickaren Erik Olshäll, stenhuggaren Emil Burgman, Spångmyra och stenröjaren Olof Nordin. Det kan nämnas, att stenhällan legat som brosten till gården Svedja 8, som i slutet av 1800- och början av 1900-talen residerades av korpralen nr 84 A. G. Nordgren.

Som minne av delsbobesöket överlämnade rektor Grängsjö till överste Henriksson och förvaltare Nygren några av delsbosonen, konstnären och författaren Bror Hillgrens minnesskrifter över Delsbo socken.

—*g*

Varvstimmerman Oscar Augustsson, Gävle
Häradsdomare J. A. Andersson, Trönödal
Landskanslist Paul Ericson, Gävle
Direktör Eugen Edling, Stockholm
Hemmansägare Axel Pettersson, Hagaström
Ritare S. Jäderström, Bollnäs
Trävaruhandlare Edwin Jansson, Järbo
Hemmansägare Jonas Persson, Rengsjö
Major M. Lundvik, Gävle
f. d. Soldat Erik Frisk, Alfta
Trävaruhandlare Erik Westberg, Bollnäs
Nämndeman H. O. Eriksson, Norrala
Förrådsbiträde John Sahlin, Stockholm
Kommunalstyrelsens ordf. Axel Nilsson, Alfta
Herr Edvin Ödén, Gävle
Major Nils Frykberg, Gävle
Civilingenjör Arhur Danielsson, Nacka

REGEMENTETS KAMRATFÖRENING

Verksamhetsberättelse.
Styrelsen för Hälsinge regementes Kamratförening får härmed avgiva följande berättelse för verksamhetsåret 1966.

Styrelse. Överste Axel Henriksson, Gävle, ordförande, överstelöjtnant Arne Dyberg, Stockholm, vice ordförande, förvaltare Helmer Nygren, Gävle, sekreterare, förvaltare Harald Fisk, Gävle, kassör. Övriga ledamöter: Överste Ingwar Grundell, Stockholm, bokförare Ernst Röstlund, Hofors, kapten Gert Nilsson, Gävle, förvaltare E. W. Andersson, Gävle, rustmästare Åke Wiklund, Gävle, redaktör Per-Evert Persson, Bollnäs och hemmansägare Einar Berlin, Valbo.

Verkställande utskott: Ordförande A. Henriksson, ledamöter E. Berlin, A. Dyberg, H. Fisk och H. Nygren.

Revisorer: Stadsrevisor C. W. Forsberg och rustmästare Leonard Wikström med stadsmäklare Folke Löfgren och redaktör Erik Wickberg som ersättare, samtliga Gävle.

Valberedning: Bankkamrer Carl Müntzing, Gävle, sammankallande, ingenjör Torsten Ygge, Gävle och förste poliskonstapel Birger Hofvenstam, Järbo med fanjunkare L. P. Gustavsson, Gävle och musikfanjunkare Erik Åkerlund, Strömsbruk, som ersättare.

Redaktionskommitté för årsskriften Bocken 1966—1967. Kapten Gunnar Fernquist, sammankallande, och kapten Sven Bratt. Båda från Gävle.

Medlemmar per den 31/12 1966:
Hedersordförande: Överste Hans Berggren, Hille = 1.
Hedersledamöter: Ärkebiskop Erling Eidem, generallöjtnant Curt Göransson, överste Carl Hamnström och riksdagsman Per Persson = 4.
Hedersmedlemmar: Jonas Alm, Jöns Bergqvist, Johan Klar, Erik Krig, Olof Kvist, Johan Nordh, Lars Nyberg, J. A. Sääf, J. A. Thyr, J. A. Thyrell, Oscar Wallberg, A. J. Åberg och K. Åström = 13.
Ständiga medlemmar: = 10.
Medlemmar: = 739.
Under året avlidna medlemmar: = 17.

Sammanträden:
Årssammanträde den 12/6 1966. Styrelsen den 3/2 och VU vid behov.

Utmärkelser:
Minnesmedaljen i silver:
2/6 Oscar Wallberg.
Delsbo Hembygds- och Fornminnesförening.

Minnesmedaljen i brons:
2/6 Olle Nordin, Bror Jonsson, Emil Burgman, Erik Olshäll alla från Delsbo.
15/8 Erik Kvist, Hudiksvall.

Representation m. m.

3/2 Avled styrelseledamoten J. A. Andersson, Trönödal. Vid jordfästningen nedlade riksdagsman G. Fröderberg föreningens krans.
28/3 Armémusei Vänner sammanträde. Föreningens ordförande överste A. Henriksson representerade.
10/3 Avled musikfanjunkare Eugen Edling. Vice ordföranden överstelöjtnant A. Dyberg nedlade föreningens krans vid jordfästningen den 23/3.
18/7 Soldaten Johan Nordh, Alfta 90 år. Uppvaktades med telegram.
15/8 Soldaten Erik Kvist uppvaktades på sin 85-årsdag av förvaltare H. Nygren, som överlämnade blommor och regementets minnesmedalj i brons.
6/10 Avled soldaten Erik Frisk, Alfta. Riksdagsman Per Persson, Norrby, representerade föreningen.
4/11 50-årsjubilerade värnpliktiga från 6. komp av 1916-års klass. Föreningen representerades av förvaltare H. Nygren, som efter ett kort anförande överlämnade ett exemplar av årsboken Bocken till vardera initiativtagaren Karl Dahlund och hans medhjälpare Ernst Ström. Närvarande var även f. korpralen sedermera kaptenen N. B. Norlander.
9/11 Uppvaktades överste A. Henriksson på sin 60-årsdag av förvaltarna H. Nygren och H. Fisk, vilka överlämnade en blomsterbukett.
13/12 Avled majoren Nils Frykberg. Vid jordfästningen den 20/12 nedlade överste A. Henriksson föreningens krans. Närvarande i övrigt förvaltarna H. Nygren och H. Fisk.

Donationsfonden.

3. kompaniets bäste soldat 1966 440807-753 J. G. Sundberg från Gävle erhöll en premieresa till England tillsammans med övriga bästa soldater.

Regementets dag.

Den 12 juni firades regementets dag i Gävle under högtidliga former och med som vanligt strålande sol och 30 grader C i skuggan. Se vidare årskrönikan!

Den så populära flergrensstafetten som ordnas av regementets idrottsförening i samarbete med kamratföreningen och som under 1967 firar 30-årsjubileum, hade samlat ett stort antal lag — både civila och militära. I hela tävlingen segrade underofficerskåren vid regementet med SJ Sportklubb på andra plats.

Årsmötet.

Årssammanträdet ägde rum i anslutning till regementets dag och leddes av ordföranden överste A. Henriksson, som tilldelades föreningens förtjänsttecken i guld. Bl. a. beslöts att årsboken Bocken skall utgivas i bokform även 1966/67 och att årsavgiften skulle vara oförändrad 5:— kr.
Styrelsen erhöll förnyat uppdrag att som tidigare besluta, förvalta och utdela medel ur donationsfonden.

Avslutning.

Styrelsen önskar till sist rikta ett varmt tack till alla dem, inom och utom föreningen, som på olika sätt bidragit till ökad förståelse för föreningens syften och arbete allt i avsikt att befästa sambandet mellan regementet och bygden.
Gävle i januari 1967

A. HENRIKSSON
Ordförande

/H. NYGREN

ARNE DYBERG EINAR BERLIN H. FISK

SVENSKA RIKSBYGGEN UTVECKLAS MED GÄVLE

Svenska Riksbyggen kommer att påbörja flera intressanta projekt i Gävleområdet under den närmaste tiden. I Brynäs kommer 150 lägenheter att färdigställas under en 1-årsperiod och i Sätra uppföres 450 lägenheter i etapper. Igångsättningen kommer i båda fallen att ske under 1967.

Även småhus kommer att byggas i ökad omfattning. Ett projekt om 150 småhus beräknas kunna påbörjas under 1968 i Sätraområdet.

En snabb väg till egen bostad går genom Riksbyggens bostadssparande. Ca 60 % av våra producerade lägenheter förbehålles dessa sparare. Kontakta Gävleborgs Sparbank och utnyttja möjligheten till sparlån som kan erhållas i samband med bostadssparandet.

Svenska Riksbyggen som producerar mer än 10 % årligen av landets totala bostadsproduktion ser en väsentlig uppgift i att sprida information om bostads- och miljöfrågor. Detta sker bl. a. genom visning av stillfilmer, föredrag och spridning av trycksaker. Begär våra litteraturfoldrar.

RIKS BYGGEN

SVENSKA RIKSBYGGENS DISTRIKTSKONTOR
I GÄVLE
Norra Slottsgatan 5, tel. 026/11 58 10.

Bidrag till boken har erhållits

Avesta Jernhandels AB, Avesta

Bergströms Lager Eftr., Gävle

Bil & Buss AB i Bollnäs, Söderhamn, Edsbyn

Bollnäs Bil- & Mekaniska AB, Bollnäs

Edsbyns Industri AB, Edsbyn

Edsbyns Träförädlings AB, Edsbyn

Elektro-Armatur AB, Gävle

Vict. Th Engwall & Co Kommanditbolag, Gävle

Forsbro Yllefabrik, Arbrå

Gefle Dagblad, Gävle

Gävle Klichéanstalt AB, Gävle

Gefleortens Mejeriförening, Gävle

Gävle Plåt AB, Gävle

Firma Erik Göransson, Marmaverken

Hallbergs Bokhandel, Gävle

A. Hildebrand Hovjuvelerare, Gävle—Sandviken

Hotell Baltic, Gävle

Hotell Atenéum, Gävle

Hälsinge-Kuriren, Söderhamn

C. A. Hällströms Trävarufirma, Gävle

Henry Jerner Maskin AB, Gävle

Järbo Handels AB, Järbo

Järbo Såg & Hyvleri, Gästrikehus, Järbo

Kilafors Trävaru AB, Kilafors

av följande företag och annonsörer

Kilafors Ullspinneri, Kilafors

H. Lindgren AB, Gävle

Lingbo Verkstäder AB, Lingbo

Lennart Lönn, Målarmästare, Gävle

Lötens Handels AB, Rensjö

Elof Malmberg AB, Gävle

Martins Press & Kemiska Tvätt, Gävle

Möbelproduktion AB, Gävle

Nordgren, Ek & Co, Gävle

Carl A. Ohlsson AB, Gävle

Olssons Café, Marma

Pix AB, Gävle

Allan Rehnström & Co AB, Gävle

G. Sehlbergs Urhandel, Gävle

Skoglund & Olsson AB, Gävle

Snögrens Cykel- & Sportaffär, Gävle

Solängens Handelsträdgård, Gävle

Storviksortens Lastbilcentral, Hofors

Sundéns Färg- & Tapethandel, Bollnäs

Söder-Frukt, Gävle

Söderhamns-Kuriren, Söderhamn

Sixten Waldenby AB, Rörledningsfirma, Gävle

Jacob Wennberg AB, Gävle

Östbergs Fabriks AB, Edsbyn

DU SOM TYCKER OM DJUR
bli medlem i Gävlekåren
av Svenska Blå Stjärnan

Kurs i allmän djurvård anordnas
under 14 dagar i juni 1966

Anmälningar tel. 026/11 60 56
eller 12 03 72

BLIV BÄTTRE BILIST
BLIV BILKÅRIST

Kårer i Gävleborgs Län:

BOLLNÄS
GÄVLE
HOFORS
HUDIKSVALL
LJUSDAL
SANDVIKEN
STORVIK
SÖDERHAMN

SVERIGES
KVINNLIGA BILKÅRERS
RIKSFÖRBUND

GÄVLEBORGS LOTTAFÖRBUND
Kyrkogatan 28, **Gävle**
Tel. 026/12 51 25

SVENSKA RÖDA KORSET
arbetar för

Bistånd åt totalförsvarets sjukvård

Undsättning vid katastrofer

Hjälp åt åldringar, handikappade barn och vuxna

Gå med i Röda Korset!
Avgift 5 kr.

SVENSKA RÖDA KORSETS
GÄVLEBORGSDISTRIKT

Postgiro 3 53 68 Tel. 026/11 13 89

HJÄRTKULLVÄGEN?

Var ligger den?

På denna och många andra frågor
får Du svar i Ovansjö kommuns
nyutgivna karthäfte!
Häftet innehåller bl. a.
"En introduktion"
Huvudkarta
Tätortskartor
Vägnamnsregister
Uppgifter ang. sevärdheter m. m.

SÄLJES i kiosker samt hos
bok- och pappershandlare.

Pris 6: — kr. exkl. oms.
Kartblad 3: — kr per ex. exkl. oms.

OVANSJÖ KOMMUN

TREVLIG TRIVSAM TRÄFFPUNKT

I EDSBYN

KONDITORI CENTRUM

Telefon 202 77, bost 210 76, Edsbyn

Träffpunkten i Kilafors

JÄRNVÄGSHOTELLET

GOD MAT
BEKVÄMA RUM
LÅGA PRISER

Telefon 0278/500 23

Alfta Hotell

Rekommenderas

RUM – MAT
KONDITORISERVERING

Ombesörjer alla sorters beställningar

Humana priser

Tfn 0271/100 22

Clara

klarar disken i fält

Prov sändes på begäran

Pris pr sats 2:50

Räcker för 30 portioner

Clara

Box 6013, Gävle. Tel. 026/11 88 20

HOFORS KOMMUN

Industrisamhället på frammarsch.

Med många rekreationsmöjligheter.

Ny Sim- och Sporthall.

Nyrestaurerad Slalombacke.

Härlig sportterräng med fina utflyktsmål.

BERGSMANNEN – Det nya fyrhotellet – med förstklassiga gästrum och matsalar. Ett hotell med fina utrymmen för konferenser.

HOFORS. Ett Utflyktsmål med alla möjligheter till trivsel för friluftsälskaren.

Auktoriserad återförsäljare för

VOLVO

i Hofors, Ovansjö, Storvik, Torsåker och Österfärnebo

S. PETTERSON BIL A/B

Tel. Hofors 0290/230 30 växel

LEDANDE HERRAFFÄR i konfektion och ekipering

HOLMGRENS KLÄDER AB

— för herrar och juniorer med anspråk

Skolgatan 9, HOFORS

Telefon 203 42
Bostad 204 29

Joh. E. Hedin ab

CENTRALPALATSET
GÄVLE

EN SPECIALAFFÄR I
PAPPERS- OCH KONTORSVAROR
PRESENTREKLAM — PLASTTILLVERKNINGAR
Tfn 12 13 07, 12 13 08, 12 37 55

Gävle
Blomsterodling

Bergsgatan 11 Tfn 026/12 05 43

eldnings-OLJA
KOL o. KOKS

GEFLE 12 15 88
KOLIMPORT

JÄRBO–

FRÅN JORDBRUKSBYGD TILL INDUSTRIKOMMUN

Under Järbo kommuns 100-åriga tillvaro har en markant utveckling ägt rum från en skogs- och jordbruksbygd till dagens aktiva industrisamhälle.

Den industriella expansionen fortsätter under kommunens aktiva medverkan. I dag kan Järbo kommun bjuda ut ett flertal nya goda industritomter i de centrala delarna, där även fina områden för egnahems- och radhusbebyggelse finnas.

Ett större fritidsområde med skidliftar och turisthotell planeras å Kungsberget — ett område i en naturfager och historisk del av kommunen med synnerligen fina möjligheter för vintersport m. m.

Förslag ifråga om industri- och egnahemstomter samt övriga upplysningar lämnas genom kommunalkontoret, telefon 0290/702 09.

JÄRBO KOMMUN

Arbrå Värdshus

Moderna rum

God mat

Fullständiga rättigheter

Dans fredag och lördag
Alltid poporkestrar

Telefon 0278/400 10

Lundhs FOTO

Heselius

GLAS & PORSLIN

STADSHUSET
– GÄVLE –

Telefon
12 01 22

Byggnads AB

OVE SVEDINGER

N. KOPPARSLAGARG. 18
Telefon 11 53 25

NYBYGGNADER
OMBYGGNADER
REPARATIONER

SANDVIK
– störst i sågar

AGA FÖR LJUDETS SKULL

Säljes av

Gävle TV service

S. Kungsgatan 25 Tel. 11 71 40
GÄVLE

NYA A/B J. FR. BROLIN

Skeppsklarerare, Speditörer

STUGSUND

kol, koks, eldningsolja

Tfn 541 37, 541 94, 541 67

VID GÄVLE-BESÖK!

Välkommen till

Bastubad — Romerskt bad

SIMHALL

Karbad — Övningsbassäng

Solplage

PERSSONS KIOSK

Kungsbäck — Gävle

Rekommenderas

Tfn 026/11 04 00

S&L

SÖDERKVIST KOPPLINGAR
MOTORRENOVERINGAR
METALLISERING
MASKINARBETEN OCH MASKINBYGGNAD

AB SÖDERLUND & LINDSTRÖM

TEL. 12 93 20 - GÄVLE

VAR | SKALL JAG SÄTTA IN MINA PENGAR?

VAR | SKALL JAG SÄTTA IN MINA PENGAR?

JORDBRUKSKASSEFÖRBUNDET

. . . NATURLIGTVIS I

JORDBRUKSKASSAN

Carl Lindholms
GRUSTAG
ÄLVKARLEBY
Tfn Kontor 026/720 83
Grustag i Marma 026/751 37

Allt fotografiskt
ELVÉNS FOTO
Edsbyn
Tfn 0271/201 97

SKYLTAR
i rostfritt stål, metaller o. plast
A-B ROSTFRIA SKYLTAR
S. Kansligatan 8 Gävle
Tfn 026/12 73 01

Marma Cement-varufabrik
Tfn Fabrik 026/750 39
Bostad 026/751 14

STORVIKS KRAFT AB
Justering och ombyggnad av elmätare
Tfn 0290/111 00

Vid besök i Stockholm
ställ bilen i
P-KLARA
BILPARKERING
alltid öppet — mitt i city
tel. 11 52 45
kör in från Tegelbacken
eller Klarabergsgatan

Bergvik och Ala Aktiebolag

SÖDERHAMN

FÖR HYNS SKULL TAG REPORIA

— den medicinska skönhetstvålen

HELA FAMILJENS TVÅL

AB Elfströms Tekn. Fabrik • Gävle

För höga krav...

TRANSPORTVAGNAR

av **Bollnäs Verkstads,** sedan många år välkända fabrikat

SPECIALVAGNAR för
GRÄV-, SCHAKT- och **PLANERINGSMASKINER**

Konstruktioner för SKEPPSVARV, REDERIER, GRUVOR, JÄRNBRUK och övrig industri

Landets ledande tillverkare inom branschen

Bollnäs Verkstads AB

BOLLNÄS Telefon 0278/200 00 vx

KVALITET — SMIDIGHET — STYRKA

Alla
behöver
vi
en bank

KREDITBANKEN
passar alla

GÄVLE Drottninggatan 35 Tel. 12 27 41, 12 30 30, 11 24 24

Projekterar

Konstruerar

Bygger

- BROAR, KAJER
- HUSBYGGNADER
- INDUSTRIBYGGNADER

BYGGNADS AB

KONSTRUKTÖR

GÄVLE

MUNKSJÖ AKTIE BOLAG

HAMILTONGATAN 38 - GÄVLE - TELEFON 026/11 57 10

FÖRSÄLJNINGSKONTORET GÄVLE

Steget före - en klass högre

ELFVING & LÖÖF

Drottninggatan 26 GÄVLE Telefon 12 18 41, 12 67 53

NÄR DET GÄLLER

- MC-
- KÖR-
- TRAFIK-
- BUSSKORT –

vänd Eder med förtroende till

BIL- och TRAFIKSKOLAN

Inneh.:
Olof Ståhle o. Berndt Friskman
S. Kansligatan 7 a, GÄVLE
Tel. 12 54 94 - 12 05 08

BILÄGARE!

Till Eder tjänst.

Beg. bildelar stor sortering

NYA DELAR!

Ljuddämpare och avgasrör

Även Abarth avgassystem

Reservdelslager för Volkswagen

Däck och batterier

Biltillbehör

AB BIL & RESERVDELAR

Näringen, Gävle tel. vx. 11 56 30

Westlund & Söner Boktryckeri ab

N. Kungsgatan 31, Gävle

Tel. 18 03 08 växel

Ett modernt utrustat tryckeri till Ert förfogande

Välkommen till

MARMA LIVS

hela familjens inköpsställe

Tfn 026/750 64, 751 71

Betald annonsplats

SVEN LUNDBERGS BLOMSTERHANDEL

Thulehuset Gävle
Tfn 12 57 34, 11 81 34

Medlem av Blomsterförmedlingen

TESTEBO-TVÄTTEN

REKOMMENDERAS

Tfn 026/12 69 34, 11 19 29

HOLMGRENS VULK

Försäljning av nya däck
Reparationer
Regummeringar

N. Skeppargatan 13 — Gävle
Tfn 026/12 36 03

TORBJÖRNS radio·tv ab

Nygatan 24, Gävle
Tel. 11 15 55, 11 15 65

LUXOR
RADIO-TV

Mackmyra Sulfit Aktiebolag

köper

massaved och avverkningsrätter

TRETORN

ledande märke i GUMMISKOR

SKOMAGASINET

Drottninggatan 33 GÄVLE Tel. 12 35 77

OLSSONS
BLOMSTERHANDEL

Nygatan 15, GÄVLE

Telefoner: 12 04 16 och 11 39 16

AGA

AGA-fyren visar vägen

till bättre TV-köp

Ång-tvätten

Tvättar allt för alla

Butiker i hela länet

Kom ihåg TVÄTTBAREN i Gävle,

N. Köpmangatan 12

Tfn 026/11 05 10

GÄVLE LAST BIL CENTRAL

UTFÖR
transporter, schaktningar
LEVERERAR
grus, sand, väg- och betongmaterial
samt matjord

Gävle Lastbilcentral

N. Skeppsbron 1 Tel. 11 30 30, 11 30 31

"STÖVELN"-ÖBERG

Cykel o. Sportaffär

Norra Kungsgatan 13, Gävle - Telefon 12 50 43

ALLT I CYKLAR och SPORTARTIKLAR

Reparationsverkstad

KEDBRANDT & WICKBERG

INGENIÖRSBYRÅ AB

S. Kansligatan 11, Gävle

Telefon växel

11 57 40

Utför förslag till värme- och ventilationsanläggningar
samt sanitäranläggningar
Utövar kontroll och tillsyn
Utredningar, granskningar och besiktningar

Elektriska installationer och reparationer

av alla slag utföras snabbt
och billigt av vana montörer

AB Norrlands Elbyrå

Centralplan, mitt emot Centralstationen
Tel. 12 33 66 Installationsavd.
„ 12 10 06 Kontor och Butik

KVALITET SERVICE GARANTI ANSVAR

BO BÄTTRE BYGG BRA

"DALARÖ"
Bostadsyta 110,8 m²

BYGG ETT LJUSNE-HUS

Ett monteringsfärdigt LJUSNE-HUS betyder kvalitetskontroll i varje detalj kort byggtid låg byggkostnad möjlighet till egen arbetsinsats hjälp med låne- och entreprenadhandlingar. Ert Nya Hem — Ett LJUSNE-HUS.

Var vänlig sänd mig upplysningar om LJUSNE-HUS

Namn: .....
Adress: .....
Postadress: .....
Telefon: .....

SL

Tomt finnes
Tomt sökes

STRÖM-LJUSNE AB · LJUSNE
TELEFON: 0270/672 80

Åk tåg!
Tåg är det näst snabbaste sättet att resa.
Det är ekonomiskt.
Ni hinner med en hel del.
Vila t.ex.
Ha det så skönt!
affärer
res modernt – res snabbtåg
SJ

Köper och säljer allt

Här har kronan sitt värde!

NEJMANS EXPORTAFFÄR

Järn- & Metallaffär en gros
Båtmansgatan 6, Gävle
Tel. 11 61 63, 11 61 64

Sågade och hyvlade trävaror

SILFORS SÅGVERKS AB
ALFTA
Tfn 0271/130 10

Alfta
Gästgivaregård

- **Rum**
- **Mat**
- **TV**
- **Öl- och vinrättigheter**

Tfn 0271/100 14

Restaurang Tre Stockar

Kastsjötorg

FESTMÅLTIDER
levereras till hemmen
Humana priser
Tfn 026/19 21 00

GDL — PRESENTERAR

BUSTER
en mästartraktor

BM•VOLVO Buster är inte enbart en mästare i plöjning. Den är också en mästare i arbete varje dag. Ingen traktor i denna storleksklass har så många fördelar samlade under en och samma huv, fördelar som gör Buster till mästare i de mest skiftande arbeten.

TRANSPORT BUSTER

God förarkomfort med utomordentlig sitsfjädring och körställning. 8 växlar fram med motorbroms på samtliga växlar. Hastigheter mellan 0,5—28,0 km/tim. Drivhjulsberoende kraftuttag. Helt inkapslade skivbromsar. Fot- och handgas.

Rymlig och förarvänlig sits med hydraulisk stötdämpare och parallellstyrd progressiv fjädring inställbar för olika tunga personer och skjutbar framåt — bakåt för olika långa personer.

BOLINDER-MUNKTELL

- ett Volvo-företag, Eskilstuna

Gävle-Dala Lantmannaförbund

Maskinavdelningen

GÄVLE — Tel. 026/18 03 40

Kontor på de flesta större orter i Gästrikland, Hälsingland, Dalarna, Norra Uppland

Rapid Lyftblock och Lyftverktyg alla slag

STÅLPRODUKTER

BOLLNÄS Tfn växel 130 15—18

ABF

ABF:s GÄVLE-AVDELNING

STUDIEHEMMET, S. Kungsgatan 33, Gävle.

Kursverksamhet för alla åldrar.

Upplysningar tel. 026/12 48 07 - 11 06 05.

ZÜRICH FÖRSÄKRINGSBOLAG

Gamla Grand, Gävle Tfn 026/12 49 20, 11 26 53

Distriktschef: Gunnar Christofersson

Wherewer you are, Zürich service is near

Betald annonsplats

BLAZER

HARRIS TWEED

världens
mest
sålda

Specialtillverkad
för oss av

Schlasbergs

Sveriges äldsta
konfektionsfabrik

Var ni än bor,
resan betalar sig

THÖRNQVIST

HERR JUNIOR Sandviken

Gefle Rörläggnings AB

Andra Tvärgatan 13—15. GÄVLE vx 026/11 51 30

Värme - Sanitet - Oljeeldning

OMFATTANDE FÖRSÄLJNING FRÅN LAGER

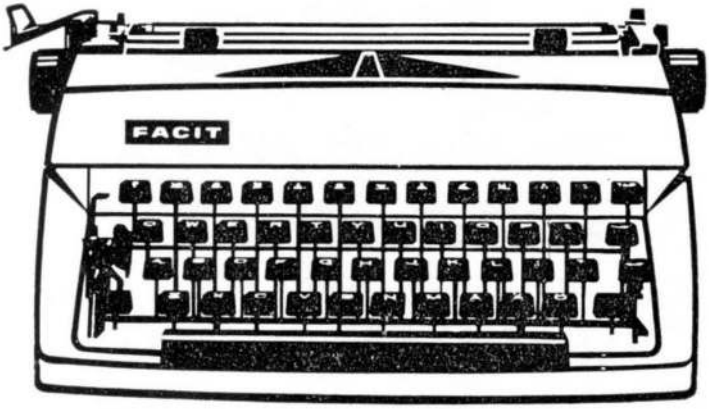
ROSTFRIA PLÅTARBETEN
REPARATIONSARBETEN
INDUSTRIMONTAGE
SVETSNINGSARBETEN
FÖRNICKLING
FÖRZINKNING

GR

Filialer:

Sandviken 026/25 38 19 — Bolinäs 0278/110 17
Söderhamn 0270/110 89 — Ljusdal 0651/129 54

Välj Facit Privat

med 5 års garanti

Allt fler väljer Facit Privat – Sveriges mest köpta hemskrivmaskin. Den är inte billigast, men så är det också svensk kvalitet i varje detalj. Facit Privat är behändig i formatet, men stor i funktionen och har många av de fördelar, t. ex. dubbla tabulatorsystem och samma tangentbord, som annars bara finns på Facits stora kontorsmaskiner. Inte minst väsentlig är den riksomfattande serviceorganisationen. Till Facit Privat hör en snygg väska, som också är en praktisk resväska. På premieköp från 25:– i månaden. Kan även hyras. Tala med oss.

FACIT AB

Kyrkogatan 30, Gävle. Tel. 12 76 15

BOSCH

Toppeffekt ända ut i tändgnistan

ROBERT BOSCH AKTIEBOLAG

Gävle-filialen
Parkvägen 50, Gävle. Tel. 026/12 98 50

GÄVLE Glass

det
är
bäst
att

trycka
hos

GT

GEFLEBORGS TRYCKERI AB

Gävle - Telefon 12 97 00

BOCKENS
DRYCKER

— kvalitetsdrycker

GÄVLE
SANDVIKEN SÖDERHAMN
HUDIKSVALL LJUSDAL

SIGVARD ANDERSSON

VERKTYG OCH MASKINER

Marma

Tfn 026/750 65

Sohlbergs tillverkningar
— en garanti för hygien och kvalitet —
Finns i de flesta av länets livsmedelsaffärer

AB Erik Sohlberg

Tfn 026/12 96 30

KOPPARFORS aktiebolag

OCKELBO

Tillverkar:

TRÄVAROR
CELLULOSA
KARTONG
LÅDÄMNEN

RÄKNA MED DOMUS

GÄVLE
SANDVIKEN
HOFORS

VARUHUS OCH RESTAURANGER

GRAND CENTRAL HOTELLET
GÄVLE

DANS

sönd - månd - tisd - onsd
torsd - fred - lörd

GRANDS BAR
Restaurant
Cocktailbar

I matsalen
serveras dagligen AFFÄRSLUNCH, QVICKLUNCH, GOURMETLUNCH, och ARRANGELUNCH — Söndagar vår populära FAMILJEMIDDAG

Restauranten med populärpriser.
Öl från fat - Smårätter - Smörgåsar
Till lunch serveras speciell BAR-LUNCH och QVICKLUNCH

Bordsbeställning Tel. 12 90 60

överlägsen
...eller hur?

OPEL REKORD-67

ABH AB BRÖDERNA Hansson

Gävle—Sandviken—Storvik—Hedemora—Avesta

tänk om i Plagan®

JÄRN + ZINK + PLAST
byggplåt med färg och ekonomi

PLAGAN har både galvaniseringens skydd mot rost och plastens motstånd mot luftens salt- och syraföroreningar.

PLAGAN har i mer än 10 år genomgått prov på i landet befintliga provstationer för korrosionsmätningar och bevisat sina förnämliga egenskaper i såväl kyla som värme.

PLAGAN har visat sig vara väderbeständig — och är därför värdebeständig.

Planera med **PLAGAN** för både tak- och väggtäckning samt för rent dekorativa uppgifter vid konstruktion av både bostadshus, industrikomplex och lantbrukets ekonomibyggnader m. m.

GAVLE VERKEN AB
GÄVLE

Södra Norrlands Trädgårdscentral
SKÅNELAGRET
Odlarnas organisation

Alltid till tjänst med förmedling av alla sorters **grönsaker, rotfrukter** och **sydfrukter**

Tel. GÄVLE, gruppnummer 12 96 20

För rationell hårvård
LUNDÉN och SKALIN
Frisersalong

Södermalmstorg, GÄVLE
Tfn 11 46 47

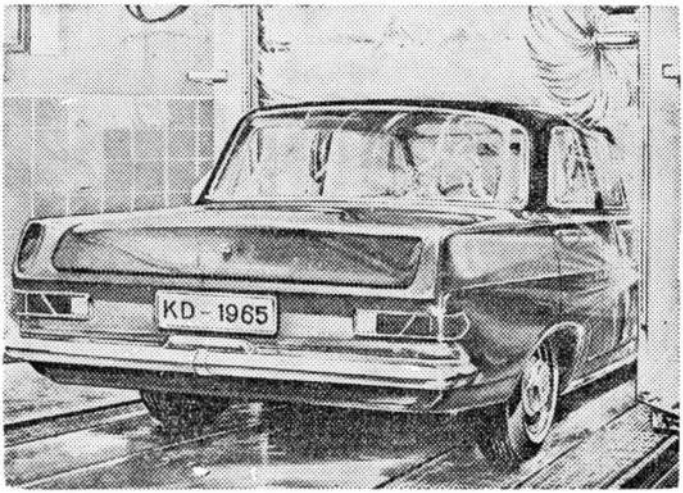

Allt för hunden
Hundarnas specialaffär
Grönlunds SPORT
DROTTNING-GATAN 15
TEL. 12 61 90

GOTT BRÖD
från
LANGES BAGERI
MARMA Tfn 026/750 09

Berges
BOKHANDEL A.-B.
Tel. 0271/201 17 - Postgiro 2 68 37
EDSBYN

PAPPERSHANDEL
Dymo
Olivetti
Ormig
KONTORSMASKINER

NYHET!

BILTVÄTT på 3 min.

Bilen blir glänsande ren och snabbt torr om Ni snabbtvättar i vår nya tvättautomat QVICK-O-MATIC.

Ni behöver ej beställa tid i förväg — kör bara in.

Qvick-o-matic är den nya revolutionerande metoden som tvättar, vaxar och polerar samtidigt. Välkomna till oss och tvätta samtidigt som Ni tankar — eller minst en gång i veckan.

GULF NORRTULL

MARTIN STRÖM **Telefon 026/12 26 20**

LJUSNAN

Tidningen för Hälsingland

BOLLNÄS

Tel. 0278/130 00

Gynna Bockens

annonsörer

Gigantic F 30

en helt ny 4-hjulsdriven lastmaskin

- Arbetskapacitet 3 ton
- Skopvolymer 800–1000 l
- Vikt utan skopa 6,1 ton
- Vändradie 5,5 m
- Körhastighet 0–30 km/tim
- Motor 4 cyl Ford 64 hk

Specialkonstruerad styrdrivaxel med planetväxlar i hjulen.
Helt hydraulisk transmission med tre hastigheter framåt – bakåt.

Rekv. vårt fullständiga prospekt med beskrivning och tekn. data.

Maskin AB Gigantic

Tel. 0290/70 610

JÄRBO

C03

BIL-TJÄNST

i Edsbyn AB - Tel. 201 35

Aukt. Bil & Vulk.-verkstad, batteriservice
Specialité: Framvagnskontroll, hjulbalansering
Reservdelar, tillbehör, däck, slangar, batterier

Ett Gott Hälsingebröd

från Elektrobageriet AB

Tfn 0271/202 64, 203 76

Välkommen till HERR- och DAMAFFÄREN i Centrum

AB Olle Matts

HOFORS **Tfn 0290/203 04**

Hotell Bergsmannen

Hofors

Tel. 0290/230 10

Gästriklands modernaste hotell, 40 rum med bad eller dusch.
— Förstklassig restaurant i trivsam miljö —
— Festvåning för större och mindre sällskap —
— Gillestuga — Barservering —

Varsågod det finns

3

I dag som för snart 300 år sedan stämplas Iggesunds produkter med det

"krönta ankaret"

en över hela världen välkänd symbol för hög svensk kvalitet

Aktiebolaget Iggesunds Bruk

Grundat 1685

STOLPAR

PÅLAR

SLIPERS

PLYWOOD

STAMMBLÖCKE

TIMMER

MASSAVED m. m.

Kilafors Jernverksaktiebolag, Kilafors

SPAR TILL ETT LÅN I SPARBANKEN

1 tu 3

TREDUBBLAS ERT KAPITAL GENOM
SPARBANKENS SPARLÅN

GÄVLEBORGS SPARBANK

Valbo Sportcentrum

Friluftsbad - Simhall - Sporthall

Tennisbanor - Grönområde

Uthyrning tel. 026/13 11 66

Elkompaniet

ALLT I EL TV RADIO

Försäljning och service med ansvar!

Nygatan 36 – N. Centralgatan 7

Tel. 12 28 37, 12 28 27

Reparationer tel. 11 11 11

HÅRD och PORÖS

Träfiberskivor

Midnäs
Industri AB

RENGSJÖ

Älvkarleby
Turisthotell
"Turisten"

Tel. 721 44, 725 11

Öppet: febr.–maj: söndagar
maj–sept.: dagligen

HOTELLET öppet året runt

PRESENTAFFÄR
BYGGNADSGLAS
PLASTGLAS
BILRUTOR

Norelius & Thorssell AB

Drottninggatan 6 GÄVLE Tel. 11 51 90

ELPRODUKTION
ELDISTRIBUTION
ELAFFÄR
ELVERKSTAD

ELVERKET EDSBYN
0271-21230

AB GÖSTA ANDERSSONS ÅKERI

Tredje Tvärgatan 48, GÄVLE
Telefon växel 11 52 90

Grustaget RÖRBERG telefon 330 48
Grustaget VARVA telefon 671 01

Gävle Trycksamarbete AB är från 1966 gemensamt bolag för Affärstryckeriet, Arbetarbladets civiltryckeri och Åhsgrens Tryckeri · Gävle Trycksamarbete AB erbjuder tryck-saksköparen formgivning, kvalitet och kvantitet över ett mycket brett register och till konkurrenskraftiga priser · Tillverkningen sker med moderna tekniska resurser för boktryck, reklamtryck och klichéer · Specialavdelning med blankettrotationer för blankettsystem · Välkommen och låt oss diskutera trycksaker!

GÄVLE **trycksam** ARBETE AB

RUDDAMMSGAT. 44 B, GÄVLE, TEL. 026/11 54 05 - 11 15 00

anlita specialaffären
i radio och TV

40 år i branschen - Allt i radio-TV
Modern serviceverkstad

AB NORBORGS RADIO-TV **S. Kungsg. 12, tel. 12 73 36**
Innehavare: Filip Andersson
Filial: Mariagatan 2, Forsbacka Tel. 355 14

AB ORSA KALK

ORSA. Tel. Mora 501 90 växel

Generalagenter:

AB Eriksson & Setterlund

GÄVLE Telefon 11 57 70
Kalk — Kalksten — Kalkstensmjöl

Trävarufirma

Sigvard Trybom AB

Drottninggatan 35, GÄVLE. Tel. 12 81 76, 12 81 31

Byggnadsmaterial — Trävaror

IDROTTSGRABBAR
på KUNGSBÄCK
Välkomna till
BRYNÄS IF

Arbrå
Verkstads AB

Arbrå

Hälsinge
Messmör
GER HÄLSA
och KRAFTER

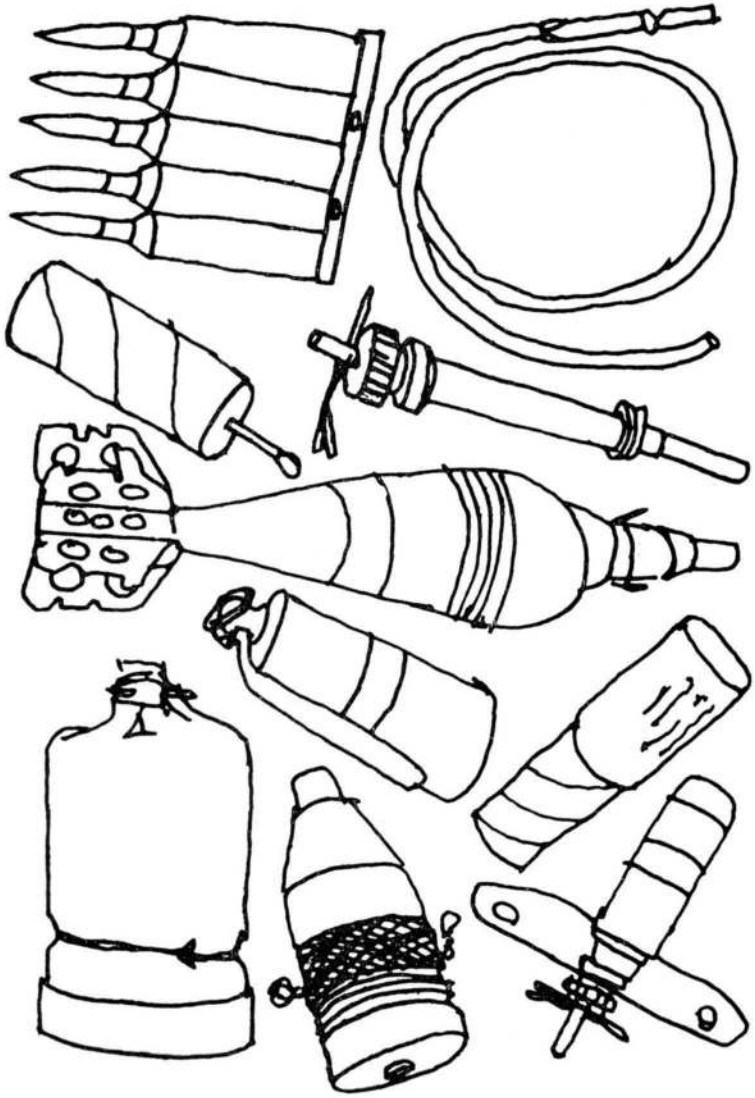
Södra Hälsinglands
Mejeriförening
BOLLNÄS
Tfn 0278/130 50

BETALD
ANNONSPLATS

Hyr TV:n hos

RUNES MUSIK RADIO TV

RÖR DEM ICKE

Risken finns trots alla säkerhetsåtgärder att ammunition och sprängmedel glöms kvar eller tappas bort ute i markerna och särskilt vid militära övningsfält och skjutbanor. Rör inte föremål som kan tänkas innehålla sprängämnen.

Anmäl fynden till
POLIS ELLER MILITÄR MYNDIGHET

Aktiebolaget

Hus- och Kraftbyggen

Gävle

Pris 12 kronor

Bocken 1967 (1966/67)
Dokumentet är skannat med upplösningen 300 pixlar/tum (120 pixlar/cm) och direkt överfört till filformatet PDF (Ver 6.0 eller senare). Arbete har utförts av Ulf Holmberg 2009-02-05.